

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 19-వ తేది మంగళ వారము } సంచిక ౧౯౦
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY, 19th NOVEMBER 1929. } No. 190
శ్రీ శుక్ల నామ సంవత్సర శా క్తికమాస బహుళ తృతీయ

గొప్పగొప్ప వారిచే
వలకువలు యోగ్యత
వక్రములు పొందియున్నది
అందుచేత మౌనము. వాయువుబట్టి
బావులు. పార్శ్వపునోష్ణం బారడోలును.
బాల్లి బోగోట్టును. బెంబిలు. భేదించును.
బావుల గూపుమూపును. దగ్గినుల్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును దుద్దగానే రెండు పల్లులు
మీస తగ్గించువది దుప్పట్లో మూసు తొ
లగించును. నోవల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
సంజీవివంటిది
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శిల్పిపేటి, మద్రాసు
తేక
109, ఫ్రెంకోడ్స్, ఫోర్ట్, హైదరాబాద్.

“హనుమాన్ కవచమ్” లోక మంతయు సుధరించుచున్నది
లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలకు వరప్రసాదమై నిగ్గంబరమౌగి పుంగవుని మహా
సంతోషముచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగుచు అపభవముపై ప్రతి పనుజా
దెయ్యంను గాక మాకు వచ్చు యోగ్యతాపత్రిక లే నివర్తనములని యెరుగనివారికి చెప్పి శిర్వం
చేయు. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ధాకినీ, బాలాభిష్టములు మాయమగును. వీరలకుధనలభ్యము. వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరుద్యోగి
కులకు సమర్థోగమా, విటకాండకు వికరము, బలహీనులకు వీర్యపటుత్వము, విధ్యార్థులకు బుద్ధి, గోద్రాండ్లకు సంతాపము,
సామలకు రాజ్యలాభము, యే కోర్కెలైనను మాకు వ్రాసినచో అక్షయముడై భగవంతుడు మీకు శుభము చేకూర్చును. ఎక్కువ
శిర్వం చేయవలెననుచు మహా ప్రాణమును దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. రాసు
కొనుం, బంగారుది 7½ చిన్నం. రూ 8. మహాపురుషుడు శేషమున జీవము పోయినపుడు, హనుమాన్ దేవేంద్రి రూ 8; రాగిది,
రూ 2 8-0. బంగారుది 1/8 తులం రు 5 మాత్రం. మరొక:—నిరస్తానం చేసి అర్జున యివ్వవలెను.
( ) పండిట్, ఆర్యవైద్య ఆశ్రమము, నాగావళినది ఒడ్డున, చికాకోల్ సిటీ.

వైస్ రోన్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్ కంపెనీ లిమిటెడ్.
ప్రధాన కార్యాలయము - సతారా
13 నవంబరులో హిందూదేశపు కంపెనీలలో క్లబ్బు చేస్తూ తాన మాత్రమించినది.
ఎక్కువ జోన్స్ యివ్వగలిగినది.
1000 కి సం॥ నకు రు 22/8 చొ॥ హాల్ లైఫ్ పాలసీల బోనస్, మీద యివ్వబడినది.
చురుకుగా పని చేయగల అనుభవనియులైన వారులకు మంచి లాభము కలదు. గ్యారంటీగా పని
చేయువారులకు మంచి సదుపాయము కలదు,
వివరములకు:—
మేనేజింగ్ డైరెక్టరునకు వ్రాయుదు.

1 శేరు రూ 1-12-0
5 శేరు రూ 7-8-0
సాలామి త్రి సంజీవి (విజ్ఞప్తి)
84 చెట్ల దినుసులు అపు సీయ కలిసిన రేహ్యము. సేహగోడలకు సహాయ, స్త్రీల కుసుమన్యాయలకు అహుము,
కీర్తి ఉడుకులు, ఉక్ల నష్టము, చర్మన్యాయలకు, స్త్రీల ఋతున్యాయలకు గ్యారంటీ.
జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామనాయుడు పేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంగ్ల భాషాపరిచయము లేనివారలకు బహుముఖముగ
శేర్మకొనుటకు తెలుగు ఆర్థములతో నండు
ఆనంద ఆంగ్ల భాషా బోధిని
అను గ్రంథము మిక్కిలి సహకారిగ నుండును.
ఇది 800 శేతీలును, చక్కని కాలితో బైండును, భారతకథలును,
ఆకథలకు సంబంధించిన 18 ఆఫ్ టోనుపటములు గలిగియున్నది.
పుస్తకము వెల రూ. 2-0-0.
పుస్తకము కోమవారికి పోస్తపుల్లు 0-8-0 అంతా అనను.
బిక్కపుస్తకము కోమవారికి పోస్తపుల్లు 0-8-0 అంతా అనను.
దీనియందు ప్రతిపదమునకు తెలుగు ఉచ్చారణ, ఇంగ్లీషు
పదము, ఆర్థము చేర్చి శేర్మకొనువారలకు బహుముఖముగ
తెలియనటులు ముద్రించినారము. ఇంగ్లీషు పాఠశాలలో 10
సంవత్సరములు వేలకొలదిమాత్రములు ఇచ్చుచేసి సంపాదించిన
జ్ఞానమును ఇంటియం దుండియే సంపాదించవచ్చును. ఉపాధ్యాయు
లులైనవారికి బనిలేదు. గ్రామోద్యోగులు, కరణములు, దొర
లతో సంబంధముగల బట్టర్లు, వంటవారలు, మరియు సిబ్బంది
దులు వీరలకును, ఆంగ్ల భాషాపరిచయము లేనివారలకునూ
మా ఆనంద ఆంగ్ల భాషాబోధిని చాల ఉపకారిగ నుండును.
ప్రతిటుంటును ఇది సుఖ్యాంశ్శేకము.
ఆనంద బోధిని ఆఫీసు,
(3424) పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మదరాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం. నవంబరు నెల 19 వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

చిన్నపల్లిపంటలు

పసుపు తెనాలిది	ప 45 కలవి రు	12 8 0	18 4 0
నల్లారిది	,, డిల్ 42	,, 18 8 0	14 0 0
ధిల్లి	,, డిల్ 46	,, 15 8 0	15 12 0
రాగులు	8. 164 బస్తా 1-కి	,, 11 0 0	12 0 0
నువ్వులు	,,	,, 21 0 0	28 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0	17 0 0
నెనగలు	,, డిల్	,, 16 8 0	18 0 0
పెసలు	,, డిల్	,, 18 0 0	16 8 0
మినుములు	,, డిల్	,, 17 8 0	18 0 0
ఉలపలు	,, ర 195	,, 9 8 0	10 0 0

3. నూనెపప్పులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	120 0 0	125 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	19 0 0
తేనెనెనగపప్పు బా 1-కి	,,	41 0 0	48 0 0
తేనెనెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 115 మినునూనె 100			
అముదము బా 1-కి		100 0 0	102 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయపసుపు బా 1-కి		108 0 0	110 0 0
కూరపసుపు	,,	65 0 0	67 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) బ 1-కి	105 0 0	122 0 0	
ధనియాలు	,, బా 1-కి	28 0 0	88 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిగుండు ముంబు 1-కి రు 40	50		
తెల్లము బా 1-కి	రు 28 0 0	49 0 0	
అస్కాచక్కర బస్తా 1-కి	,,	25 7 0	25 9 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	28 0 0	88 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	,,	81 0 0	88 0 0
చురం	,,	26 0 0	82 0 0
రవుండు	,,	25 0 0	82 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంబూటె	రు	7 12 0	
నెం 8 ,, కటారి	,,	4 9 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	5 10 0	
నెం 40 జమ్మిగు 10 పా	,,	10 8 0	
నెం 20 కెట్టె లేడి	,,	7 5 0	
నెం 40 చాకి	,,	9 2 0	
నెం 3 బెన్ని మసీబు	,,	4 8 0	
44 నాండో	,,	5 4 0	

7. లోహములు

నెం 100 కులం 1-కి	రు	52 8 0	56 4 0
బంగారు కులం 1-కి	,,	21 4 0	21 12 0
పవనం 1-కి			18 7 6
ఇక్రడి బా 1-కి	,,	248 0 0	250 0 0
కాగి బా 1-కి	,,	327 0 0	330 0 0

అతిమేలు ప్లంట్లూండు అలిజరయిక్ సింహంబూటె			
బా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0		
,, నీలిరంగు 1 80		1 10 0	
,, 14 రంగు		1 10 8	
,, 28 రంగు		1 9 0	
,, 50 రంగు		1 0	
,, 1 అంకర		1 8	

రవ్వలు పొద్దునాడోలేట్ అనగా (బర్మి-రెడ్డు)		8 4 0	
కాంగో 8 కి			0
ధర్మ 3 కి			0

బర్మాదేశ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ముహూపత్ర

బర్మాదేశమున అందు ముఖ్యముగా రంగూన్ పట్టణము లో మొట్టమొదట ఆంధ్రోద్యమమును లేవదీసి ఆంధ్రాభివృద్ధికొరకు 1911 వ సంవత్సరములో రంగూన్ పట్టణమున ఆంధ్రముహూపత్రమును స్థాపనజేయుటలో నాకును విశేషసంబంధము కలిగియుండెను. ఆముహూపత్రము చీజంబులు మొలకలెత్తి, కాథోలికాఖిలక విజృంభించి నేడు ఆంధ్రదేశమునండి ఆంధ్రనాయకులను రప్పించి యిట్టి మహాసభ జరుపు రూపమున ఫలము సంగినది. అట్టి సందర్భమున నేనీ మహాసభకు వెళ్లలేక పోయినందుకు మిగుల విచారించుచున్నాను. 1911 వ సంవత్సరములో మేము ఆంధ్రముహూపత్రమును స్థాపించిననాటికిని యిప్పటికిని రంగూన్ పట్టణమున ఆంధ్రాభివృద్ధి ఎంతయో మార్పుజెందినదని తెలిసికొనుటవలన కొంత సంతసముచున్నది. ప్రస్తుతమీ మహాసభ గూర్చుటకు ముఖ్యకారకులు శ్రీయుత అచటపల్లి నారాయణరావుగారు, వీరు రంగూన్ ప్రవేశించినదిమొదలు ఆంధ్రుల యభివృద్ధికొరకు నిరంతర సేవజేయుచుండెను. అందుచే నారాయణరావుగారు బర్మాదేశమునందున్న ఆంధ్రులెల్ల కృతజ్ఞతకు పాత్రులనుటకు సందియములేదు.

ఆంధ్రుల యభివృద్ధికొరకు బర్మాదేశమునకు రాజధానియగు రంగూన్ పట్టణమునండిట్టి మహాసభ జరుపుట బర్మాలో నున్న ఆంధ్రుల అదృష్టవశమననుసరి యున్నది. ఈ మహాసభకు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగా లభించుట బర్మా ఆంధ్రోద్యమాభివృద్ధికి శుభచిహ్నము. ఈ దేశోద్ధారకుడు ఆంధ్రులపాలిటి కల్పవృక్షమునుటకు సంశయింపబలిలేదు. ఈమహాసభయందు ఆంధ్రాభివృద్ధి కెంతయో మహాత్తరమైన సేవజేసియుండెను, జేయుచుండెను, తమ జీవితాంతమువరకును జేయు సంకల్పించియుండెను. ప్రపంచమున నెట్టిసిరిలో నున్నదో, పరిపాలనయన సేవమున జరుగుచున్నదో, రాజకీయమున సేవయో నెరుంగని ఆంధ్రప్రజలకు నాయాపరిస్థితులు తెరింగించుటకై ఆంధ్రప్రతికను ప్రారంభించి తద్వారా ఆంధ్రుల హృదయసీమలను వికసింపజేసి, రాజకీయ విజ్ఞానమును గూడ పెంపొందించి, భారతీయులలో ఆంధ్రులు దైర్ఘ్యదైర్య, సాహసాది సద్గుణములకలిగి విజ్ఞానసంపన్నులని కీర్తిని గడించుటకు మార్గదర్శకులైరి. ఈమహాసభయినచే నిర్యపింపబడుచున్న ఆంధ్రప్రతికయే ఆంధ్రులరాజకీయాది విజ్ఞానాభివృద్ధికి మార్గదర్శి యని ఆంధ్రులెల్ల యొప్పుకొనక మానరు. అట్టిబరు మాసభయందు జెజవాడ పట్టణంబులో ఆంధ్రులెల్లరును కలిసి వీరికొనర్చిన సన్మానసభయే అందుకు నిదర్శనము. అట్టి మహాసభయని యాధిపత్యమున నీమహాసభ జరుపబడుచున్నది.

బర్మాదేశమునందంతటను, కుగ్రామములందుగూడ నాంధ్రులు విశేషముగ నుండిరి. అందు విశేషములు కడుపేదసిరిలో కూలిపనులను జేయుచుండిరి. బర్మాదేశ భౌవిభాగోద్ధయముకొరకు అనేకకష్టముల కొచ్చి విశేష సేవయొనర్చినది. భారతీయులు అందు ప్రథములు ఆంధ్రులని యనవలసియున్నది. ఆంధ్రులు చిరకాలముక్రిందటనే దేశీయ నాకలద్వారా బర్మాదేశమునకువెళ్లి విశేష వర్తకము జరిగించియుండిరి. దరిమిలానువెళ్లిన ఆంధ్రేతరులకంటె ఆంధ్రులు అభివృద్ధివిషయమున చాల వెనుకబడియున్నారు. అందుకుకారణము విమర్శించుచో బర్మాదేశమునకు వెళ్లి వ యాంధ్రులు, తమ కుటుంబములతో వెళ్లి, స్థిరనివాసముగా నుండకపోవుటయేనని తెలుగలదు. తమ కుటుంబములను స్వదేశములో విడచి తాము బంటరిగా కొన్ని దినంబులు బర్మాదేశములోను, కొన్ని దినంబులు తమ మాతృదేశములోను నివసించుచుండిరి. స్థిరనివాసముగా నుండనివారికి లాభదాయకంబగు వ్యాపారములలో ప్రవేశించుటకుగాని అవకాశము లేట్లుండును? చిరకాలము శ్రమియు మహాదైర్ఘ్య సంపన్నులుగా నుండి దేశీయ నాకావాణిజ్యముద్వారా బర్మాకువెళ్లిన యాంధ్రులు, నేడెట్లుండిరో, యాకాలమున తమదేశము దుర్భిక్షముగానందుటచే కడుపేదసిరిలో కుటుంబములతో సహా బర్మాదేశమునకువెళ్లి అచట స్థిరనివాసము లేర్పరచుకొనిన “మూరతు”దేశీయులెట్లుండిరో, పరిశీలించు. నేడు రంగూన్ పట్టణమున ఉన్న ర పాథమిక బాచినస అందు విశేషించి సూరకుదేశీయులచే అయియుండెను. వాణిజ్యమంతయును వారిహస్తగతమైయున్నది. అందుకుకారణమేమన? వారు కుటుంబములతో నుండుటచే వారికి స్వంతగృహము లవసరమైనవి. ఇండ్ల ఆదైలను కాశ్యేతకాలముచుకొనుటవలన తమకు విశేషవ్యయమగుచుండునని అప్పటికి స్పష్టమైయున్నది. గృహములను తమ నివాసములకొరకును వాణిజ్య పాకర్యముల కొరకును కొనివేసిరి. క్రమక్రమమున పట్టణాభివృద్ధి బట్టి, వాటి ధరలు అనేక రెట్లు పెరిగినవి. అవియు, నేడు అనేకలక్షల రూపాయల వెలుకులగి అందువలన విశేషలభము చేపూరుచుండెను. ఇందుకు ముఖ్యకారణము వారు కుటుంబములతో స్థిరనివాసముగా నుండుటయేనని యెల్లరును దలంపవలయును. కుటుంబములతో

నున్న దక్షిణదేశీయులుగూడ అనేకస్థిరపథము లేర్పరచుకొని విశ్వరథములుగా నుండిరి. మహాదైర్ఘ్య సంపన్నులై వెళ్లిన ఆంధ్రులలో నేడు విశేషించి కూలిపనులచేయు వారిగానుండ నలసివచ్చినది. అందుచే బర్మాలో విశేష కాలము నివసించవలసిన యాంధ్రులు తమ కుటుంబములతో నివసించుటకే సభలో తగు ప్రోత్సాహ మొసంగవలయును.

బర్మాదేశము యిప్పటికి బొందియున్న అభివృద్ధినిబట్టి భారతదేశమునండి విడిపోయి ప్రత్యేకతనొందుటకు ప్రయత్నింపుచున్నది. బర్మాదేశాభివృద్ధికొరకు సకలకష్టములలోనై పాటుపడిన భారతీయులయెడల బర్మాదేశము విశ్వాసముచు నూచనలు గవ్వడుటలేదు. బర్మాదేశమున నున్న భారతీయులొనర్చిన మహాసేవను బర్మీయులు జ్ఞప్తియందుంచుకొనుటకును, చిరకాలమునుండియు బర్మాదేశములో స్థిరనివాసముగానున్న భారతీయుల హక్కులు, బర్మీయుల హక్కులతో సమానముగా నుండుట్లును, తగిన మార్గములనీ సభలో నిరూపించవలెను. ప్రస్తుతము బర్మాలోనున్న యాంధ్రుల కుగల లోటుపాటులను గమనించి, ఉన్నతి నొందుమార్గముల నుండి నడచుటకు తగినసాధనలు జూపవలయును.

ఆంధ్రోన్నతికి ఉన్నతమార్గము నామ్రుటికి మహాసభ ఎంతయోని మార్గదర్శినికాగలదు. ఆంధ్రులెల్లరును, అందుముఖ్యముగా బర్మాదేశములోనున్న యాంధ్రులెల్లరి మహాసభ జయప్రముగా జరుపుటకు వికృతముతో తోడ్పడి, తమ యభివృద్ధి కనువననీ సభా తీర్మానములను ఆచరణయందు జెట్టుటకు సంకల్పితమైయున్నామతో పాటుపడి, ఆంధ్రులకార్యసాధక చతురతను బర్మాదేశమునంతటను వ్యాపింపజేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

బర్మాదేశమునందున్న యాంధ్రులను యితరదేశీయులతో సమానముగ కరుణామయుండగు పరమేశ్వరుడు శీఘ్రకాలములో ఉన్నతియందు జెట్టుగాక.

కరీ నత్యరాజు.

కావలెను.

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆయిల్ ప్రాడక్టుస్ కంపెనీ
కావలెను:—ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ సంబంధించిన అమెరికన్ లాబ్రికేటింగు ఆయిల్స్, మోటార్ ఆయిల్స్, గ్రీస్ మొదలగు వాటి మద్రాసు రాజధానిలో పలువోట్లయందు విక్రయించుకై ఏజన్సీల నేర్పాటు చేయుటకై సామర్థ్యము గల జిల్లాప్రతినిధులు కావలెను. నెల 1 కి రూ. 75 జీతముండును. రూ. 150 వరకు హెచ్చును. సొలినసు రూ. 15/-అధికము చేయబడును. ప్రయాణపు ఖర్చులకు రూ. 25 లు కమిషను వర్తరా లివ్వబడును. ఈపనికి నియమింపబడువారు వాటా 1 కి రూ. 25 ధరగల 10 వాటాలు పుచ్చుకొనవలయును. ఉద్యోగ మైనవెంటనే రూ. 100 లు చెల్లించవలెను. తమిళ మొత్తమును 8 దఫాలుగా 8 నెలల కొకసారి చెల్లించవలెను. ఒక సారి రం చక్కగా పనిచేసిన నెల 1 కి రూ. 150 ల చొప్పున డివిజన్ ఏజంటుగా నియమింపబడుటకు నూచనగలదు. దరఖాస్తులు తపాల్ కార్డుములముగా పంపినను అంగీకరించబడును. వారివారికి గల అనుభవములతో దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.
MODERN TRADING Co., Managing Agents,
P/105, Russa Road, South P. O. Krlghat, Calcutta

ఇంకను మరేరియూ భయమా? లేదు! తమకూటికి! లేదు!!
కైన్యా విషము బ్రుంగనేల? క్రొత్త కోగలపాలు కానేల.
కైన్యా కలియని మందు. అసమానమైనమందు. అబయము లేనిమందు అమోఘమైనమందు. అమృత తుల్యమైనమందు. అనేక నుండి రాజవైద్యులూ డాక్టరులూ పరీక్షించి మెచ్చుకొన్న మందు అనేక ప్రాణములను రక్షించిన మందు చలిజ్వర రాక్షసిచే పీడింపబడు వారిని వృశ్యముఖము నున్నవారిని రక్షింపగల మందు ఇది యొక్క టే! ఒక్క మాత్రతో నుదము! మూడు మాత్రలతోనే నివారణము!! ఇట్టి అశ్వర్థకరమైన మందు ఇంకొక్కటి కలదా? వాడిచూడుడు 10 మాత్రలు రూ. 1-0-0. 50 మాత్రలు రూ. 4-0-0.
దగ్గు మాత్రలు

ఒక్క మాత్రకే నుగము! ఏలాటి దగ్గు బాధనైనా అయిదు నిమిషాలలోనే తగ్గించి గుఱు మిచ్చును. శుభవులకాగర్భవతులూడా వాడవచ్చును. 100 మాత్రలు రూ. 1-0-0. అయిదు దైవదకుటీరము. తగుతు. పశ్చిముగోదాహా.

చెల్లదా పర్వరీతిలోబులు- నేలం జంక్
3 సంకి అంటుమామిడిచెట్టు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర, డిజిల్ రు 7. కామ, దాలిమ, అంజూరు, అంగూర, నులాది, క్రోటన్ను, పూలచెట్టు డిజిల్ రు 5. స్వదేశీ తర్కారీ, పూలచిత్తులు, స్వదేశీ తర్కారీ, ఫలపువ్విచిత్తులు, ప్రతిదినును 24 పాకెట్లు రు 24. Ditto 12 పాకెట్లు రు 12. వాట్సలూను ఇశాం.
Chandra Nursery, P. O Salem Junction,

శ్రీ సనాతన ధర్మమండలి చతుర్వింశతి వార్షిక రిపోర్టు

(0)

శ్రీమదఖండ సచ్చిదానంద నిత్యనిర్మల పరిపూర్ణ స్వరూపుడగు శ్రీ గోపాలకృష్ణ పరమాత్మకృపాకటాక్షవీక్షణామృత నారలచే యభివృద్ధినించుచున్న సనాతనమృతమునకు ఇరువది నాలుగవ వారికోత్సవము జయప్రదముగా జరుపఁ గల్గితిమి. ఈ కృత మేటేటా వసాంతురముల నీనుచు స్వధర్మపుష్పముల క్షిప్తములచే నలంకారభూయిష్టమై నలుదిక్కుల నాడరించి విరాజిల్లుచున్న వృక్షగ్రభాగమున పృథానిపుచున్న ధర్మకు సుమ మకరందాస్వాదనమొనర్చు ఆశీర్వాదకారంబుల ట్టహా క్షీణతాభాష్యాది పవిత్రగ్రంథపఠనమును, తిరుమొరసాన్నిధి ఆగమకాస్త్రనివాదంబులను, బ్రహ్మవైవర్తకాది పురాణశాసితా నిరీదంబులను, మహాభారతాది ఇతిహాస వాణీశుక భాషణంబులను, వనంతురము ను నవపల్లవభక్షణాత్మవైయగు కోకిలనాదము, రసికజనమనోల్లాసమొనరించునట్లు భగవత్కృపామధుధురము జవిగాంచిన భక్తుల కాహ్లాదమగునట్లు హరికథాప్రసంగములను, దైవధర్మప్రధానములగు భజనమును, ఇహపరలోకసాధకంబులగు అష్టైశ్వర్యంబు లొనగు మంత్రోపాసనాదులను, బ్రహ్మత్వైకత్వ విజ్ఞానసాధకంబులగు యోగాభ్యాసంబులను, శబ్దవిచక్షణజ్ఞానశాస్త్రజీవులగు పశుపక్షిమృగాదులకు నైతము పరమానందము గలుగజేయు జేబు, పీఠ, ఫిడెలు, తంబూర, మృదంగ, తాళసునాదంబులచే జతగూర్చి సర్వలోక రంజకంబుజేయు సంగీతంబులను, ఆధునికపండితాగ్రేసరుల గంభీరోపన్యాసములను, స్వరాజ్యసంపాదనార్థమై ఆత్మార్థపరిత్యాగమొనర్చి కేవల భగవదాయత్తచిత్తమున తపస్సాచరించు యోగియుంబోలి నిష్కాముడైన మహాత్మా గాంధీ యుద్ధముసంబంధ ప్రకటితములగు వక్తిపూర్ణాది మహోత్సవములను, గీర్వాణభాషాభ్యాస విద్యార్థిని పాఠకసునాదంబులను గల ఈ సనాతనధర్మమండలి యను వృక్షము మహోత్సాహముగా విరాజిల్లుచు చిత్రవిచిత్రములగు విషయసమదాయము, ఇంద్రియముల భ్రాంతులొడించి తుణుకును వేరొకమార్పునొందుచు నాశనహేతువునట్లుగాక సర్వజగత్సృష్టియందుల కధిష్ఠానమై, ఏకమై, నిత్యమై, సత్యమై, అద్వితీయమై ప్రకాశించు యాత్మచందంబున నిర్మలమైన స్వధర్మమును విడక నాశనహేతువులగు మార్పులజెందక ఏకమై ప్రకాశించుచున్నది. ఇందు జరుగు కార్యములు కాశ్యపభక్తులను లిచ్చునవిగాని, ఇంద్రజాలమువలె తాత్కాలికమందు మోహింపజేయునవికావు. కావున మొరమెచ్చులకు ద్రవ్యము వెచ్చించునట్లు ఈ కార్యమునకు అంతగా నొసంగ జాలరు, కానిండు. ధర్మమే జయము. దైవమే దీని గాపాడగలడు. ఈ సమాజమునకు రాబడి, వ్యయము లీక్రింది గోమ్యారాలలో జూడగలరు.

ఈ సంవత్సరం మా మండలి లెక్కలు సరిచూచిన ము|| రా|| శ్రీ ములుకుట్ల పేరిడిక్షితులుగారికి వందనము లర్పించుచున్నారము.

కార్యదర్శిని, ఇ. వేంకమాంబ.

225-8-0 జను వార్షిక చందావసూలు అయినది.
40-8-0 జను ప్రసాదాలకు ధర్మముగా యిచ్చినది.
61-0-0 జను నిత్యపురాణమునకు చందా యిచ్చినది.

97-0-0 మొత్తం
11-0

153-5-0 గాక నిలవ నూటయేబదిమూడురూపాయల ఐదణాలు మాత్రము.

ఖర్చు వార్షిక కోత్సవమునకు పండుగలకు చందావసూలు నిమిత్తం కోటిసుల ప్రింటింగు, రిపోర్టుప్రింటింగు వగయిరాలకు 178-11-0

ములుకుట్ల పేరిడిక్షితులు. 17-10-29

గుంటూరుజిల్లా తెనాలితాలూకా కలెరంగ గ్రామము లోని హిందూ సనాతన ధర్మపరాయణులగు హిందువు లేకసులయ 2-11-2౯ నోడిన జరిపిన సభయందలి తీర్మానములు.

(1) హిందూమత సంఘమునకు పూర్వమునుండి మత నిర్ధారణాధారములై అనుసరణలోనున్న శ్రుతి, స్మృతిసదాచారములనున్న, ప్రభుత్వమువారు మత సంబంధ మయిన పూర్వచారములను మార్పుటకు జోక్యము గలుగచేసికొన మని బహిరంగముగా అప్పుడప్పుడు చేసియున్న వాదానములకున్న వ్యతిరేకముగా పూర్వచారవిరోధులగు రిఫార్మర్ల ప్రోత్సాహముతో ప్రవేశపెట్టబడి, గవర్న మెంటుమెంబర్ల సహాయముతో కాసనముగా అంగీకరించబడిన హరనిలాస్ కారదాగారి వివాహ

సమోనిగ్గయ నిర్బంధ కాసన ప్రకారము పదునాల్గు సంవత్సరములవరకు కన్యల వివాహములను ఆపవలసివచ్చుటవలన గలుగు కష్టములను దొలగించుకొనుటకు అనసరమైన ప్రయత్నములను చేయుటకు యీసభ సమావేశమయినది.

ఈ గ్రామసంఘములో ముఖ్యులగు మ. రా. రా. శ్రీ హరిరామచంద్రయ్యగారిచేత ప్రవేశపెట్టబడి లక్కరాజు వెంకటప్పారాయ శర్మగారివల్ల పెండుచేయబడి హరికోటి సూర్యప్రకాశరాయశర్మగారు, ఏకా సీతారామయ్యగారు బతుల వెంకయ్యగారు వగైరాగార్లు అభిప్రాయప్రకారం.

ఈసభకు మ.రా.రా.శ్రీ లక్కరాజు వెంకటంతులు గారిని అగ్రాసనాధిపతిగాను, గోళ్ల మూడి సూర్యనారాయణ గారిని కార్యదర్శిగాను 1. ఏకా సీతారామయ్యగారు, 2. హరికోటి సూర్యప్రకాశరాయశర్మగారు, 3. బతుల వెంకయ్యగారు, 4. లోట సుబ్బయ్యగారు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగాను యేర్పర్చుకొనబడుచున్నది.

(2) వై నిర్బంధ వివాహసమోనిగ్గయకాసనము అమలలో పెట్టదలచిన యెడల వర్ణాశ్రమధర్మాచారముల ప్రకారమును, శ్రుతిస్మృతి ప్రమాణప్రకారమున్న రజస్వలాత్మ ర్వము బాలికలకు వివాహము జరుపక నిర్బంధముగా అప్పుట కలన కష్టనష్టములు చాలాగలుగును. ఈ చట్టము ప్రజల అనుమతితో యేర్పర్చబడినది కాదుగనుక దీనిని అమలులో పెట్టకుండులాగున వెంటనే ఉత్తరువులను అనుగ్రహించవలసినదిగా శ్రీ చక్రవర్తిగారి ప్రధానమంత్రిగారిని హిందూదేశప్రతినిధి శ్రీకటగిరిగారిని, హిందూదేశ పరిపాలనావిధానమును ప్రస్తుతము గవర్న మెంటువారి ఆజ్ఞానసారము విచారించుచున్న వై ముక్ కమిషన్ వారిని ప్రార్థించుచు వారికి యీ లేదిననే యీగ్రామసంఘమువారు మిమోరియల్ను పంపుకొనులాగున తీర్మానించడమయినది.

మహాజరు వివరములు

జిల్లా తాలూకా గ్రామము	మహాజరు పంపిన లేడి	మహాజరు దస్కరులు చేసినవారు				
		బ్రాహ్మణులు	కైక్యులు	ఇతర హిందువులు	ఇతరులు	మొత్తం
గుంటూరుజిల్లా		పురుషులు 56	2	78	1	
తెనాలితాలూకా		స్త్రీలు 12				
కలెరంగగ్రామం		68	2	78	1	144

గోళ్ల మూడి సూర్యనారాయణ,
కార్యదర్శి.

3 హె. పి. గలిగిన మాక్సి ఇంజనుమూలమున లాగబడు చెరుకుయంత్రము
చాటనూగా చెరుకు యంత్రములు
ఎద్దులచేతను లేక వవరుచేత లాగబడును
తక్కువఖర్చులో ఎక్కువసారము దిగును
వ్యవసాయ పార్శ్వశాస్త్రసంఘమువారిచే ఆమోదింపబడినది
పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు:-

మధుర, వెస్ట్ మాసీపేథి
కోయంబత్తూరు,
అవనాపిరోడ్డు
బెంగుళూరు, కొత్తరగుపేట
బెజవాడ
VOLKART ENGINEERS
ఆర్.నియన్ ఏథి,
మద్రాసు

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి, రాజమండ్రి

అధ్యక్షులగు జాతీయ గ్రంథములు వెలువడుచుండును. సంవత్సర చందా పోస్టేజీతో సహా 2-8-0 ఇదివరలో వెలువడినవి వినియోగ సావర్గము. 0-10-0 మహారాణి యూనివర్సిటీ బయి ఆ. 10 మేజిస్ట్రేట్ జీవితము ఆ. 10 ఇతర పుస్తకములు కూడ కలవు. కేటలాగు కోరినవారికి పంపబడును.

ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

"మాదిరి అంట్లు జహంగీర్ మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 వకములున్నవి. యాదగిరి పుస్తక, పత్రికాగ్రంథములు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి." కర్నూలు లోని విజయవాడ

రావు చిన్నారావు డి. నమ్మ.

రాజమండ్రి, కడియం. యాదగిరి నగరము.

ద్రవ్య శాస్త్రము

ప్రాచీన శివరామ్, దివానుబాద్దరు చిత్రపు వెంకటాచలంపంతులు, నిల్వారి నూర్యనారాయణరావు పంతులు, ప్రొ. డాక్టర్ వి. యస్. కర్మ, కే. వి. ఆర్. స్వామి, యం. యస్. పి. మొదలగు అగ్ర శాస్త్రజ్ఞుల వ్రేలు, లోకజ్ఞానధురీణు లగువారి వలన ఆంధ్రభాషకు అమూల్యంకార మని వినుతింపబడినది. వెల రు 1-0-0.

గ్రంథకర్త

యాదవపూడి వెంకటరత్నం,

180 మర్కటూరు తాడేపల్లి గూడెం (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా).

గుణవివరాలతో సామ్య వాపసు చేయబడును

కుసుమాయుధ లేహ్యము

కేరళకు మేహించి నరముల పట్టుకము తగ్గిన వారికి సజ్జాయుధమునంటిది. మిక్కిలమును చేపాదార్థ్యమును గలిగియును. గారంటి రు 20 లు గల దట్టి 1 కి రు 4-0-0 లు పొట్టి 2 కి సహా.

పి. గురులింగదేవర నమ్మ, యస్. పి. డిస్కన్టరీ, తుని.

(రాంచి అనకాపల్లి) (తూర్పు గోదావరి)

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము

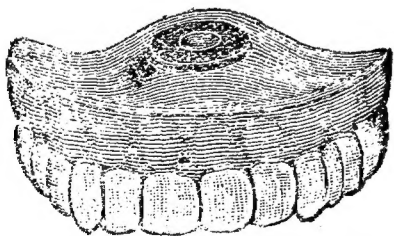
బలహీనులపాలికి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తున, కుక్కనవ్వము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి గుంచి బలమును, నిర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కులముల దట్టి రు 1-4-0.

పాలగుండ్ర లేహ్యము—రక్తమిడికి శ్రేష్ఠమయినది సహమేహము, మేహసాదలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును.

20 కుల దట్టి రు. 1—4—0. పి. పి. ఖర్చులు కేగ, పి. పి. ఏ. అందుకోఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి-వెల్లూరుజిల్లా.

పండ్ల డాక్టరు DENTIST

హెచ్. యం. రావుగారి దంతవైద్యాలయము

గుంటూరు (రాంచి) జెజవాడ
శింకముల్లు (హైదరాబాద్)
రామచంద్రారావుగారి కేంద్రం పెద్దబజారు

భోజనవద్దాగ్ధమును తాగుగా నగుటకు అనుకూలముగా నుండు అర్థి ఫిషిట్ దంతములు కట్టబడును.

పండ్లబోట్లకి నుండు; బాధ పంపకే ప్రియోవును వెల 1-4-0

మోహ పా ని త్రి ల ము

5 కుల నూకెల సీసా 1-3 రూ. 0-12-0.

పుస్తకములు, నాడుటకు యోగ్యమైతది.

అమృతాంజనంబో బొంబాయి-మదరాసు

అమృతాంజనం బిటో, బొంబాయి - మదరాసు.

దక్షిణ భారత జాతీయ ఆరోగ్య సంఘము

ఆరోగ్య ఉపన్యాస పోటీపరీక్షలు (1929-30)

1 కాలేజి బాలికలకు, సెకండ్రీ ట్రైనినింగు విద్యార్థులకు:—

"మద్రాసునంటి నగరముయొక్క పాకలకు ఆరోగ్య విధులనుగూర్చి జ్ఞానము లేకుండుటవలన గలుగు ప్రమాదములు" అను విషయముగూర్చి వ్యాసము (ఆంగ్ల భాషలో మాత్రమే వ్రాయవలెను.)

2 కాలేజి బాలికలకు, సెకండ్రీ ట్రైనినింగు విద్యార్థులకు:—

"బాల్యనివాహములన జాతీయ ఆరోగ్యమునకుగలుగు ఫలితములు" అను విషయముగూర్చి వ్యాసము (ఆంగ్ల భాషలో మాత్రమే.)

3. హైస్కూలు బాలికలకు, ప్రైమరీ ట్రైనినింగు విద్యార్థులకు, "వ్యాధులను వ్యాపింపజేయుటలో దోషులు చేయు పని" అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోగాని లేక మాతృభాషలోగాని.)

4. హైస్కూలు బాలికలకు, ప్రైమరీ ట్రైనినింగు విద్యార్థులకు:—

"కుయరోగము వచ్చుటకు కారణము, అది రాకుండు కాపాడువిధము" అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోగాని, లేక మాతృభాషలోగాని.)

5. ప్రైమరీ స్కూలు బాలికలకు "నీటిద్వారా వ్యాపించు వ్యాధులు, అవిరాకుండుకాపాడు విధము" అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోగాని లేక మాతృభాషలోగాని.)

6. ప్రైమరీ స్కూలు బాలికలకు "వ్యాధులను వ్యాపింపజేయుటలో ఈగలుచేయుపని." అనువిషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోగాని లేక మాతృభాషలోగాని.)

7. పట్టభద్రులు, ఉపాధ్యాయులు, మున్నగువారికి "కల్లుత్రాగుడు దురభ్యాసములన గలుగు కీడు సంపూర్ణ నివేధనావశ్యత" అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోమాత్రమే) వ్యాసము 2000 పదములకు మించియుండరాదు. నవంబరు 30 లోగా సంఘకార్యదర్శికి చేరవలెను.

మరొక:—వైద్యులును, వైద్యవిద్యార్థులును, పోటీకి నిలువరాదు.

1 మొదలు 6 వరకు వివరింపబడిన వ్యాసములు, ఆయా విద్యాలయముయొక్క అధికారులయెదుటనే, 19 వ తేదీ మంగళవారమున, ఒక గంటకాలములో వ్రాయబడి సంఘకార్యదర్శికి పంపబడవలెను.

7 వ వ్యాసమునకు పోటీకి నిలుచువారు తమ వ్యాసమును నవంబరు 30 లోగా సంఘకార్యదర్శికి పంపవలెను.

ఆంధ్రగోరవాణవిద్యావీరము, కొవ్వూరు

దిని 22-11-29 తేదీ శుక్రవారం సాయంత్రం 5 గంటలకు ఆం. గో. విద్యాలయములో పాల్క సంఘమువారు సమావేశమై యీ క్రిందివిషయముల తీర్మానించుట కేర్పరచబడినది కాబట్టి సభ్యులెల్లగు తప్పక దయచేయ ప్రార్థింతులు.

(1) రేల మండేశ్వరశర్మగారి తనిఖీరిపార్టు వినుట.

(2) ఆదాయవ్యయ పట్టికను ప్రకటింప నమరుతింతుట.

(3) ముఖ్యులగు నితరవిషయములు. (కార్యదర్శి.)

ప్రకటన

కావలెను అత్యవసరము కండక్టర్లు కావలెను

గుడివాడ-బందరురోడ్డుమీద తిరుగు మోటారుబస్సులకు కండక్టర్లు. మేజరులేకావలెను. జీతము నెల 1 కి రు 25/ క్యాసు సెయ్యారిటీ రు 200/ సదరు సెయ్యారిటీ బ్యాంకులో డిపాజిటు చేయబడి వచ్చువడ్డీ వారికే యియబడును. అప్లికేషనులు 25-11-29 తేదీఖులోగా యీక్రింది ఆడ్రసుకుజేరవలెను. ఆర్డరు పంపిన మూడురోజులలో ద్వితీయో చేరవలెను. తెలుగు తప్పక నచ్చియుండవలెను. విశేషములు తెలిసికొన గోరువారు సదరు యూనియన్ గుడివాడ పోస్ట్ ఆఫీసునకు వ్రాయవచ్చును. క్లివరుపనులకు కండక్టర్లు కేమి సంబంధము లేదు.

మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహెబ్,

సెక్రటరీ.

గుడివాడ-బందరురోడ్డు బస్సు యూనియన్, గుడివాడ.

జబ్బుగల వారికి, జ్వరము తరలిన, పసిబిల్లలకు కూడ నిరసాయక రమైత భేదిమందు.

20 2

తల్లీ! బిడ్డకు అజీర్తిగా నున్నప్పుడు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్

యీ యే ము "California Syrup of Figs"

పసిబిల్లలు (California Syrup of Figs) కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ యొక్క రుచ్యమును బాగుగా ప్రేమించుచుండు. జబ్బుగానున్నప్పుడు, అజీర్తికేసినప్పుడు, జ్వరము తగ్గించువప్పుడు సహితము, సంతోషముగా నేమితును ఇతర భేదిమందులెవ్వయు, యింత సుఖసూత్రముగా జీర్ణకోశమును శుభ్రపరుపజాలవు. జీర్ణకోశమునందు ఆకలిని పుట్టించి లివర్ ను, ప్రేగులను వాటిప అపి నరిగా నిర్వర్తించునట్లు చేయును. మత్తుపదార్థములెవ్వయు యిందుచేరబడవు.

మీ తెలుసును "కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్"

(California Syrup of Figs) ను కాలెనిని అడుగుము. పత్యపానవిషయములన్నియు వివరముగా సీసామీదనే వ్రాయబడియుండును. తెలుష్టంబునవద్దను, అంగళ్లన్నటియందును దొరుకును. తల్లీ, మీరు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ (California Syrup of Figs) నే కోరుడు. లేనియెడల యిమిటేషను నొక దానిని యిచ్చెదరు.

భిములలో కార్మికులు కూడ భాగస్వాములుగా భావింపబడవలయును.

ఆవిరియంత్రములు ఆయులు ఇంజనులు విద్యుచ్ఛక్తియంత్రములయొక్క బలములను విధివిధానములేక సరుకు ఉత్పత్తియగుచున్నది. ఇదికూడ దేశానర్థకమే. కొంతమంది వాటాదారులు ధనమును సమకూర్చుటవల్ల ఒక బాయింటుకంటేనే స్థాపించబడును. ఆపెట్టుబడిదార్లకు లాభములెంత ఎక్కువగా వచ్చునో అని ఆశించుచుండుదురు. ఎప్పుడు లాభములు పంచిపెట్టుబడునో అని ఆశించెదరు. అంతవరకే వారి గృహిణి పోవును. కాని, యీ ఫ్యాక్టరీలలో ఉత్పత్తియగు అపారమైన సరుకు ఎందుకు తయారుచేయబడవలెను? ఉత్పత్తిచేయుటకు అవసరమైన సరుకులెంత? ప్రజలయొక్క ఆవశ్యకతాసరములకు మించిన సరుకు ఉత్పత్తిమైనచో నది యెక్కడ అమ్ముడు పోగలదు? అవసరముగా అత్యధిక వస్తుసామగ్రిని ఎందుకు తయారుచేయవలెను? అది తయారు చేయుటకు అనవసరముగా ఆ ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయు కార్మిక జనులను ఏల కష్టపెట్టవలెను? అను ప్రశ్నలను యీ ఫ్యాక్టరీల వాటాదారులు ఆలోచింపరు. లాభములు దోచుకొనవలెననెడి దురాశచే అధికముగ సరుకును ఫ్యాక్టరీలలో ఉత్పత్తిచేసి అది అమ్ముకొనుటకై ఏ దేశములకు రవాణాచేయవలెను? అని యంత్రాలయములవారు తనా తనా పడుచున్నారు.

ఒకడు ఏ ఫ్యాక్టరీని స్థాపించి లాభములుతీయుచున్నాడో మిగిలినవారందరూకూడ అదే ఫ్యాక్టరీలను పెట్టి లాభములు తీయవలెనని పోటీలకు వచ్చెదరు. వారిలోవారికి స్పర్ధలు పెరుగును. ఒకేసరుకు ఇన్ని ఫ్యాక్టరీలవారు ఉత్పత్తిచేయుటవల్ల వృధాగా అత్యధికముగ సరుకు ఉత్పత్తియగుచు వ్యాపారమునన్నగిలి విధిలేక ఫ్యాక్టరీలను కొన్నింటిని మాసివేయవలసి వచ్చుచున్నది. కాబట్టి ఏలము వెదగి ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించి ఆవశ్యకతావాసవశ్యకతల గమనించక ధనాధికులందరు ఎవరి ఫ్యాక్టరీలనువారు విచ్చల విడిగా స్థాపించుటవల్ల అట్టి వ్యాపారపరిశ్రమలు దేశభుద్ధయదాయకములు కాజాలవు. కనుక దేశభాగ్య సంరక్షణాభివృద్ధితో వహించవలసిన ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వమే ఆయా పరిశ్రమలను దేశావసరముల గనిపెట్టి నిర్మించించి విధినిషేధముల కల్పించి దేశములోని అన్ని పరిశ్రమలను సర్వాంగసమందముగా పెంపొందునట్లు చేయవలెను. ఇది కూడ కార్మికపక్షమువారు నిర్వచించెడి నూతన నూత్రమైయున్నది.

అట్లు జరిగినయెడల ప్రజలయొక్క శరీరకష్టముగాని మేధాసంపన్నతగాని నిర్మాణమయము కాజాలదు. ఇది సృష్టిలోని నిత్యమైయున్నది. ఇది ఆతిక్రమించుటకు వీలులేదు. ఆతిక్రమించినయెడల ప్రాయశ్చిత్త మనుభవించితిరవలెను.

ఈ యంత్రములు రాకప్రార్యము మన దేశములోని గ్రామజీవితము సర్వసమర్థమై స్వయంనిర్ణయాధికారము కలిగి దేశముయొక్క జీవశక్తియై యుండెను. ప్రతిగ్రామమునందలి యవసరములనుబట్టి వస్తుసామగ్రి చేతిపరిశ్రమవల్ల తయారగుచుండెను. వేర్వేరుపంటలు అవసరావసరములనుబట్టి పండింపబడుచుండెను. కాని అనాటి గ్రామజీవితము నేడు అంతరించినది. క్రొత్తకాలము క్రొత్తపద్ధతులు క్రొత్తజీవితవిధానము అమలులోనికివచ్చినవి.

ఇప్పుడు బాయింటుప్లాకుకంటేవీలవారు దేశభాగ్యమును తమవశముజేసికొని చర్లాలూడుచున్నారు. కనుక యీ వ్యాపార పరిశ్రమలయములనే సరియైనమార్గములలోనికి తీసికొని రావలసియున్నది. ఇది కార్మికపక్షమువారు పూనుకొనిచేయవలసిక పనియైయున్నది. కార్మికజనులు యీ కర్మాగారములకు వెన్నుపూసవలెవారు. కాని కార్మికజనులు తమ బలమును తాము తెలిసికొనవలసియున్నది. కార్మికజనులు సంఘముగాజేరి సమష్టిగా తమప్రభావమును ఋజువుచేసినచోగాని ధనాధ్యుల గర్వాంధకారము తుదకుట్టుదు. కార్మికులస్థితియును బాగుపడదు. తద్వారా మానవకళ్యాణము సిద్ధింపవలసియున్నది.

నిరుద్యోగనమస్క

సంఘములోని ప్రతివానికిని జీవనాధారము ప్రభుత్వము వాళే మాపించవలయును. ప్రతివాడును తాను కష్టించి పనిచేయుటకు సిద్ధముగానున్నప్పుడు వానికి పని మాపించి వానికి తిండిపెట్టి రక్షించవలసిన బాధ్యత ఆ జనసంఘాధికారము ప్రభుత్వమువారిదే యైయున్నది. లక్షాధికారులవద్ద ధనము మూల్యమున్నందున దేశమునకు లాభములేదు. ఆ లక్షాధికారులయొక్క ద్రవ్యము తిండిలేనివారి రందరికీ సక్రమముగా సహజముగా చెందునట్లు సంఘములోని వ్యవహారచక్రము తిరుగుచుండవలెను. ప్రకృతిసిద్ధముగా దైవకృపవల్ల భూదేవత సమృద్ధిగా పండించి యిచ్చుచున్నను దేశప్రజలందరూకూడ అది సమానముగా అనుభవించగలుగునట్లు మన వ్యవహారప్రపంచము నడచుటలేదు. ఆ పంటసరుకులు భూస్వాముల కొట్టుములలో మూల్గులు మురుగుచుండుచోగాని, ప్రభుత్వ విధానముయొక్క

KARAMCHANDHABILDASS MANUFACTURING JEWELLER 437/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS. CATALOGUE FREE ON APPLICATION.

నూజనిబంధనల ప్రకారముగా ఆ వస్తు సామగ్రి జనుల కందరికిని భుక్తమగునట్టి సాంఘిక సాంప్రదాయములే యీ యుగ ధర్మములగు లేవు. ఇందుకు తార్కాణము అమెరికా దేశచరిత్రయందు కలదు. 1905 సం॥రములో అమెరికా దేశములో ప్రతి అపారముగా పండినది. ఈ ప్రతి ధనాధ్యులగు భూస్వాములకును, వ్యాపారాధికారులకును వశమై వినియోగపడు నవకాశము వారివల్ల కల్పింపబడుటకు వీలులేక గిడ్డంగులలోనే తగులబెట్టబడెను. ఆధునికమానవప్రపంచమందు అమలులో నున్న సాంఘికవ్యవహార ధర్మములనుబట్టి సమష్టివాక్కు భుక్తములు సంఘములోనివారి రందరికిని లేకపోవుటవల్ల నే నిగు దోష్టగీయులకు జీవనోపాధులను సంపాదకార్యాలైన ప్రభుత్వము వారు కల్పింపజాలకున్నారు. భూదేవత పండించియిచ్చిన వస్తు సామగ్రి నే మానవ సంఘములు సక్రమముగా వినియోగింపజాలక తగులబెట్టుట సంభవించినపుడు, మానవసంఘములోని అంగబలమును సంపూర్ణంగా వినియోగపరచుటకు గల అవకాశములు ప్రస్తుత సాంఘిక రాజకీయ విధానములందెల్లు కలుగగలవు?

కాబట్టి సాంఘిక నిర్మాణములను తారుమారుచేసి ప్రభుత్వ విధానములను పునఃత్రుత్తిచేసి నూతనయుగధర్మములను, యీ సమష్టి సాంఘిక జీవనమాత్రమునుబట్టియు, సమానసంపత్నామ్రాజ్య సిద్ధాంతమును బట్టియు ప్రతిష్ఠింపవలసియున్నది. ఇది యే కార్మికసంఘముయొక్క అదృష్టమైయున్నది. ఇట్టి అదృష్టములను సాధించుటకై కృషిచేసెడి యొకపక్షమువారు అవి సరమైయున్నారు. ఇందులకు కార్మికజనులును, కార్మికసంఘాధిమానులును కర్తలును బాధ్యులునై యున్నారు. ఈ ఆదర్శములను బట్టి ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వములే అమలులోనికి తీసికొని రావలయును. అధిక జన సంఖ్యకుల చేతిలోనే అధికార ముండునను సిద్ధాంతము పనికిరాదు. అల్పజనసంఖ్యకుల సంఘ శ్రేయములు గూడ గురక్షిత్తుమై యుండవలెను.

అన్నిటికన్న కెక్కుడు సన్యక్తమోజున మేనునగా మన దేశపరిశ్రమలన్నియు మనదేశీయుల వశమై యుండునట్లు చేయవలెను. అట్టి యెడలనే మనదేశములో ఉత్పత్తియగు సామగ్రి యెడల మనకు స్వదేశాభిమానము కుదురును. ప్రభుత్వమునాగ పరిశ్రమాధికారులకు భాతాదార్యై ఉత్పత్తియగు సరుకును అముట్ట కవకాశములు చూపవలెను. తద్వారా పరిశ్రమలను రక్షింపవలెను. కార్మికుల యొక్క వేతనములకు కచ్చిత ప్రమాణములను కాపరూపకముగా నియమించవలెను. ఇన్నీయు సాధించుటకే యీ కార్మికపక్షము సమకట్టియున్నది.

కార్మికుల దారిద్ర్యము ముందుగా తొలగించవలసి యున్నది. ఇటీవల ఢిల్లీలో బట్టి కమిషనువారు కార్మికుల స్థితి గతులనుగూర్చి విచారణచేయుచుండగా ఒక శిల్ప కారుడును, ఇద్దరు కార్మిక స్త్రీలును సాక్ష్యమిచ్చుచు నిట్లు చెప్పిరి— తాము నూటికి నెల 1 కి 8-0-0 చొ॥ వడిలేమును రు 200 లు అప్పు తెచ్చి ఋణగ్రస్తయై యున్నారనియు, తమ కూలీలప్పుతమ కుటుంబ పోషణకు తులతూచినట్లు సరిపావుచున్నదనియు, నెయ్యిగాని, పాలుగాని కొనగలకై తమ కెప్పుడును లేదనియు, ఆడుమనిషికి రోజు 1 కి 0-7-0 మాత్రమేయును ఒక్కొక్క ఆడుమనిషి 5 నుని పోషించవలసియున్నదనియు, తమ యింటి అద్దెగాను 0-12-0 లు మాత్ర మొసంగబడు చుండెననియు సాక్ష్య మొసగబడెను;

ఇది ఢిల్లీ కూలీ దురవస్థమాత్రమేకాదు. దేశమంతటను కార్మికజన మిట్టి కటిక దారిద్ర్య మనుభవించుచున్నది. కాబట్టి కార్మికజనసంఘము దురవస్థనముల పాలై దురవస్థయై చేరుకపోయిన కష్టించి పనిచేయు కడుపునిండ తిండిలేక యున్నది. వీరు మాత్రమేకాదు, కచ్చేరీలలోను కార్యాలయములలోను మొదలతో పనిచేయు గుమాస్తాలగుకూడ దుర్వరముగానున్నది. కాబట్టి నేపకాధర్మమునందు కష్టించి పనిచేయు ప్రతివాడును దారిద్ర్యాంబుధిలోనుండి యుద్ధరింపబడవలసి యున్నాడు ఇందుకొరకై కార్మికపక్షమువారు కంకణము కట్టుకొనియున్నారు.

విట్టికమిషను

మనదేశములోని కార్మిక జనుల కష్టనిష్ఠరములను గూర్చి విచారించుటకై ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడినవిట్టికమిషనువారు ఈ దేశమువచ్చియున్నారు. వీరికి ఇంటి లెగిన సంజాయిషీ సమకూర్చుటకై సహాయ భూతులుగా నుండగలందుల కొకసహాయసంఘమునియమింపబడెను. కానియీవిట్టి

కమిషనువారికి గల హోదా అధికారములు యీసహాయ సంఘ సభ్యులకులేవు. వహాయ సంఘ సభ్యులకుగూడ సమాన ప్రతిపత్తి కలుగజేసినచోగాని విట్టి కమిషను విచారణ ప్రయోజనకారి కాజాలదు. ఇంతవరకును విట్టి కమిషనువారు విశేషముగా ప్రభుత్వాధికారుల ఇద్దరుండియే వాగ్దానములను గైకొనుచున్నారగాని, నిజముగ కార్మిక సంఘ ప్రతినిధుల సాగ్యముగాని, కార్మిక సంఘ నాయకుల సాక్ష్యముగాని, విచారణ చేయుటలేదు. ఇట్లు విచారణ చేయుట వల్ల కార్మికుల నిజస్థితివారికి తేటపడదు. వారి విచారణయొక్క ప్రయోజనముకూడ ఉండజోదు.

కార్మిక జనుల దుస్థితినిగూర్చి విచారణ చేయుటకై మన దేశములోని కొక విచారణ సంఘము ఏర్పాడికొని ప్రభు పర్యాయము. అందువల్ల యీ ప్రభువు విచారణ సంఘమువారి కృషి వల్లనే సర్వమును సిద్ధించునని తలచుటగూడ భ్రమయే. కాని, విట్టిగారు తమ సహాయసంఘసభ్యులకు సమాన ప్రతిపత్తిని ఉదార భావముతో నొసంగినచో వారు కార్మిక ప్రపంచమునకు చాల మేలు చేసినవార గుదురు.

ఆంధ్ర దేశ కార్మిక జనస్థితి

ఆంధ్రదేశములోని కార్మిక జనసామాన్యము వ్యవసాయమునందు నుగ్గుమైయున్నది. ఈ ప్రాంతములలో రైతు మిల్లులు, జాటు మిల్లులు, కాటు మిల్లులలో విశేషముగా కార్మిక జనము పనిచేయుచున్నారు.

ఆంధ్ర దేశములో కార్మిక జనసంఘములు విరివిగా నెలకొనియుండలేదు. కాబట్టి కార్మికసంఘము లనేకములు స్థాపించవలసి యున్నది. ఈ ప్రాంతములందు కార్మిక సమైక్యత తరచు జరుగుచుండుట లేదను కారణమున కార్మికులు, సుఖముగా కాలక్షేపము చేయుచున్నారనుట అబద్ధము.

ఇటీవల జనవరి 17 తేదీ మొదలు మార్చి 4 తేదీ వరకు విశాఖపట్నం జాటుమిల్లులలో సమైక్యజరిగెను. 2,144 కార్మికులు సమైక్యచేసిరి. వి. వి. గిరిగారి మధ్యవర్తిత్వముచే నూటికి 10 నెంతున వేతనాభివృద్ధి కార్మికులకొసంగినందున సమైక్యతొందించెను.

ఏలూరు జాటు మిల్లులోకూడ వేయి మంది కార్మికులు సమైక్యచేసిరి. ఒక మేస్త్రీ ఆధికార దురహంకారదగుట వలన అతనిని తొలగించవలయునని క్రీ కార్మికజనము పట్టుబట్టెను. ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగారు మధ్యవర్తులై పనిచేసిరి. మేతే గంగరాజుగారు సమాధానమువహించి సమైక్యదారుల కోర్కెల కంగీకరించిరి.

ఆంధ్రదేశములో రైల్వే యానియులు కొన్ని యేర్పడినవి. బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ ఉద్యోగియుల సంఘముకట్టి యేర్పడినది.

రాష్ట్రీయకార్మిక మహాసభ యొకటి అవసరమైయున్నది.

ఆఖిలభారత కార్మిక మహాసభ కిది అనుబంధింపబడవలెను.

మన కార్మిక మహాసభ ఆఖిలభారత మహాసభకు చేయూతగా పనిచేయుటయేగాక; ఆంధ్రరాష్ట్రము కార్మిక ప్రపంచమునకు సహకారీయోలోక కళ్యాణమునకు సాధనధూతము కావలసియున్నది.

ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వము

ఈ సందర్భములో నొకమాట చెప్పవలసియున్నది. మనకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము నొసంగెదముని వాదనములను ఆధిపత్యములను నై ప్రాయగారు చేసియుండిరి. కాని, మన దేశములోని కార్మిక నాయకులను మీరలు పట్టుకేసుకొని నిర్బంధించి యుంచినారు. గవర్న మెంటువారు మన యెద దాక్షిణ్యము వహింప నున్నచో ముందుగా యీ మీరలు ముద్దాయాలను మన కర్మిక నాయకులను వదిలివేయవలెను. ప్రాయగారు పట్టిన ఉదారవాక్యములను బ్రిటిష్ కార్మిక పక్ష ప్రభుత్వమువారే పట్టించి యుండినచో బ్రిటిష్ కార్మిక పక్షమువారు మన కార్మికపక్ష నాయకులయెడ దాక్షిణ్య బుద్ధిచూపి విడుదల చేయించవలెను.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమును సాధించుటకు కారణమౌతులై బ్రిటిష్ కార్మిక పక్షమువారు తమయోదార్థమును సమృద్ధిని చాటుట కిదియే తరుణము.

న్యాయస్థానవార్తలు

సి. కే. ఎస్. నన్నప్రో పయిటరుల

విచారణ ముగియుట

మొదటి నేరస్థులకు 1 సంవత్సరము కఠినశ్రమ,

రెండవ నేరస్థులకు పదిదల

ఈ కేసు విచారణ నిన్నటి సాయంత్రమున ముగిసెను. సాయంత్రము 5-40 గంటలకు జూరీ సమావేశమయి తమ తీర్పును చెప్పిరి.

మొదటి నేరమునకును, రెండవ నేరమునకును నేరస్థులు లభ్యమయినందున నిర్దోషులని యేకగ్రీవముగా తీర్పుచెప్పిరి. మూడవ నేరమునకు మొదటి నేరస్థుడు దోషియని జూరీలో 6 గురు తీర్పుచెప్పిరి. తక్కిన ముగ్గురును ప్రతిహేతుముగా చెప్పిరి. ఈ నేరమునకు రెండవ నేరస్థుడు నిర్దోషియని 7 గురు అనుకూలముగను యిద్దరు ప్రతిహేతుముగను తీర్పుచెప్పిరి. నాల్గవ నేరమునకు మొదటి నేరస్థుడు నిర్దోషియని 5 గురు అనుకూలముగను 4 గురు ప్రతిహేతుముగను తీర్పుచెప్పిరి. ఈ నేరమునకు రెండవ నేరస్థుడు నిర్దోషియని 7 గురు అనుకూలముగను ఇద్దరు ప్రతిహేతుముగను తీర్పుచెప్పిరి.

1 వ, 2 వ, 3 వ, నేరములపయమున జూరీతీర్పును స్వాయముగా అంగీకరించెను.

4 వ నేరము విషయమున జూరీ తీర్పును స్వాయముగా అంగీకరింపలేదు. కాని, పునర్విచారణ కు తీరుపుగా వింపలేదు.

5 వ నేరముపట్టి స్వాయముగా రెండవ నేరస్థుని ఎదుదల గావించెను. మూడవ నేరముక్రింద మొదటి నేరస్థులకు 1 సంవత్సరము కఠినశ్రమలు విధించెను.

రెండవ నేరస్థుడు విడుదలగావించబడినందున కోర్టునుండి జయికించెను. కాని, తన సోదరులకు విధింపబడిన శిక్షను విననంతనే కూర్చుంటాను.

వజ్రముల వర్తకుని మోసము చేయుట

ముద్దాయిలు సెవన్న కమిటు చేయబడిరి

రాష్ట్రము వాస్తవ్యులు కేటాచి పర్లయు, రామన్ పర్లయు అనువారు, మద్రాసు ప్రెజిడెన్సీలో జుడీషియల్ మజిలీ వ్యాపారులగు భట్టు కంపెనీ నుండి 1000 రూపాయలు విలువల వజ్రములు కొనుటకుందు మోసముచేసిరిని జూరీ తీర్పును మే 2 వ తీర్పు గారి వద్ద, జూరీ పెట్టబడెను. గత డిసెంబరు నెలయందు యీ యిరువురు ముద్దాయిలు భట్టు కంపెనీకి వెళ్లి మంచివజ్రముల నేర్పరచియున్న కంపెనీవారి ని కోరిరి. కంపెనీ మేనేజరు ప్రత్యక్షమైన వజ్రములను వీర్పరచి ముద్దాయిలకు నిచ్చెను. ముద్దాయిలు అవజ్రములను చూచునటుల నటించుచూ అవజ్రముల స్థానమున యిమిమను తెల్ల రాళ్లను ప్రత్యామ్నాయముగ నుంచిరి. పిదప యీ ముద్దాయిలు అవజ్రములను వారిచ్చిన విలాసమునకు పంపమని కంపెనీ మేనేజరును కోరిరి. అటులే కంపెనీవారు అవజ్రములను పోస్టుద్వారా పంపి వను ముద్దాయిలు యిచ్చినవిలాసము అబద్ధపు విలాసము అగుట చే పంపబడిన బంగీ (పార్సలు) మరల కంపెనీవారికి తిరిగి యిచ్చివేయబడెను. అంతట కంపెనీవారు ఆబంగీని విప్పిచూచు నప్పటికి నిజమున వజ్రముల బదులుగా తెల్ల రాళ్లు ఉండెను. ఈ విషయము పోలీసువారికి తెలుపబడెను. పోలీసువారు ముద్దాయిలను గతమాసమున నుధులలో అరెస్టుచేసిరి. ముద్దాయిల పై 3 కేసు విచారణ సమయమున ముద్దాయిలు యింతకుపూర్వము శిక్షబడినవారేయని ప్రాసిక్యూటరువారు స్వాయముగా తీర్పు తెలిపిరి. అంతట స్వాయముగా ముద్దాయిలను సెవన్నకు కమిటు చేసెను.

కోటు దొంగిలించినందుకు ముద్దాయి సెవన్నకు కమిట్ చేయబడెను

గత 7 వ తేదీని రాత్రి మనిస్వామి అను నతడు టంక సాలిధలోనుండి ఒక పెట్రోలుబంకునుండి కోటు ఒకటి దొంగిలించెను. జూరీలు పోలీసుకోర్టులో కేసులేబడి విచారణకు వచ్చెను. ఇతడు చోరకృత్యమొనర్చి వెలుపలవచ్చినపుడు అయిదువేల పాత్రలను బట్టెను. జూరీలు అరెస్టుచేసెను. ఈ వేంకటేశ్వరస్వామి మూలము కేసుబడినందున తేలియవచ్చెను. ఈ ముగ్గురు నేరములకు తంపకుడులకు కోటు అరెస్టుచేసిరి. అభిప్రాయము మొట్టికల్లు ముద్దాయిని సెవన్నకు కమిటుచేసిరి.

సానికవార్తలు

మద్రాసు రాష్ట్రమహమ్మదీయ మహాసభ:-

డిసెంబరు 1 వ తేదీన మాలానా మహమ్మదు షాఫీరాఫూద్ ఎం. ఎల్. ఏ. గారి యధ్యక్షతన జరుగుననియు, సభ జరుగునటయు ముస్లిము ప్రకటించబడుననియు, సభాకార్యదర్శియగు అబ్దుల్ లతీఫ్ వయాకీ ఎం. ఎల్. ఏ. గారు వ్రాయుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:- ఇట్టిగేనును చీఫ్ యింజనీరు ఎల్. హెచ్. గ్రాంగుగారు గత రాత్రి మద్రాసు విడిచి బళ్లారికి సర్టి. విజయరాఘవాచారిగారు కోయంబత్తూరుకు, సర్టి పెర్సినలు ఫిలిప్పుగారు బొంబాయికి ఎస్. వి. రామస్వామి ముదలి యరుగారు కోయంబత్తూరుకు వెడలిరి.

తోళ్ల కమిటి చైర్మను డా॥ మిక్ గారు నేడుదయమున మద్రాసునకు వచ్చిరి.

మద్రాసు బ్యాంకింగు విచారణకమిటి:- నిన్నటి దినమున హెచ్. ఎం. హుద్దా బి. సి. ఎస్. గారి యధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. రాబోవు డిసెంబరు మాసవారము నుండి మద్రాసులో సాక్షులను పరీక్షించుటకును జననరి మాసమునుండి రాజుపండి, బెజవాడ, మున్నగు స్థలములలో సాక్షుల పరీక్షకు వెడలుటకును, తీర్మానించిరి.

యోగవ్యాయామ కళాశాల:- యోగవ్యా యామ కళాశాల యజమాన్యమున నిన్న 17 వ తేదీని సాయంత్రము 7 గం. అతివైభవముతో ఆయుధపూజ జరుపబడెను. ప్రా. వి. రామశోగరావు యోగవ్యాయామము గూర్చి ఉపన్యసించిరి. పిదప వ్యాయామ కళాశాలకు సంబంధించిన మహాదేవక్ అను విద్యార్థి తన స్వాగతముల కరీర ప్రదర్శన మొనర్చెను. కళాశాల విద్యార్థులు తమ కుపాధ్యాయులగు ఎస్. సుబ్బాస్వామి గారికి బక వెండి గిన్నెయు అతని శిష్యుడగు చిన్న స్వామిమొదలిగారికి ఒక సరిగదుస్తును బహుమతిగా నొసగిరి. ఈ సందర్భమున ఫిడెలు సంగీతము జరిగెను. సభకు విచ్చేసినవారిని చందన తాంబూలముతో సత్కరించినపిదప సభ ముగిసెను.

సహకార పంచాయతీదార్ల తరగతులు

శ్రీయుత జి. సుందరం అయ్యంగారి ఉపన్యాసములు రాష్ట్రీయ సహకార యూనియనుయొక్క సహాయకార్యదర్శియగు శ్రీయుత జి. సుందరం అయ్యంగారు 14 వ తేదీన వెయ్యిదీపములందును, 16 వ తేదీన మైలాపూరు మెట్టుచేరి యందును, 18 వ తేదీన చాకలిపేటయందును "సహకారసంఘముయొక్క వ్యవహార నిర్వహణము, అందువలన ప్రజలకు గలుగు లాభము" అనువిషయము గూర్చి యుపన్యాసముల నొసగిరి. ఈ సహకార సంఘములయొక్క సభ్యులై సహకార సూత్రముల గూర్చి తేలియమైన జ్ఞానమున్నట్లు గావించుట లేదనియు, ఈ సంఘములయొక్క వ్యవహార కర్తలు బీదజనుల వ్యర్థపు ఆశలను జూపుచు, వా రంతకంతకు అధికముగా ఋణగ్రస్తులగుటకే దారిజూపుచున్నట్లు గావించుచున్నదనియు, రిజస్ట్రార్ల హుద్దుగారు సంఘముయొక్క ప్రవృత్తిను స్వలాభముకొరకు పయోగించుచున్నారని యొకసంఘముయొక్క కార్యదర్శిచెప్పుటచాల యాశ్చర్యకరముగా నున్నదనియు, మరియొకసంఘముయొక్క అధ్యక్షుడు తాను 6 సంవత్సరములనుండియు అధ్యక్ష పదవి ననుభవించుచున్నను తన సంఘముయొక్క వ్యవహారము గూర్చి తన కేమియును తెలియదనియు, తాను నామకా అధ్యక్షుడననియు, జెప్పుట మరింత యాశ్చర్యకరముగానున్నదనియు సుందరం అయ్యంగారు తమ యుపన్యాసములందు నుడవిరి.

పెలిగ్రావు డిపార్టుమెంటుకు చెందిన శ్రీయుత వి. మాణిక్యమొదలియరుగారు 15 వ తేదీ శుక్రవారమున వెపేరిలో రి థర్డ్ ను కోర్టు నెం॥ 2 గం॥ హ మం దు మెట్టిపల్లిపల్లి యువోగ్గుల సహకార సంఘసభ్యుల కుపన్యాసించుచు "సహకారసంఘముయొక్క నిర్వహణము" గూర్చి ముచ్చటించిరి.

శ్రీయుత జి. సుందరం అయ్యంగారు నేటిసాయంత్రము 6 గం॥కు బ్రాడ్వేలోనున్న విల్లింగ్డను సహకారసంఘ కార్యాలయమందును, తేల్పు సాయంత్రము 6 గం॥కు రాయపుర ములోనున్న కాపిలూరు సంఘకార్యాలయ మందును సహకారోన్మములలో తనకొకటి అధ్యక్షులుగా నున్న తమ సభ్యులకు.

బానిస భారతదేశము

ప్రభుత్వమువారికి తరువుపై హైకోర్టువారికి అప్పీలు కలకత్తా, నవంబరు 17:- రెవరెండు పండరులాండు గారు వ్రాసిన బానిస భారతదేశము అను గ్రంథమును వెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిషేధించియుండిరి. ఆ ఉత్తరువుపై ప్రకృత ప్రకాశకులగు సజనికాంతదాసుగారు హైకోర్టువారికి అప్పీలుచేసిరి. ఫుల్ బెంచెవారు విచారణ సలుపవలయునని కోరిరి. మూడు వారములలో విచారణ జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసు వేషముతో దగా

కాంతాలాలసులకు బుద్ధిగరపుట కలకత్తా, నవంబరు 18:- ప్రజలలో కలవరము కలుగజేసినకుట్ర, దగాకేసులలో, హఠాత్ మేజస్ట్రేటుగారు మోతీలాల్ బర్మన్ యను ధనికుడగు మార్వారీ వర్తకునిని, తదితరులను సెవన్నకోర్టుకు విచారణార్థము పంపిచేసిరి. ధనవంతులగు మార్వారీయువకులకు విలాసస్త్రిలను లభింప జేసెదమని యాక పెట్టి మాతీబాగ్ తోటకు వారిని గొనిపోయి యచ్చట వారిని దోచుకొనుటయు, పోలీసు వుద్యోగస్తులవలె నటించి వారిచే ఋణపత్రములను వ్రాయించుకొనటయు, యుద్దేశ్యముగాగల సంఘమును స్థాపించిరనుటయే యీ కేసునందలి నిందాకోపణ. (ప్రె. ప్రె.)

లక్నో విశ్వవిద్యాలయము - అఖిలభారతసభ లక్నో, నవం 18:- లక్నో విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదాన సభ డిసెంబరు 11 వ తారీఖున జరుగును.

డిసెంబరు 8 వ తారీఖున విశ్వవిద్యాలయ సంఘ యజమాన్యమున అఖిల భారతసత్త్వ పరివత్తు జరుగును. ఈక్రింది విషయము చర్చింపబడును:- "భారతదేశము సమష్టికాసనోల్లంఘనములకముగా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రయత్నము సలుపుటలో రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన వలన నెంతమాత్రమును వెనుదీయరాదని యీసభవారి యభిప్రాయము." ప్రతిసంస్థనుండి యు ఇద్దరు ప్రతినిధులు రావచ్చును. డిసెంబరు రెండవతారీఖులోగా వచ్చేవారి పేరులు తెలుపవలయును. (ప్రె. ప్రె.)

బ్రహ్మశ్రీ వారి నాగభూషణంగారి గానసభ

వారణాశి ఘంటయ్యకాశ్రీగారు మృదంగము 24-11-29 ఆదివారం భిరువరం శ్రీరామ విలాస హాలులో 5 గంటలనుండి జరుగును. శ్రీరామభక్తులును, బందరు నివాసులును, జిల్లాకోర్టు ప్రిడరులును, సంగీతసాహిత్య కవిజాపారీగ వేదాంతభాష్య భావ నాపరాయణ వాగ్దేయకారక బ్రహ్మశ్రీ వారి నాగభూషణం బి. ఏ. బి. యల్. గారు, మృదంగకేసరి బ్రహ్మశ్రీ వార జాసి ఘంటయ్యకాశ్రీగారి మృదంగ సమ్మేళనతో గానము చేయుదురు. ఈ అమూల్య సమయమును వారవిడువక దయ చేయుడు.

అభిమానసంఘము

నెల్లూరు జిల్లా రైతుల సంఘము ఈ రైతులసంఘపు ప్రావిన్స్ నల్ కమిటివారి మీటింగు 29-11-1929 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు నెల్లూరు లో మాయింటియెద్ద సమావేశమగును. గోకులవిలాస్, కె. వి. రాఘవాచార్యులు రంగనాయకులపేట. కనకవీర

నోటీసు

గురజాల డి॥ మునసబు కోర్టులో O. P. 59 of 29 పిటిషనరు:- పూర్ గోపాలకృష్ణమూర్తి మై॥ నే॥ తల్లి తిరుమలమ్మ సా॥ దాచేపల్లి. యెదిరి: రెస్పాండెంటు:- పూర్ అంతమ్మ సా॥ దాచేపల్లి. యీ పిటిషనరు తండ్రి లేటు కోదండరామయ్య తా॥ Policy No. 71677 (Empires of India Life Insurance Company Ltd., Bombay) మొత్తం రు 1048-0-0 అను Succession Certificate యిప్పించుటనీడగా పిటిషను దాఖలు చేసిచాడు. సదరు పిటిషను యీ కోర్టులో 18.1.20 తేదీ వరకు 11 ఘంటలకు విచారించబడునని యందుమూలముగా తెలియజేయడ ప్రయివసి. గురకాల 14-11-29 డిప్టీ జుడ్జి, డిప్టీ జుడ్జి.

రౌండుటేబిలు సమావేశము

కాంగ్రెసుయొక్క కర్తవ్యము

ప్రియమైన ఎస్. ప్రివివాసయ్యగారిట్లు వాయించునాడు— ఇట్టి సందర్భములలో దేశమును సంరక్షింప గలుగునది కాంగ్రెసుమాత్రమే యై యున్నది. కాంగ్రెసు తన్నుదా సంరక్షించుటకు బలవంతే దేశమును సంరక్షింపగలదు. కాంగ్రెసు కలకత్తా తీర్మానము నకు కట్టుపడి యుండుట బలవంతే తన్నుదా సంరక్షించుకొనగలదు. కాంగ్రెసు కలకత్తా తీర్మానమునుండి వెనుకకు మరలుచో కాంగ్రెసునకును, దేశమునకునుగాడ తీరని యాపద సంభవించును. సంపూర్ణ సత్వర దోమినియను స్వాతంత్ర్యధారముమీద రౌండుటేబిలు సమావేశము జరుపబడుటకు స్పష్టముగ వాగ్దానముపొందకుండ కాంగ్రెసు వాదులు గాని ఆత్మగౌరవముగల భారతీయు లీంకెవ్వరయినగాని, దాని కంగీకరింపజాలరు. అనేక సంవత్సరమునుండి యేకాదీక్షతో నిర్వచించిన మన కార్యమును, మన స్వరాజ్యపద్ధతులను, సహాయనిరాకరణమును, సాత్విక నిరోధమును, బహిష్కారములను మన గమ్యస్థానమును చేరకుండ మనము విడిచిపెట్టజాలము.

ఇన్ని సంవత్సరముల కాలమునుండియు మన మనుభవించుచున్న బాధ, మనము జూపుచున్న త్యాగము, యీబూటకపుసమావేశము కొరకేనా? లేక స్వశక్తితో మనము స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకొరకా? ఇకమిట్లెప్పుడు బోధించుచున్న యితర పార్టీలవారు కలకత్తా తీర్మానము నేల అంగీకరింపరాదు? మాగ్నాల్డు, బెన్సుగార్లు భారతదేశమునకు తక్షణమే సంపూర్ణ దోమినియను స్వాతంత్ర్యమును యెట్లయినను ప్రసాదించెదరని యితర పార్టీలవారికి దృఢముగ నమ్మకమేయున్నచో, భారతదేశమునకు కాంగ్రెసు యొకటిమాత్రమే ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు తానేల యంగీకరింపరాదు? తాము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములను గోరుటయే? నేతనోద్యోగములను దరఖాస్తుల కంటే, యీసమావేశమునకు హాజరగుటకు వివిధ పార్టీలనుండియు, సభలనుండియు, సంఘములనుండియు, దరఖాస్తు లెక్కువగా నుండుటకు కారణమేమి? యదార్థమేమనగా, నైమను కమిషనుకు బహిష్కరించిన వివిధ పార్టీలవారు వేరు వేరు కారణములపైని బహిష్కరించిరి. ఈ విభేదము లట్లెనిలించియున్నవి. కొన్ని పార్టీలయొక్క ప్రతినిధులు నైమను కమిషనులో చేర్చబడలేదను ముఖ్యకారణము మీదనే బహిష్కరించినవారు. యిప్పుడు తమ యభిప్రాయములను యిండియా మంత్రి యెదుటను బ్రతిభ ప్రధానమంత్రి యెదుటను స్వయముగా వినిపించుట కవకాశము పొందితిమని సంత్పత్తి పడుచున్నారు. నైమను కమిషనుకు లోడ్యైన యితరపార్టీలవారుగాడ యీ సమావేశమునకు హాజరగుదురు. జాయంటు కమిటీచే బిల్లు విచారించబడి ఆంక్షరూపము దాల్చును. లేదని ప్రభుత్వమువారు యితర బ్రిటిషు పార్టీలయొక్క ప్రతినిధుల యంగీకారము లేకుండ నైమను కమిషను సిఫార్సులను త్రోసివేయుట అసాధ్యమగును. తుదకు ప్రభుత్వమువారు జాయంటుకమిటీ రిపోర్టు గావించబడుటకు ముందుగాయేటి నిశ్చయమునకును రాజాలరు. కాని నిజముగా లేదని ప్రభుత్వము భారతదేశమునకు వెంటనే సంపూర్ణ దోమినియను స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించరు. వైస్రాయి, బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి, ఇండియా మంత్రిగార్లు మనకు వెంటనే సంపూర్ణ దోమినియనుస్వాతంత్ర్యము నొసగుటకు ఉద్దేశించియేయున్నచో, తాముట్లు స్పష్టముగా ప్రకటించియే యుండియుండుదు. కాని వేరొక యుద్దేశము బ్రిటిషు ప్రధాని, ఇండియా మంత్రి, కలహినియలు మంత్రిగార్లు చే స్పష్టముగానే ప్రకటించ బడినది. దీని నింక నెక్కువగా స్పష్ట పరుచుటకు బెన్సుగారు రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల కంగీకరింప నిరాకరించిరి. వీరియొక్క నిజమును సుదీర్ఘము నైమను రిపోర్టునకు అనుసార వాతావరణ మేర్పరుచుటయే యయియున్నది. వీరినిజమును ఆంగ్లేయులు గనుక తామెంతవర కొసగ నుద్దేశించుకొని యున్నారో అంతకంటే నధిక మెన్నటికిని వాగ్దాన మొసగరు.

నిజముగా యీముగ్గురు ఆంగ్లేయులను సంపూర్ణ దోమినియను స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించదలచి యున్నచో కాంగ్రెసుపార్టీ యును, వీలగుచో తక్కిన పార్టీలునుగూడ దూరముగానుండి బహిష్కారపద్ధతి నవలంబించుటవలననే, యీముగ్గురి పక్షమునకును అధిక బలము చేరువగలదు. రౌండుటేబిలు సమావేశము సంపూర్ణ సత్వర దోమినియను స్వాతంత్ర్యధారముమీదనే జరుపబడుటకు భారతదేశము పట్టుబట్టియున్నదని యీ ముగ్గురును రుజువుచేయ గలిగిననేగాని, తమ పక్షమునకు వచ్చుటకు యితర బ్రిటిషు పార్టీలనుగాని, తమ పార్టీవారినిగాని, యొప్పించజాలరు. వీరి సహాయమునే మనము గోరుచో, అస్పష్టముగ ప్రకటనలను మనమంగీకరించుటవలన మనకు సాయ

గౌ. ఎన్. బి. తంబిగారు

మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరుగ తాత్కాలికోద్యోగము వహించియున్నారు. ఈ ఉన్నతపదవి భారతీయున కొసంగబడుట కిదియే ప్రథమము. (ప్రె. పో. వీ.)

మంగళగిరి పరవస్తుదాను

6 వ ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్ర మహాజనసభ కార్యదర్శి-బెడవాడ. ముచేయుటకు వీరికిగల శక్తి నిశ్చయముగా చాలవరకు తగ్గిపోవును. నర్సింగు కమిటీయును, అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీయును, లాహోరు కాంగ్రెసుసభయును, నిర్వహించవలసినవిధి స్పష్టపడుచున్నది. అగాధములోనికి జారిపోవు ప్రమాద మిప్పుడు వచ్చియున్నది. డిల్లీ వాయకుల ప్రకటనవలన మనము వెనుకకు మరలుచున్నామనియే బ్రిటిషు పార్టీలవారును, యిచ్చటి యూరోపుసంఘమువారును, మనదేశస్థులలో ననేకులునుగూడ భావించుచున్నారు. ఏవిధముగానయినను క్రిందికి జారిపోవుచున్నట్లులే గాన్పించుచున్నది. కాంగ్రెసు వ్యవహారగానిలిచి అడ్డుపడవచ్చుచో, క్రిందికి జారిపోవుటయైనను, అటుపిమ్మట సంపూర్ణ పరాజయమునుగూడ గలుగుట నిశ్చయము.

ఆరోగ్య ఉపన్యాసములు

మద్రాసు కార్పొరేషను ఆరోగ్యకాఫీకారులు యీ దినమ పొందుపరచిన కార్యక్రమము ననుసరించి ఉత్తరరేంజి యందు ఆరోగ్యఉపన్యాసములుమ్యాజులొంతరుసహాయముతో నొసగెదను.

Table with 3 columns: Date, Time, Location/Topic. Rows include dates from 19-11-29 to 22-11-29 and topics like 'సాంకాలము', 'సాఫ్ట్ కమ', 'మలేరియా', 'పెద్దనోగము', 'సాఫ్ట్ కమ', 'సాఫ్ట్ కమ', 'కలరా'.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

అకడమిక్ కాన్ఫిలెన్సు నూతనముగా చేర్చుకొబడిన సభ్యులు

అకడమిక్ కాన్ఫిలెన్సు సభ్యులగు 9 మంది సభ్యుల కాలవరిమితి పూర్తియై నారినభ్యర్థ్యము ముగియుటచే వారి భాగస్వామ్యులతో విశ్వవిద్యాలయమునబంధిక కళాశాలలోని యీక్రింది ఉపాధ్యాయులను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము సెక్షను 22 2-వ పార్టుక్రింద అకడమిక్ కాన్ఫిలెన్సు సభ్యులుగా కేర్చుకొని నట్లు ప్రకటన గావించబడుచున్నది.

- 1. యం. లక్ష్మణమూర్తిగారు, యం. ఏ. నోబిల్ కళాశాల మంచిపట్టణము.
2. డి. యస్. దాస్ నృపగారు, యం. ఏ. బి. యల్. మహారాజాగారి కళాశాల, విజయనగరం.
3. ఏ. వి. నారాయణస్వామి ఆయ్యర్, యం. ఏ. పితాపురం రాజాగారి కళాశాల, కాకినాడ.
4. యస్. వెంకటరావు యం. ఏ. మహారాజా కళాశాల, విజయనగరం.
5. డా॥ రాజా బి. మాణిక్యం యం. ఏ. బి. డి. యస్. ఎఫ్. ఎన్. పి. హెచ్ డి. ఆంధ్ర కై ప్రవేశకళాశాల, గుంటూరు.
6. పి. భద్రయ్య, యం. ఏ. యల్. టి. ప్రభుత్వకళాశాల, రాజమహేంద్రవరము.
7. జే. జి. దేవసాహాయ్యం, యం. ఏ. యల్. టి. ఆంధ్ర కై ప్రవేశకళాశాల, గుంటూరు.
8. రా॥ సా॥ టి. యస్. తిలకమూర్తి బి. ఏ. యం. బి. సి. యం. డి. టి. యం. హెచ్. వెడికల్ కళాశాల, విశాఖ పట్నం.
9. డి. జగన్నాథరావు, యం. ఏ. యల్. టి. గవర్నమెంటు ప్రెయినింగు కళాశాల, రాజమహేంద్రవరము.
ఈవైసభ్యులు 1929 నవంబరు 16 న కేవలముడి మాడు సత్సరములు సభ్యులుగా నుండెదరు.
సి. డి. యస్. చెట్టి, రిజిస్ట్రార్.

కడపమండల కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున

ప్రథమ

కడపమండల యువజన మహాసభ.

కడప మధ్యకృష్ణ హిల్స్ నవంబరు 24 కేవల ఆదివారము సమావేశమగును. అతీతనాబు ఆబ్జెక్ట్ హామీదుఖాను గారు (ఎం. ఎల్. సి.) జాతీయ పతాకోత్సవమును, యువజన మహాసభ ప్రారంభోత్సవమును జరిపెదరు. సత్యాగ్రహి సంపాదకులగు, శ్రీయుల అత్తవారి గోవిందాచార్యులుగారు యువజనమహాసభ కన్వీక్షిత వహించురు. నవంబరు 24 కేవల కార్యక్రమము. ఉదయం. 8-07 ల — 8 వరకు అన్నతల సంతకంపు. 8-08 ల — 8-30 వరకు జాతీయ పతాకోత్సవము. మధ్యాహ్నము. 12-00 ల — 12-30 వరకు ప్రారంభోత్సవము (హామీదుగారిచే జరుపబడును) 12-30 ల — 3 వరకు యువజన మహాసభ. సాయంకాలము. 6-00 ల — 8 వరకు మార్చి-టు యందు బహిరంగసభ. యువజన మహాసభకు వచ్చు సాయకులై రుపన్యసింతురు. ఆహ్వాన సంఘసభ్యత్వ రుసుము 2-0-0. ప్రతినిధి రుసుము 1-0-0. ప్రేక్షకుల రుసుము 0-8-0. ప్రతినిధులై కడపమండల యువజన సంఘ సభ్యులగుదురు. కే. కోటిరెడ్డి, కే. సుబ్రహ్మణ్యం, అధ్యక్షుడు. కార్యదర్శి.

ఉదర వ్యాధుల

నంతమొందించుటకు

రమరమి ఉదరవ్యాధులన్నిటికి ముఖ్యకారణము అత్యధిక పులుపు అని వైద్యులు మీకు తెలిపెదరు. అన్నియు వైసురేటెడ్ మెగ్నీసియాను "Bisurated Magnesia" పుచ్చుకొనుడు. తక్షణమే అధిక పులుపును నిస్సార మొనర్చును. ఉదర వ్యాధులకు తక్షణమేకేమనమును గలిగించి, పూర్తిగా కుదుర్చుటకు కావలసిన నివారిణి వైసురేటెడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" యొ గ్రహించుటను ఎప్పుడు వైసుచుట్టబడిన కాగితముపై నుండు బిస్మాగ్ "Bismag" అండాకారముగ నున్న చర్మకపు నుటును గనునింపుడు.

అలహాబాదు నిర్ణయము

అలహాబాదునందు సమావేశమయిన కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీసభయు, నాయకుల సమావేశమును ప్రస్తుతస్థితి కనుగుణ మగు తీర్మానముల గావించినవి. లేబరు ప్రభుత్వమువారు, తమ వైఖరిని మార్చుకొని తిన్నగ ప్రవర్తించుటకు, ఈ సమావేశములు రెండును పూర్ణావకాశ మిచ్చినవి. దీనిని చేపట్టినచో, లేబరు ప్రభుత్వమువారే సప్తము గాంచెదరు. కన్సర్వేటివు, లిబరలు పక్షములవారిని సమాధానపరచుటకన్నను, ఓటమికయినను సంసిద్ధులై హిందూదేశమును వెంటనే సమాధానపఱచుట, ఎక్కువ అవసరమని, లేబరు ప్రభుత్వమువారెంత త్వరలో గ్రహించిన నంతమేలు. పార్లమెంటుసభలలో జరిగిన చర్చలకు పిమ్మట, దేశము విశ్వాసమును కోల్పోయినను, నాయకులు మరియొకయవకాశ మిచ్చుట, వారి సద్భావమునకు విచర్యనము. నాయకుల సమావేశమునందు, పార్లమెంటు కాంగ్రెసుసభ్యులవలంబించినమార్గమును కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సభవా రామోదించిరి. అయినను, లాహోరులో కాంగ్రెసు సభ జరుగువరకు మాత్రమే యిట్టియామోదము నిలుచునని జూరు ఖండితముగ తీర్మానించిరి. దేశవర్తితులను గమనించి, లాహోరు కాంగ్రెసుసభ నిర్ణయము గావించును. దానికి కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరును కట్టుపడక తీరదు.

అలహాబాదులో గూడిన నాయక సమావేశము, రాజప్రతినిధి ప్రకటనము గూర్చి కామన్సు సభలోను ప్రభువులసభలోను జరిగిన చర్చ పట్ల అసంతృప్తి జూపెను. అయినను, డిల్లీనాయకుల ప్రకటనమునందు ఈ సమావేశము మార్పు చేయలేదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో దీని నామోదించెదరనిమాత్రము, ఈ సమావేశము ఊహించుచున్నది. నాయక సమావేశమున చేసినవారిలో మితవాదులు మొదలు, తీవ్ర కాంగ్రెసువాదులవరకు గలను. సర్వపక్షములనాయకులు గలసి చేసిన యీ తీర్మానమును నిరాకరించుచో, ఇంగ్లండు ప్రజల బాధ్యత వహింపవలసి వచ్చును. నాయక సమావేశమువారు కనీసపు పరతులను సూచించిరి. రాజకీయనిర్బంధితులవిడుదల అనుకూల వాతావరణమున కత్వనసర మునుటకు సందియము లేదు. కొందరు లేబరు పక్షనాయకులు గూడ ఈ సంగతిని గుర్తించుచున్నారు. రౌండుటేబిలు సమావేశము గూడు లోపల నిర్బంధవిధానమును విరమించి, నూతనశక మారంభ మయ్యెనని ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారు గోచరింప జేయుట యవసరము.

అందుకుమారుగ, నిర్బంధములు యథేచ్ఛగ సాగుటయు, దేశప్రముఖులు నిర్బంధింప బడుటయు, మిగుల శోచనీయము. అధినివేశస్వాతంత్ర్య విధానము గూర్చియే, రౌండుటేబిలు సమావేశము చర్చింపవలె గాని, ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతానర్హతల గూర్చిగాని, స్వపరిపాలనాంతరములగూర్చిగాని, చర్చింప జనదనుమరతు చాలముఖ్యమయినది.

కాలయాపన ఏమాత్రము జరిగినను ప్రజలు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నంగీకరింప రని బ్రిటీషు ప్రముఖులు గ్రహించుచో, ఇంకను కాలయాపన నేయుటకు వారంగీకరింపజాలరు. డిల్లీలో సమావేశమయిన దేశనాయకులు కనీసపు పరతులను విధించిరి. వీని సంగీకరించుచో, రాజప్రతినిధి ప్రకటనము సద్భావభరిత మయినచో కాదో పరిస్పృటమగును. ఈసంగతినే అలహాబాదులో గూడిన నాయకులు గూడ స్పష్టపరచిరి. ఇంతవరకు లేబరు మంత్రులు చేసిన ప్రతిపాదనలు, దేశమునందు మిగుల ఆశాభంగము కలిగించె ననుటకు సందియము లేదు. పాలసీయం దెట్టిమార్పు గలుగలేదని, మాక్స్ నాల్డు గారు దెలిపియుండ. రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదల విషయమున తామేమియు జేయజాలమని, ఇండియా మంత్రి యగు వెడ్జివుడ్డు బెన్ను గారు నుడివిరి. ఇంతటితో నిరాశజేంది, నాయకులు డిల్లీ ప్రకటనమును ఉపసంహరించుకొనక, మరియొక యవకాశ మిచ్చి ప్రకటనలోని పరతులను లేబరు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో పూర్తిగ సంగీకరించెదరని, యూహించిరి. కాంగ్రెసువర్కింగుకమిటీవారును, లాహోరుకాంగ్రెసుసభవరకు అవకాశ మిచ్చిరి. కాంగ్రెసుసంఘము వారును, వివిధపక్షనాయకులును తమబాధ్యతను సక్రమముగ నిర్వహించి రనుటకు సందియములేదు. నాయకుల ఆహ్వానమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారామోదించనియెడల, పిమ్మట చేకూరు పరిణామమునకు వారే బాధ్యత వహింపవలయును. దేశనాయకులపై నెట్టి బాధ్యత యుండజాలదు. అలహాబాదు సమావేశమున గూడిన నాయకులు, మరల వెనుకాడక, తాము విధించిన పరతుల విషయమై తుదివరకు పట్టుదల జూపుట యవసరము. పరతులతో బనిలేదని, మధ్య మధ్య వ్యర్థవ్యాసములను వీరు పత్రికలకు వ్రాయకుండుట యవసరము. వివిధపక్షముల యొకమత్యమువలననే, సైమను కమిషను బహిష్కారము జయప్రదముగ కొనసాగెను. దీనివలననే, అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యసిద్ధియు చేకూరగలదు. అందుకు మారుగ, మితవాదనాయకులు ఏమాత్రము వెనుదగినను, ప్రతిపక్షు లీచీలిక నవకాశముగ గైకొనక మానరు. కాంగ్రెసు సభ్యులు బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు సరియగు మార్గము నవలంబించుట కవకాశ మిచ్చినను, స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నముల నేమాత్రము విడనాడినను, నష్టములపాలయ్యెదరు. వీరు ప్రజాశక్తిని పెంపు చేయుకొలదియు, స్వరాజ్యసిద్ధియు నిశ్చయమగును. అట్టితరి, వీరలనిశ్చయమును విఫలపరచుటకు ఇంగ్లండులో నేపక్షము వారును బూనుకొన సాహసించరు. అటుల సాహసించిరేని, లాహోరు కాంగ్రెసుసభ ప్రజల కర్తవ్యమును స్పష్టముగ నిరూపింపగలదు.

శిశువారము

శిశువారమును సామ్రాజ్యమం చెల్ల బాగుగ నేర్పాటు జేసెడి మ్యునిసిపలు సంఘమునకు గాని, ప్రైవేటు సంస్థకుగాని, వెండిడాలు ప్రతిసంవత్సరము లండనులోని “నేషనల్ బేబీ పీక్ కాన్ఫిలు” వారి వలన బహుమానముగ నీయబడుచున్నది. ఈ పోటీ యందు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునం దన్ని భాగములును పాల్గొన వీలుగలదు. ఇంగ్లండు స్కాట్లండు దేశములు మాత్రము పోటీజేయవు. 1926-27 వ సంవత్సరమున బల్లారి మ్యునిసిపాలిటీవా రి బహుమానమును బొందిరి. 1927-28 సంవత్సరమున దక్షిణాఫ్రికాతో ట్రాన్సువాలునందలి బినాని కమిటీ వారు దీనిని పొందిరి. 1928-29 సంవత్సరమున సింహళ ద్వీపమందలి, కలుటరలోని శిశువారసంఘమువారు పొందిరి. రాజోవు సంవత్సరమున గూడ పోటీ జరుగునని, ప్రకటింపబడినది. దరఖాస్తులను 1930 సంవత్సరము జూను రెండవతేదీలోపల “నేషనల్ బేబీ పీక్ కాన్ఫిలు, 117 నంబరు, పిక్ డెల్లీవీధి, లండను, డబ్ల్యు. ఐ. ఇంగ్లండు” అను అడ్రెసుపేర పంపవలెను. జూలై 1 మొదలు 7 వ తేదీలోపల, పోటీ ఫలితములు ప్రచురింపబడును. శిశువారము నెటుల నేర్పాటుజేయవలయునో, కనుగొనదలచిన వారు పై సంఘము వారికి వ్రాసిన, ప్రత్యుత్తరము బడయగలరు. శిశురక్షణము, శిశుజేమమే, యీసంఘమువారి ముఖ్యోద్దేశ్యము. అందుచే, వీరికృషి ప్రశంసాపాత్ర మనుటకు సందియములేదు. వీరు నెలకొల్పిన పోటీలలో పాల్గొనువారు బహుమతినిబడసినను, బడయకున్నను, తమప్రదర్శనములవలన శిశురక్షణకు తోడ్పడగలుగుదురు. ఈ మారు జరిగెడిపోటీలో, హిందూదేశము లీరిగి బహుమతిని బడయునని నమ్మెదము. ఉపన్యాసములు, ప్రదర్శనములు, చర్చలు, వ్యాసములు, మున్నగునవి, యీ వారములో జరుగగలవు. మాజీలాంతరుపటములు ఈ వారమున ప్రజలకు మిగుల తోడ్పడగలవు. ఆరోగ్యనాటకములద్వారా, ప్రజోధము గలిగింప వీలగును. స్త్రీలీవారమునందు మిగుల తోడ్పడగలరు. శిశువారమును జరుపదలచువారికి, నేషనల్ కాన్ఫిలువారు ధనసహాయ మొనర్చెదరు. హిందూదేశ మీ ప్రదర్శనములను జయప్రదముగ నిర్వహించు నని తలంప నవకాశము గలదు.

సింహావృణువు లోహవిగ్రహము

కీర్తిశేషు లగు సింహా ప్రభువుగారి కంచవిగ్రహమును, కలకత్తా హైకోర్టులో స్థాపించు టెంతయు సమంజసముగ నున్నది. వీరు సాటిలేని న్యాయ వాదులుగను, న్యాయాధిపతులుగను పేర్గాంచిరి. ఇంతియగాక, ప్రధానన్యాయమూర్తి గారు నుడివినటుల, భారతీయుల కిచ్చిన ఉన్నతోద్యోగము లన్నియు, సింహా ప్రభువుగారికే మొదట సంక్రమించెను. వీనికొరకై సింహా ప్రభువుగారి రెట్టి ప్రయత్నము సలిపియుండలేదు. అయాచితముగ నె ఇవి లభించె నని చెప్పవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగ నియమింపబడిన ప్రథమ భారతీయులు వీరే. నానారాష్ట్ర సంఘమునకు ప్రతినిధులుగ బంపబడిన ప్రథమ భారతీయులు వీరే. ఇండియా సహాయమంత్రి పదవిని నిర్వహించిన ప్రథమ భారతీయులు వీరే. వీహారు గవర్నరు పద

మీని నిర్వహించిన ప్రథమ భారతీయులును వీరే. అయినను, ఇట్టి యున్నతోద్యోగపదవులను నిర్వహించినను, మీరు, దేశస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడజాలకపోయిరి. పరిపాలనవిధానము మారనంతవరకు, భారతీయుల కెట్టి యున్నతోద్యోగపదవులను ప్రసాదించినను ఫలిత మొక్కటే యని, వీరిసాదృశ్యము తెలుపకనే తెలిపెను. గవర్నరుగ బనిచేసియు, మీరు తృప్తిపెండక, తత్పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. వీరికుమారులు ప్రభుభిరుదమును నిలుపుకొనుటకు వీలులేకబోయెను. సింహా ప్రభువుగారు కాంగ్రెసు సభాధిపత్యమును గూడ నిర్వహించియుండిరి. ఇట్టి వారిని కలకత్తా హైకోర్టు గౌరవించుటచే, తన్నుతానే గౌరవించుకొనె నని చెప్పవచ్చును.

అజపతిరాయి సాంవత్సరికోత్సవము
 లాలా అజపతిరాయిగారి సాంవత్సరికోత్సవము, దేశముం దంతటను అమితోత్సాహముతో జరుపబడెను. లాహోరులో నీ సందర్భమున విశేషోత్సాహము ప్రబలుట వింతగాదు. అజపతిరాయిగారు మరణమునకుపూర్వము దెబ్బలు దిననచోటువరకు, ఊరేగింపు వెడలెను. అజపతిరాయిగారు తమ జీవితమునంతను దేశమునకై అర్పించుటయ గాక, తమ అనువులనుగూడ నిండునిమిత్త మర్పించి, వీరమరణము గాంచిరి. అజపతిరాయిగారికి తగిన మరణమే ప్రాప్తించెను. అట్టి వీరుడు మరణించిన ప్రదేశమునందు కాంగ్రెసుసభ జరుగనుండుటచే, భారతీయు లాతావునకు తీర్థయాత్రకువలె, వెడలక మానరు. లాహోరు కాంగ్రెసు సభకు గల ప్రాముఖ్యమింకొక సభకు లేదనుట నిశ్చయము. లాలాజీ మరణమునకు బిమ్మట, లాహోరు భారతీయుల కెల్లరకు యాత్రాస్థాన మైనది. లాలాజీజీవితమును స్మరించి, లాహోరు కాంగ్రెసు సభలో గూడడి ప్రతినిధులందరను, తమ కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొని, వారి జీవితమార్గము ననుసరించెదరు గాక యని కోరెదము.

స్మట్సుగారు : రంగుజాతులు
 స్మట్సునేనానిగారు ప్రపంచశాంతినిసూర్తి ప్రగల్భముల నొకవంక జాటుచు, వేరొకవంక రంగుజాతులవారి నడగద్రొక్కవలయునని ఉపన్యసించుటచే, ప్రపంచశాంతికి వీరు తీరని భంగము కలిగించుచున్నారని తలంపవచ్చును. రంగుజాతులవారు తెల్లవారికింద శిక్షణ బడయవలయునట. కాని దీనికి మార్గ మేమి? రంగుజాతులవారి మయిల తెల్లవానికి పోకకుండ, వారిని ప్రత్యేకపుగూడములలో నుంచవలయు నని, స్మట్సుగారు చాటుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో నికముందును రంగుజాతులవారిపట్ల వీరవలంబించ నెంచిన మార్గ మిదియే. వీరినుడువులగాంచి, ఆకున్నప్పుడు విద్యార్థులు సిగ్గు జెందియుందురు. ఇట్టిసంకుచిత హృదయులచే, ఇంగ్లండులో నుపన్యాసముల నిర్వహించుటకన్న ను అపమానము నేరుండదు.

గనుల పనివారలు
 ఇంగ్లండులోనిబొగ్గుగనులయజమానులు, ప్రభుత్వమువారు సమావేశపడవ దలచినసఖ్యసమావేశమునకు హాజరు గాకపోయినను, గనులపనివారలు మాత్రము సమావేశమై ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటు

లను ఆమోదించిరి. యాదు మైరు పనివారలు మాత్రము వీరినామోదించకపోయినను,మిగిలినవారలలో వీరుకలసిపనిచేయుటకే నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రభుత్వ సమాధాన సూచనలను, నిరాకరించుటవలన బొగ్గుగనుల యజమానులే నష్టపడవలసివచ్చును. ఇకముందు గనులపనివారలు పనిచేయుకాలము తగ్గింపబడును. కాలమును తగ్గించుచో, వారి వేతనములు గూడ తగ్గింపబడునని, యజమానులు శతించిరి. ప్రభుత్వసూచన లటు కాక, వేతనములను తగ్గింపగోరలేదు. కార్మిక ప్రభుత్వము, కార్మికులహక్కుల నీతిరసకాపాడుటలో, దేశమునకు మేలొనర్చే ననుటకు సందియములేదు.

టి. కే. టి. పి. ఓకొనరుగారు
 కామన్సు సభాజనకు లని పేరొందిన టి. పి. ఓకొనరు గారు గత శనివారమునాడు ఓగతజీవులయిరి. వీరికి చనిపోవునరికి ఎనుబదియొక్క సంవత్సరములు. వీరు స్థాపించిన "టి. పి. పి." వీక్లీ అను వారపత్రిక, ప్రజాభిప్రాయమును విశేషముగ ప్రేరేపించెను. కొలదిదినములక్రిందట, వీరు వ్రాసినకథ యీశక్తిలో కనుపించెను. వీరు ఏబది సంవత్సరములక్రిందట పార్లమెంటు సభలో ప్రవేశించిరి. ఇర్లండు జాతీయపక్ష ప్రతినిధిగ పనిచేసిరి. ఇర్లండు స్వాతంత్ర్యమును బడయగ వీరుమాడగలిగినందులకు, ధన్యులని చెప్పవచ్చును. వీరిపట్ల గౌరవముజూపుటకు, వివిధపక్ష రాజకీయనాయకులును, వీరిపేర నిధిసేర్పరచిరి. ఇయ్యది, ఇకమీద ఓకనరుగారు తలపెట్టిన ధర్మములకుగాను వినియోగింపబడును.

టూటన్సుహాము గోరీ
 ఈజిప్టులో ప్రాచీన ఐగుప్తరాజగు టూటన్సుహాము గారి గోరీని తెరవగ, ఎన్నియో ఆభరణములును, విలువగల సామానములు గనుపించెను. వీనిని మొదట కనుగొనిన, కార్తరుగారు చనిపోయిరి. పిమ్మట నీ గోరీతో మెలగినవారిలో తొమ్మిదిమంది చనిపోయిరి. ఇట్టి వారిలో కారణవాను ప్రభువుగారొకరు. రిచర్డు బెత్తెల్ అనువారిటీకల చనిపోయిరి. ఇంతమంది చనిపోవుట, కాకతాళీయమాని, యమగవచ్చును. టూటన్సుహాము గోరీని ఎవరు తెరచెదరో, వారిని పూర్వరాజు భూతము చంపు నని వ్రాయబడి యుండెనట. అందు కనుగుణముగ, దీనితో మెలగినవారు పలువురు చనిపోవుట సంభవించుచున్నది. భూతముల బలము నిది తెలుపునేమో!

నక్సత్ వాలాగారు : ప్యానుపోర్టు
 నక్సత్ వాలాగారు హిందూదేశమునకు రాకుండకన్నద్యోటిపు ప్రభుత్వమువారు ప్యానుపోర్టును నిరాకరించిరి. లేబరుప్రభుత్వమువారు రయినను, దీని నొసగజాల మని చెప్పట, శోచనీయము. నక్సత్ వాలాగారింతకు పూర్వము, హిందూదేశమున పంపిణీనము సలిపినపుడు, భూమి తలక్రిందులు గావేదు. ఎట్టిఉపద్రవము వాటిల్లియుండలేదు. కాంగ్రెసుసభకు వీరు వచ్చుచో, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమామోదించబడునని ప్రభుత్వమువారు భీతిజెందునెడల, స్వరాజ్య మీలో పల లభించనిచో నక్సత్ వాలాగారు రాకబోయినను

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును కాంగ్రెసు సభ వారామోదించెద రనుట నిశ్చయము. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము నీతీరున నరికట్టుటవలన, ప్రజలలో బెరిగిన యసంతృప్తి ఇంకను వ్యాపించుచుగాని, తగ్గనేరదు.

ఇంగ్లండు : రుమ్యా
 రుమ్యాతో ఇంగ్లండు చేరికొనిన సంధిసూర్తి, నో ఛేంబర్లెన్సు మున్నగు కన్నద్యోటిపు ప్రముఖులు కామన్సుసభలో వెక్కుప్రశ్నల నడిగిరి గాని, విశేషమంత్ర యగు హెన్రీడరుననుగారు ఏమాత్రము చలించక, తగినజవాబు నిచ్చిరి. వీరి పట్టుదలయు ధైర్యమును, ప్రశంసాపాత్రము లనుటకు సందియములేదు.

సవరణ
 నిన్నటిదినము "క్రెంచి పెన్నిసు నిపుణుల ఆగమనము" అను శీర్షికక్రింద ప్రచురింపబడిన సంపాదకీయ వ్యాసమునందు, నవంబరు నెల రెండవతేదీన పెన్నిసు ఆటలు ప్రారంభ మగునని పారబాటున ముద్రింపబడెను. 26 వ తేదీని ప్రారంభమగు నని యుండవలెను.

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి రంగూను ఆంధ్రుల స్వాగతము

రంగూను రాజనీధులలో మహావైభవముగా మారెనెంచె

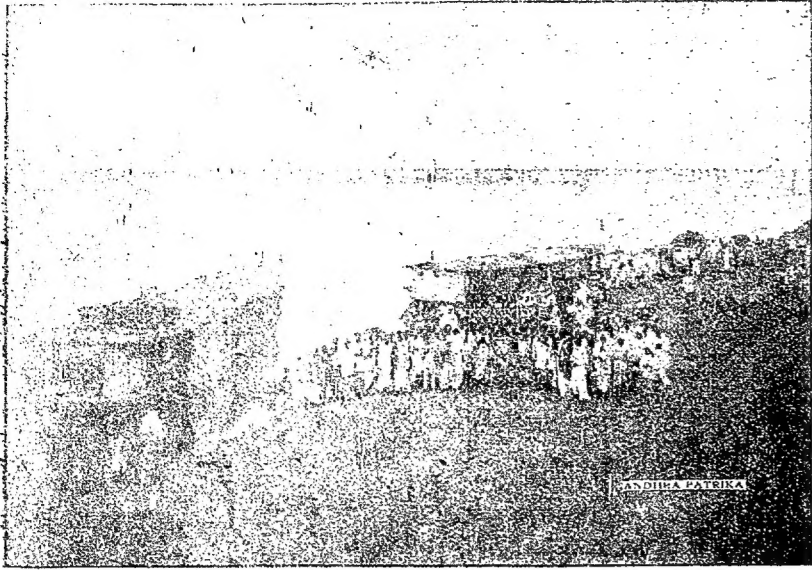
తెంపులేని మోటారుకారులు బారులుతీర్చి యూరేగింపు వెంటనడచెను

అచ్చటి ఆంగ్రజసహూహముయొక్క యుత్సాహము మిన్ను ముట్టెను

రంగూను, నవంబరు 18:—రంగూను ఆంగ్రజహాసభకు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిన దేశోద్ధారక కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నేటి మధ్యాహ్నము (18-11-29) విరిమాచాయన స్త్రీ మరుమీద మద్రాసునుండి రంగూనుచేరిరి. ఓడకేపు వద్ద రంగూను ఆంగ్రజసభలోకమంతము నాగేశ్వరరావుపంతులుగారికి స్వాగతమొసంగుట కుత్సితమైన సమావేశమైరి. ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు కొందరును ఆహ్వానసహూధ్యులగు డాక్టరు రఘునాథగారును స్త్రీ మరుమీడికెల్ల నాగేశ్వరరావుగారికి పుష్ప హారాలంకృతులగావించిరి. నాగేశ్వరరావుగారికి స్వాగతమొసంగుచు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. నాగేశ్వరరావుగారు ఆంధ్రములో నుచితరీతిని ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు నుపన్యసించిరి. పిమ్మట నాగేశ్వరరావుగారి నొక పెద్ద సుర్రపుబడిలో నాసీమలనుజేసి సర్వజనసందర్శనార్థమై బండిపై నాచ్చాదవములను మడిచివేసి రంగూను రాజనీధులలో నుండవైభవముతో నూరేగింపు జరిపిరి. బ్యాంకుమేళములతోడను, సంకీర్తనములతోడను, మంగళవాద్యములతోడను నూరేగింపు నడచెను. మోటారుకారులు బారులుతీర్చి మహాప్రవాహమువలె యూరేగింపు వెంటనడచెను. మధ్యమధ్య నా యాంగ్రజసహూహముయొక్క యుత్సాహము మిన్ను ముట్టెను "నాగేశ్వరరావు కే" యను కేకలతో పురవీధులను మారుమోగింప జేసెను. సగరవీధుల నీరీతి నూరేగించిన పిమ్మట స్ట్రాండురోడ్డువద్ద వాని కొర కేర్పరచిన విడివిడదడు నడిపెచ్చిరి. (ప్రీ. ప్రే.)

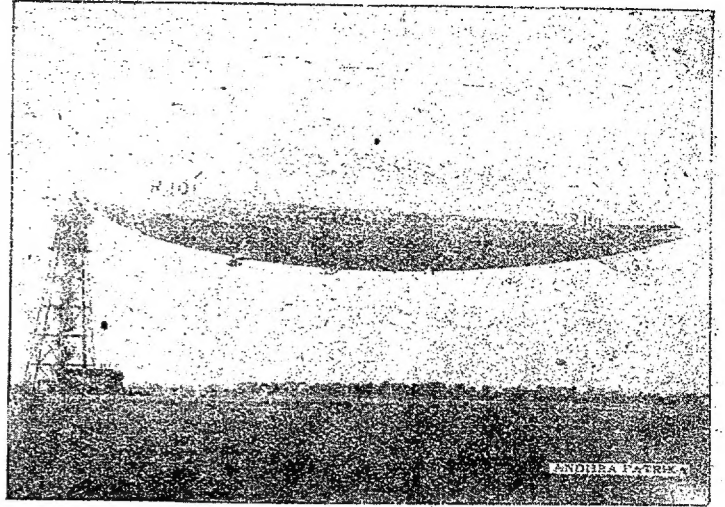
సిక్కులు కాంగ్రెసులో పాల్గొనెదరను శుభవార్త
 లాహోరు, నవం 18—కేంద్ర సిక్కుసంఘ అధ్యక్షులును, సిరోమణి సురుద్యార ప్రబంధక సంఘమున కుపాధ్యక్షులుండు, యగమాన్యో లారాసింగుగారు, లాహోరు కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘునందు సభ్యులుగ జేరిరియు, వారును, సిక్కుప్రతినిధులు పలువురును, లాహోరు కాంగ్రెసులో పాల్గొనెదరనియు కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమునకు చెలియవచ్చుచున్నది. (ప్రీ. ప్రే.)

శ్రీభగవత్పూజనసమాజము, రాజమండ్రి.

శ్రీ జమిందారు. మోతే గంగరాజుగారు, తదితరులు విదువంపలమంది భద్రాచలమునకు బోవుటకు గోదావరిరేవులో స్తీమ రెక్కుట. (ఎ.ఐ.ఎ.)

ఆర్. 101-బ్రిటిషువారి కొత్తవిమానము

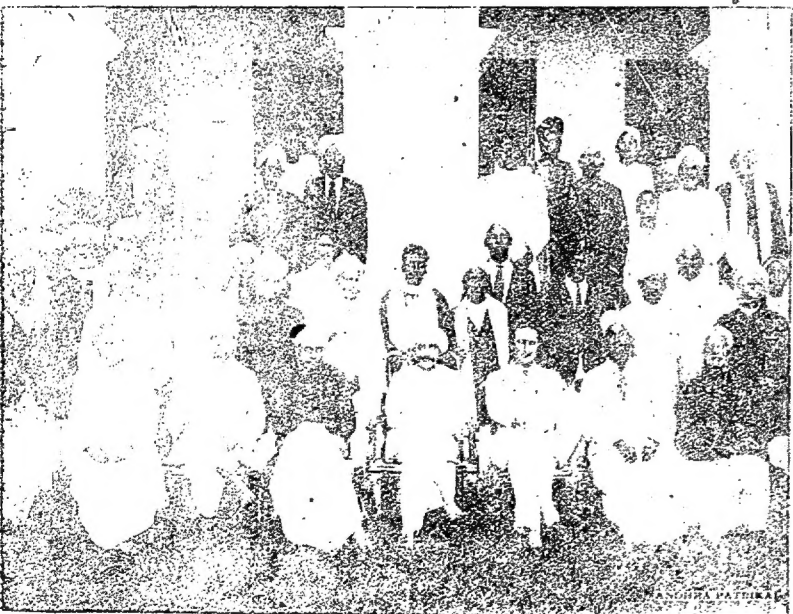
జగ్జీవారి గ్రాఫ్ జస్టిసుకు పోటీగా ఇంగ్లీషువారు నిర్మించిన గొప్పవిమానము. ఇందు 52 ప్రయాణికులకు భోజనసమితిసౌకర్యము లన్నియు గలవు. ఇయ్యది జగ్జీవారిగారు బసకార్డింగుటనుపురమున ప్రథమప్రయాణము సాగించుటకు పూర్వము మూరింగు మాస్టువద్ద గాలిలో నెగురుచున్నది. (సెంట్రలు న్యూస్)

మదరాసు శ్రీల మహాసభ:—శనివారమునాడు నెనేటుమందిరమున జరిగిన సభ ప్రారంభోత్సవమును గవర్నరుగారి సతి బియ్యట్రిక్సు ప్రాప్తిపత్ని జరిపెను. ఆ మెయ్య, అధ్యక్షురాలగు కజిన్స సతియు, న్యా|| వెంకటసుబ్బారావుగారి సతి మున్నగువారు ఇందు గలరు. (ప్రె. ఫో. బి.)

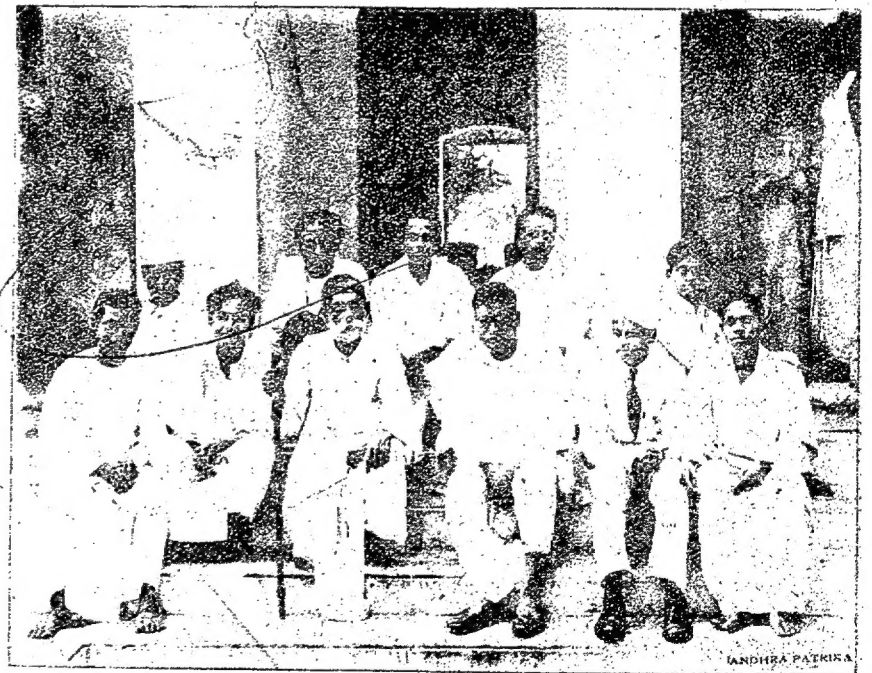

మదరాసు శ్రీల సాంఘికమహాసభ:—శ్రీనివాసయ్యగారి సతిమణి అధ్యక్షతన ఆదివారమునాడు చేపాకునందు విల్లింగుడనుభవమున జరిగెను. ఆ మెరుడిచైత్రున కజిన్స సతియు, ఎడమవైపున ప్రధానమంత్రి సుబ్బారాయునుగారి సతియు, సభకువచ్చిన యితరప్రముఖు రాండ్రును ఇందు గలరు. (పి. ఎ. ఐ. ఎ.)

గ్రామపంచాయతీల మహాసభ

మదరాసు పంచాయతీల జనరలు రిజిస్ట్రార్ టి. జి. రూథర్ ఫర్డుగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. వివిధపంచాయతీ ప్రతినిధులును కాసనసభ్యులు కొందరును ఇందు గలరు. (ప్రె. ఫో. బి.)

సర్ వి. సి. రే గారు

యువజనసమితి సభ్యులకు రనడేగ్రంథాలయమునం దుపన్యసించిరి. సర్ రాయగారి చుట్టు సమితిసభ్యులు గలరు. (ప్రె. ఫో. బి.)

డా॥ కిక్లూగారిని అరెస్టు చేయుదురు?

తేజస్వతీక వార్త

డెల్లీ, నవంబరు 18:—మిరటులో గత ఏప్రిలు మాసమున ఉపన్యసించినందుకు ప్రాసిక్యూటరు చేయుటనుగూర్చియు, ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు ఆశుమరిచినందున త్వరలో అరెస్టు చేయబడుదురని తేజస్వతీక నెలపుచున్నది. (ప్రె. ఫో. బి.)

బొంబాయికార్పొరేషను

విట్టి కమిషనువారికి పంపదలచిన మెమోరాండముపై చర్చ

బొంబాయి, నవంబరు 18:—విట్టికమిషనువారికి పంపదలచిన మెమోరాండమును మునిసిపలు కమిషనురు గారు తయారు చేసిరి. దీనిపై చర్చజరుపుటకు బొంబాయి కార్పొరేషను సభ నేటిదినము జరిగెను. ఈ విషయమై ప్రస్తుతము చర్చజరుపుట

అనవసరమని ఇది ముఖ్యమంత్రి విషయము కాదనియు నారీషుగారు ఆక్షేపించిరి. అధ్యక్షుడు ఈ ఆక్షేపణను త్రోసివేయుట చే నారీషుగారు కొంద రాసభ్యులు సభనువదలిపోయిరి. పిమ్మట సభవారు మెమోరాండముపై చర్చ చేయ మొదలిడిరి. హెచ్. పి. మోడిగారు మెమోరాండమును బలపరచిరి. డా॥ బోక్సిగారు మరికొందరు తమ ఆక్షేపణలు తెలిపిరి. సభలో నూటిమాటలు అల్లరి అధికముగ నుండెను. కొంతవర్ష జరిగిన పిమ్మట మెమోరాండము ఆమోదింపబడెను. (అ. పి.)

దేశీయవార్తలు

లిబర్టీ పత్రిక

కలకత్తా, నవంబరు 18:—“లిబర్టీ” పత్రిక నేడు విడుదలయ్యినది. ఈ పత్రిక కంపెనీ కింద ముద్రితమైనది. పలుకుపడిగల డైరెక్టర్ల సంఘము నెలకొల్పబడినది. డాక్టరు జిందె చంద్రరావు, కుదేబేంద్ర లాల్ ఖాన్, నిర్మల చందర్ చందర్, ప్రభుదయాల్ షిమియన్, సర్వీరంజన్ సర్కార్, సర్వోచంద్రబోసు ముఖ్యమంత్రి, నుబాను చంద్రబోస్ గార్లు యీ సంఘ సభ్యులు.

(ఫీ. ప్రె.)

కార్మికనాయకునిపై 124 వ సెక్షన్ కేసు

బొంబాయి, నవంబరు 18:— బొంబాయి కార్మిక నాయకుడగు రాండేపు గారు తన పత్రికయగు “రైల్వేమెన్” అందు “కార్మికోద్యమము” అను శీర్షికతో ఒక వ్యాసము వ్రాసినది. ఆ వ్యాసమునందు రాజద్రోహపూరితములగు విషయము లున్నవని 124 సెక్షన్ ను నమోదుచేసి వారిపై రాజద్రోహనేరము మోపబడినది. నేటిదినము మాజిప్రెస్ కలెక్టర్ కేసు విచారణకురాగానే పండితుని వకీలు నారాయణగారు ప్రాజెక్టు కేసు విచారణకు పంపవలయునని కోరిరి. మాజిప్రెస్ అందులకు అంగీకరింపనందున అప్పీలు చేసికొనుటకు నారాయణగారు మాజిప్రెస్ అనుమతికోరెను.

(ఫీ. ప్రె.)

లండనులో మహమ్మదీయుల నూతనసంస్థ

బొంబాయి, నవం 18:— కేంద్ర సైన్స్ సంఘసభ్యుల డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు నేటి మధ్యాహ్నము బొంబాయి నుండి కలకత్తాకు ప్రయాణమయిరి. వారప్పటికి ఢిల్లీ మీదుగా వెళ్లెదరు. ఈ ప్రతినిధిలో మాట్లాడుచు, లండన్ పట్టణములో రైటుహోసరబుల్ అమీరాల్ గారి పుత్రులగు అమీరాల్, ఐ. సి. యస్. గారు సెక్రటరీగా గల మహమ్మదీయసంఘముకంటే సామీపబడినదని నడిచిరి. అమీరాల్ ఐ. సి. యస్. గారు తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చి కార్యదర్శి భారమును వహించెదరని తెలియుచున్నది.

(ఫీ. ప్రె.)

గుంటూరుజిల్లా సభ

సీతారామ శాస్త్రిగారు అధ్యక్షత నిరాకరించుట

కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు

వేరొకని ఎన్నుకొందురు

గుంటూరు, నవంబరు 18:—గు.వె. పున్నయ్య శాస్త్రి గారు, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము కార్యదర్శి యిట్లు తంజివార్ల సంఘమువారు.

శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారు మండల సభాధ్యక్షత నిరాకరించినందున వేరొక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు సమావేశమయి వేరొక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలసి యున్నది. కార్య నిర్వాహక వర్గ సభ 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు స్వరాజ్య మందిరమున జరుగును. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

(తం.లి.)

ఫోంగి విజయాగారి యంత్రక్రియలు

బహిరంగసభ తీర్మానములు

రంగూను, నవంబరు 16—అఖిల బర్మా బహిరంగ సభ ఆలతజ్యోగారి యధ్యక్షతను నిన్నటిరోజున జరిగినది. ఫోంగి విజయాగారి యంత్రక్రియలను ఫిబ్రవరి 12 వ తారీఖున జరుపుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి. బర్మాయందులి జిల్లాల కన్వీంటికి ఫోంగిగారి యంత్రక్రియల బంపవలయునను తీర్మానము, యాచరణలో పెట్టుట కష్టమను నెపమున, ప్రోసిజేయబడినది. ఫోంగి గారి కిల నొకదానిని నెలకొల్పవలయు నను తీర్మానము యేక గ్రీకుగా యంగీకరింపబడినది.

ఈ తీర్మానమును యాచరణలో పెట్టుటకై సర్వబర్మా సమితి యొకటి యేర్పరుపబడినది. ఫోంగి విజయా మరణమునకు విచారణను తెలుపుచు, ప్రభుత్వమువారి పట్ల నసంతుష్టిని ప్రకటించు తీర్మానము చేయిచ్చెను.

ఫోంగి విజయా అవరోధక సభ ప్రయత్నములకు మరణించెను. ఈ సందర్భమున అంగన్గిలో ఎడ్వర్డస్ మెంటు తీర్మానము తీసికొనిరాబడినది. అది అంగీకరింపబడినది.

(అ. ప్రె.)

బెంగాలు కార్మికసభ

సుప్రచుర్యగారి హెచ్చరిక

కలకత్తా, నవంబరు 16:—కార్మికలకు గల యిబ్బందులను తొలగించుటకు యితర మార్గము లన్నింటిని చూడనిది సమైక్యకట్టులవలన గలుగు ముప్పునుగూర్చి వంగరాష్ట్ర కార్మిక మహాసభ వార్తన సమావేశాధ్యక్షత వహించిన హెచ్. ఎస్. సుప్రచుర్య ఎం.ఎల్.సి. గారు ముచ్చటించిరి. సభ కంకెనరయందు జరిగెను. మిల్లులలో పనిజేయు పనివాండు చాలమంది విచ్చేసిరి. మిత్రులని చెప్పుకొనుచు సమైక్య కట్టులలోనికి దింపుచుండు నాయకుల మాయలలో బడకూడదని ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు కె.సి. రాయచౌదరి ఎం.ఎల్.సి. గారు హెచ్చరించిరి. రాజకీయము లందు తమ స్థానమెరింగి ప్రవర్తించ వలెననియు, గత సమైక్యకట్టులవలన గుణపాతము నేర్చుకొనవలె ననియు ఆధ్యక్షుడు హిత వాసంగెను. “వారము రోజులు ఉపవసించిన పిదప మీకు అధికారులు ముం దేమివాగ్దానము జేసిరో దానికి మీంచి యేమియు ఒసంగబడలేదు. విల్లీకమనును నిర్లక్ష్యము చేయరాదు. కమిషను సభ్యులను మీ యిండ్లకు పిలిచి మీరెట్లు జీవించుచున్నారో వారికి తెలియజేయుదు. భయము, జంకు విడచి మీ యిబ్బందులన్నియు వారి కెరింగింపుడు” అని ఆధ్యక్షుడు పలికెను.

(అ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ సిన్హా ప్రభువు విగ్రహము

కలకత్తా ప్రాజెక్టులో బహిరంగపరచబడుట

కలకత్తా, నవం 18:— సెలవులతరువాత ప్రాజెక్టు తిరుగా తెరువబడగనే ప్రధానన్యాయమూర్తి ప్రాజెక్టు దక్షిణ వసారాలో నెలకొల్పబడిన కీ. శే. సిన్హా ప్రభుయొక్క కంచువిగ్రహమును బహిరంగపరచిరి. తత్సమయమున పురప్రముఖు లనేకులు విచ్చేసియుండిరి. కీ. శే. సిన్హాగారి ప్రభువుత్రులు, సర్ రాజేంద్రముఖర్జీ, ముఖర్జీ సర్, సర్ పి. సి. మిత్రర్ గార్లు వారిలో ముఖ్యులు. విగ్రహమును బహిరంగపరచుచు, ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా రిట్లునుడిచిరి:—

“ఇప్పుడు నెల్ల పుడును సమరింపబడు గౌరవమునకు సిన్హా ప్రభువుకంటేను మరియెవరికిని జాతిహక్కులేదు. తాను పొందిన బాధ్యతాయంతమును పెద్ద యాద్యోగములనన్నిటిని బాగుగా నిర్వహించి తనయందు ప్రభుత్వముంచిన విశ్వాసమును సిన్హా ప్రభువు సార్థక మొనరించెను. ఆత్మసాక్షికి బదుడును, మాత్మబుద్ధియు నగు యాదర్శపురుషుని బాగుగా నాత డిలోకమున వెలసెను. జయలక్ష్మి తన్ను వరించినప్పుడును యాతడు సన్మార్గమును వీడియుండలేదు. ఆతను పొందిన ఉన్నతోద్యోగము లలో చాలమట్టుకు భారతీయులవివరకు పొందియుండనివే. అయినను తన స్వార్థమునే యాతడు నమ్ముకొని యుండలేదు. న్యాయమూర్తియగు సిన్హా ప్రభువు, న్యాయవాదియగు సిన్హా ప్రభువు యీరెండు మూర్తులలో నేదిగొప్పదియని న్యాయమూర్తులును, న్యాయవాదులును స్వాభిమానముతో సన్న హముగా తిర్గింపవలెను.”

(ఫీ. ప్రె.)

యునైటెడ్ స్టేట్స్ - భారతీయులు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో ఇదివరలో పౌరసత్వముల ననుభవించుచున్న 30 భారతీయులు హక్కులను సుప్రీము కోర్టు వారు తీసివేసిన విషయమై ఆ ప్రభుత్వము వారితో జెప్పి ఆ తీర్పును రద్దు జేయించవలెనని పెన్నరు బ్రాకేస్ గారడుగ, సుప్రీముకోర్టు తీర్పుకు తిరుగులేదని చెప్పు గారు ప్రభుత్వరము నిచ్చిరి.

భీమవరం శ్రీరామలింగ హాలులో

24-11-29 ఆదివారము సాయంకాలం 5 గం

టలకు బ్ర||శ్రీ నాగభూషణం, బ్ర||శ్రీ వారణాశి ఘంటయ్య శాస్త్రిగార్లు గానసభ జరుగును.

మద్రాసు రాజధాని స్టా॥ కోర్టులో

దావా నెం 8816/29

వాదులు:— మెసర్సు జేసింగ్ భాయి బాలా భాయి అందు సన్ను, వర్తకులు, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

ప్రతివాదులు:— కె. కుందమల్ అందు కో., జవిలివర్తకులు, తాడిపత్రి.

ప్రతివాదులు వాదులవద్ద విక్రయమునకు పుచ్చుకొనిన జవిలి బాబుత్తు బాకీ ఆసలు, వడ్డీతో సహా రూ. 886-6-6 ఖర్చులతో కూడ వసూలు చేయు నిమిత్తమై ఈదావా వాదులచే తేబడి, కడసారి విచారణ నిమిత్తమై ప్రాజెక్టులో 3 వ జడ్జి గారి సమక్షమున 29-11-29 తేదీన పగలు 11 గంటలకు వాయిదా వేయబడినది. సదరు తేదీన ప్రతివాదులు హాజరై తమకు గల ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనిన పక్షమున పరోక్షముందు ఈ వాదా తీర్మానింపబడును.

టి. కె. శ్రీనివాసాతాతాచారి, వాదుల తరపున అడ్వొకేటు

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ పెటిషన్ నెం 45/29

పెటిషనరు:— (ఋణదాత) బొల్లా ప్రగడ కామేశ్వరమ్మ.

ఎడిట:

కొంటు పెటిషనరు:— (ఋణదాత) వంగిపుర పు వైద్యనాథము కొమారుడు వెంకటప్పయ్య, బ్రాహ్మణకులం, భూస్వామి, వంగిపురము నివాసి, బాపట్ల తాలూకా.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనుదారుడు 1920 ఫం. రు 6 వ ఆక్టులోని 19 (2) సెక్షన్ ను నమోదుచేసి తన్ను ఇన్ సాల్వెన్సీగా తీర్మానించవలసినట్లు ప్రార్థించుచు ఈ కోర్టునందు ఒక అర్జీని వాఖుల్ చేసికొని యున్నాడు. సదరు అర్జీని విచారణ నిమిత్తం 30-11-29 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

సబ్-కోర్టు, బాపట్ల } ఏ. ఎస్. వీరాస్వామి అయ్యరు, 18-11-29 } డివిషన్ సబ్ జడ్జి.

నోటీసు

గుంటూరు ప్రెస్ కమిటీ

డి॥ ము॥ కోర్టులో

Sc 301/29.

వాది:—మోపర్తి పున్నయ్య
ప్రతివాది:—కవులూరు వెంకటనరసరావు
వాదికి ప్రతివాది వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంతరి నోటునుబట్టి యీనెంబరున వేసిన దావా 9-12-29 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. ఆక్షేపణలున్న యెడల వాయిదా రోజున 11 గంటలకు వకీలు ద్వారాగాని స్వయముగాగాని హాజరులయి ఆక్షేపణలు తెలియ పడుచుకోవలెను.

ఎం. వి. నరసింహాచార్యులు, వాదతరపున అడ్వొకేట్.

మద్రాసు పంచాయితీ

1929-30

మొదటి దినము

నవంబరు

30-11-1929.

కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారు ధిల్లి ప్రకటనమును సమర్థించుట

నాయకుల సభలో సప్రతి మూలవ్యాఖ్యగార హితబోధ

ధిల్లి పరమలను ఆమోదించినగాని రాండుటేబిల్ సభకు రామనుట వివేకముకాదు (సప్రతి)

జమ్మ దాసుమహతా, అభయంకరుగారల తీవ్రవాదము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

అలహాబాదు, నవంబరు 18—ధిల్లి ప్రకటనములో సంతకము చేసిన నాయకుల సభలో సమస్యించిన పద్ధతిని విచారించుటకు కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారు అర్ధరాత్రివరకు సభ గావించిరి. సభవారి విచారణార్థము గాంధీమహాత్ముడొక ప్రతాపికను తయారుచేసెను. ధిల్లి ప్రకటనను మార్పుటకు కారణములు గలవు గాని ధిల్లి ప్రకటనమునందు కాంగ్రెస్ నాయకులు గూడ సంతకములు చేసినారనిగనుక అలహాబాదు కాంగ్రెస్ సభ వారు తీర్మానించునరకు నీ విషయము నామాయించ వలసినదని మహాత్ముని ప్రతాపిక కోరుచున్నదని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారికి తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ తీర్మానము

అర్ధరాత్రిము గడచిన తరువాత కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారు ఈ క్రింది రెండుతీర్మానములను ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

1 "నవంబరు 1 తారీఖున రాజప్రతినిధి చేసిన ప్రకటనను గమనించుచు, కాంగ్రెస్ వారును, యితర పార్టీ నాయకులును కలసి డిల్లీలో గావించిన ప్రకటనను విచారించుచు, అటు తరువాత జరిగిన సంగతి సందర్భములను గమనించుచు, నాయకుల ధిల్లి ప్రకటనను మార్పుటకు ముందు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి వైఖరి తెలిసికొనుటకు కొంతకాల మాగవలసినదని హితబోధ గావించిన మిశ్రుల వాక్యములను పరిగణించుచు, ఈ కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారి సమావేశము డిల్లీలో కాంగ్రెస్ వారు లభించిన పద్ధతిని సమర్థించుచున్నది. వర్కింగ్ కమిటీవారి యంగీకారము రాబోవు భారతజాతీయమహాసభ జరుగునంతవరకే యని స్పష్టముగా తెలిసికొనవలెను."

(2) రాత్రి 1-15 నిమిషములకు సభవారు ఏకగ్రీవముగా నీ క్రింది తీర్మానము సంగీకరించిరి:—

"రాజప్రతినిధి ప్రకటనను గూర్చి యిటీవల పార్లమెంటు సభలో జరిగిన చర్చ సభవారికి సంతకమును, అసంతృప్తిని కలుగజేసినది. ఐనను నాయకుల ధిల్లి ప్రకటనమును సమర్థింపని సభ వారు నిశ్చయించుచున్నారు. మరియు ధిల్లి ప్రకటనమునకు త్వరలో సమగ్రమైన ప్రత్యుత్తర ఘోషంగడుగుగా యని మేము భావించుచున్నాము."

నాయకుల మహాసభ

అలహాబాదు, నవంబరు 18:—ధిల్లి నాయకుల ప్రకటనను సంతకముచేసిననాటి సభ శ్రీ పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారి ప్రభుత్వము ఈ సాయంత్రము సమావేశమయ్యెను. కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సభ్యులలో నింక తొమ్మిదగురు సభ సలంకరించిరి. వారు, గాంధీ మహాత్ముడు, డా॥ అన్నాభీ, పండితహలవా, సేట్ జమ్మన్ లాల్ బజాజ్, డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్య, మఖాన్ చంద్రబోసు, జే. యస్. నేగ్రుప్టా, మాలానా అబ్దుల్ కలమ్ ఆజాద్ గారలు, సర్ జేజుబాద్సార్ సప్రతి, మహమ్మదాబాదు మహారాజా, సచ్చిదానంద సింహ, రాయ్ రాజేశ్వరబలి, కలకందర్ రాజా, మేమవరపు రామదాసు పంతులు, ఏ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, మాలానా యామాజ్ హుస్సేన్, కిద్దాయి, షేర్ షాన్ మొదలగు నాయకులు 81 మంది సభకు దయచేసిరి. పత్రికా విలేజరులను సభకు రానివ్వలేదు కాని ధిల్లి ప్రకటనము నామోదించిన తేదీని గురించి యింకను అంధకారము జరుగుచున్నది. రాండుటేబిల్ సమావేశమునందు రాజకీయ ఖైదీలందరూ విడుదలచేసినగాని భారతీయులు వెడలరాదనియు కాంగ్రెస్ గురించి యింకను అంధకారము జరుగుచున్నది తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు మహాత్మునిచేతను పండితమోతీలాల్ గారిచేతను రాండుటేబిల్ రెండు మహాయానా సభవారియెదుట ప్రకటించుచున్నది, ఆ రెండు ప్రకటనలను ధిల్లి ప్రకటనను

సమర్థించుచు, అలహాబాదు కాంగ్రెస్ సభకు మార్పు లేమియు చేయబడరాదని స్పష్టముచేయుచున్నది.

చర్చ వివరములు

అలహాబాదు, నవంబరు 18:—మూడుగంటలచర్చ జరిగిన తరువాత సభవారు భోజనమునకు లేచిరి. భోజనానంతరము సభవారు అర్ధరాత్రివరకు చర్చించి అందరకు అనుకూలముగా విధానము నొకటి త్రొక్కెదరు. సభకు పత్రికావిలేజరులను రానివ్వలేదు గనుక జరిగినవిషయము వాస్తవముగా తెలియలేదు. ఐనను యాక్రిందివిషయములను అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి కనుగొనెను.

సభను ప్రారంభించుచు, రాజప్రతినిధి ప్రకటనను గూర్చి పార్లమెంటు సభలో జరిగిన చర్చల వలన చేర్చబడిన పరిస్థితులను విచారించుటకు సభసమావేశపరచబడినదియు, కొన్ని కాంగ్రెస్ కమిటీలు ఆమోదించిన తీర్మానములను సమన్వయము పునరాలోచించుననిగూడ యేర్పడినదనియు, సభాధ్యక్షుడు మోతీలాల్ నెహ్రూ చెప్పిరి. కాంగ్రెస్ వారు సమిష్టి బాధ్యతగలవారగుటచే చర్చలలో పాల్గొనరనియు, సాయంత్రము జరుగు కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారు తమయభిప్రాయమును స్పష్టముగా తెలిపెదరనియు వారు చెప్పిరి.

సప్రతిగారి సలహా

అధ్యక్షుని యాహ్వానముపై సర్ జేజుబాద్సార్ సప్రతిగారు తిరుబత్ పార్టీ యొక్క అభిప్రాయమును వ్యక్తపరచిరి. ధిల్లి, ప్రకటనను స్థిరపరచు వలసినదనియు, అప్రకటనలోని మరతు లంగీకరింపబడినగాని రాండుటేబిల్ సమావేశమునకు రామని తీర్మానించి స్థితిగతులను క్లిష్టము చేయవద్దనియు వారు సభవారికి సలహా నొసంగిరి. ధిల్లి మరతులనే యంగీకరింపవలెనని పట్టుబట్టినచో భారతదేశముయొక్క శత్రువుల చేతులో జిక్కుకొనిన వారమగుదుము. అందరకు అంగీకారమునకు మరతులను బ్రిటిష్ వా రామోదించినచో తాము సైన్యము జూపి సభ కే పోతుందురు. మొదటనుండియు మరతుల సంగీకరింపవలెనని చెప్పుటయు, అదియు భారతదేశమునెడల సానుభూతి వహించిన లేబరు పక్షము వారి విషయమై యిట్టి మరతులను పెట్టుట వివేకమార్గము కాదనియు సప్రతిగారు చెప్పిరి.

మూలవ్యాఖ్యగారు సప్రతిగారితో నేటిభవించుట

సర్ జేజుబాద్సార్ సప్రతిగారి యభిప్రాయములో నేటిభవించినదియు, తాను రాజప్రతినిధితో ముచ్చటించినప్పుడు వారి సద్భావము బాగుగా వ్యక్తమయ్యెననియు, పండిత మూలవ్యాఖ్యగారు నుడిచిరి. రాండుటేబిల్ సభ జరుగుటకు యింక కొంత కాలము జరుగును. భారతదేశములో కాంతవాతావరణము నెలకొల్పుటకు అనవసరమగు మరతులను అంగీకరించుటకు లేబరు ప్రభుత్వము నకు కొంత వ్యవధి కావలెను. రాజప్రతినిధి భారత నాయకులతో మరల సందర్శించి కార్యపద్ధతులను నిర్ణయించుట కిచ్చవచ్చును. తత్తేణము కొన్ని మరతులు అంగీకరింపబడవలెనని నచో రాజప్రతినిధి ప్రయత్నముల కాటంకము కలుగవచ్చును.

రాండుటేబిలు సమావేశమునందు పాల్గొనరాదు

మితవాదులిట్లు హితబోధ చేయుచుండగా, తీవ్రవాదులను అభయంకరుగారు (నాగపురం) బొంబాయి స్వాతంత్ర్య సమితి అధ్యక్షుడును, కాంగ్రెస్ కమిటీ అధ్యక్షుడును అగు శ్రీయుత జమ్మ దాసు మోతీలాల్ గారును సంతృప్త స్వాతంత్ర్యమునకే ప్రయత్నములు సలుపవలెనని వాదించిరి. 'డిసెంబరు 31 తారీఖులోగాగాని, అంతకు ముందేగాని అధినేత ప్రతి సత్తి భారతదేశమున కొనంగనిచో సంతృప్త స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించవలెనని కలకత్తా కాంగ్రెస్ తీర్మానము తెలుచుం

డెననియు, రాజప్రతినిధి ప్రకటనపై పార్లమెంటు చర్చల వలన 81 డిసెంబరు తారీఖుకు పూర్వమే అధినేత ప్రతిపత్తి నిరాకరింపబడెననియు వారు వాదించి సంతృప్త స్వాతంత్ర్యము నకు మాత్రమే ప్రయత్నించుట తమ ధర్మమని స్పష్టము చేసిరి.

కేలకర్ గారు వికమత్యమునుకోరుట

నెహ్రూకమిటి నివేదిక రచింపబడినప్పటినుండియు దేశములో నన్ని పార్టీలనును వికమత్యము కుదిరెననియు, ఆభావమునే అన్ని పార్టీలవారును సహించియుండవలెననియు కేల్ కారుగారుచెప్పిరి. ఏలననగా లండన్ సభలో గూడ భారతీయులు నెహ్రూనివేదికనే యామోదించవలసినదని భారతీయులు కోరవలసియుండునని కేల్ కారుగారు చెప్పిరి.

రామదాసుపంతులుగారు

ప్రభుత్వమువారంగీకరించ వలసినదని మనము చెప్పిన మరతులు అన్ని పార్టీలవారికి గూడ అంగీకార యోగ్యములైనవనియు, కావున యిప్పుడు నిర్ణయింపబడిన మరతులు ప్రభుత్వమువారిచే సంగీకరింపబడెనని తృప్తిలేనిచో యే పార్టీవారు గూడ సభలో పాల్గొన వలెననియు వేమవరపు రామదాసు గారు అభిప్రాయపడిరి.

అనలు మరతులే అవసరము

ప్రభుత్వమువారు సభలో పాల్గొనుటకు మరతులేమియు పెట్టలేదు గనుక, సభ యీవరకు లంగీకరింపబడిన మరతులను చెప్పుట పాడిగాదని ఖువాషీగారు చెప్పిరి. రాజకీయ ఖైదీలందరను, విచారణలో నున్నవారి నందరను విడుదల చేయవలెనని యనుట వ్యాయము కాదనియు పీనత్ కోడులో 124 ఏ. అనగా రాజద్రోహ నేరములకు శిక్ష ననుభవించు చున్న వారినే విడుదల చేయవలెనని యడుగుట ముందినదియు మహమ్మదాబాదు రాజుగారు చెప్పిరి. సంయుక్త రాష్ట్రములలో నిడివరకు మంత్రిగా నుండిన రాజేశ్వర బలిగారు మహమ్మదాబాదురాజాతో నేటిభవించిరి.

గాంధీ మహాత్ముని యభిప్రాయము

కాంగ్రెస్ మహాసభవారి యభిప్రాయమును గమనింప వుండజాలమనియు, అలహాబాదు కాంగ్రెస్ మహాసభయేమి నిర్ణయించునో తెలియదనియు, కలకత్తా కాంగ్రెస్ మహాసభలో నిర్ణయించినట్లు డిసెంబరు 31 తారీఖువరకు ఆగియుండుట తన యభిప్రాయమనియు గాంధీ మహాత్ముడు చెప్పెను. మహాత్ముడిట్లు చెప్పుటవన వర్కింగ్ కమిటీవారు వలంబించవలసిన విధానము స్పష్టమయ్యెను.

జవహర్లాల్ గారి రాజీనామా

కాంగ్రెస్ మహాసభాధ్యక్షులను నిర్వహించుటకు తనకవకాశముండవలెనను ముఖ్యకారణముచే శ్రీయుత పండిత జవహర్లాల్ గారు తన కాంగ్రెసు కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామా నిచ్చెనని యిప్పుడు యాభిప్రాయమిది. ధిల్లి ప్రకటనతో సంతకము చేసిన వారిసభలో రాజప్రతినిధి ప్రకటననుగూర్చి తన యభిప్రాయమును, తాను నాయకుల ప్రకటనలో సంతకముచేసిన కారణములు మొదలగు విషయములను జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు వివరము చేయుదురని బాగుగా తెలిసిన కాంగ్రెసువారు తలచుచున్నారు. కావున వారు ప్రకటనకు ప్రతికూలముగా చెప్పుదురనుట సంభవించుకూడదు.

* * * *

రాజప్రతినిధి ప్రకటన

భారతదేశములో విదేశీయులజోక్యమే వసికరాదు

హృదయ మోహినిగారు ముస్లిమ్ సమితి

సభలనుండి తొలగి పోవుట

కాన్పూర్:—మాలానాహృదయ మోహినిగారు ముస్లిమ్ సమితికిని, అఖిలభారత ముస్లిమ్ సభకును రాజీనామా నిచ్చినారు. ఈ రెండు సంస్థలను రాజప్రతినిధి ప్రకటన నామోదించినదియు, అది తనకిష్టము లేదనియు సంతృప్త స్వాతంత్ర్యమే భారతదేశముయొక్క హక్కును నిర్ధారితమును రాజప్రతినిధి ప్రకటన వమ్ము చేయుచున్నదనియు, రాజకీయ పోరాటముయొక్క ఫలితము విదేశీయుల జోక్యములేకుండ భారతీయులు తమ పరిపాలనమును జరుపుకొనుటయే యనియు వారు చెప్పుచున్నారు. ఈ కారణములవలన వారు పైరెండు సభలకు రాజీనామా నిచ్చిరి. (ప్రెస్.)

కారదాబిల్లు ననుసరింపుడు

రాజప్రతినిధిగా రీ బిల్లున కంగీకార మొసంగినప్పటినుం డియు బ్రాహ్మణులలో కొందరు రోహిణిమనుషులను వెలిగ్రక్కచు సమస్తవిధములచేర యీబిల్లు రద్దుచేయుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు. మహాజన్లు, వ్యాజ్యములుచేయుట, జప, తపములు, యోగములుమాత్రమే గాక, కసిదీర సంస్కర్తలను ధూపించు చున్నారు. కాంగ్రెసువారిని నిందించుచున్నారు. ఇంగ్లీషు విద్య పనికిరా దనుచున్నారు. గాంధీ, నెహ్రూ మొదలగు దేశ వాయువులే వీరి తిట్లకు లోనగుచుండ యితరజాతుల తల, పదు వాలుగు సంవత్సరములవరకు పెండ్లిచేయనియెడల కొమార్తెలు నీతినియమములు లేక వివాహమేవలదని లేచిపోయి తమ యిష్ట మునచ్చినట్లు సంసరించెదరనియు, వివాహములకు పూర్వమే గర్భవతు లగుదురనియు, యేమేమోచెప్పి ప్రపంచమును భయ పెట్టుచున్నారు. ఇదివరకే రజస్వలనంతర వివాహము లాచరించుచున్న బ్రాహ్మణేతరులు మొదలగువారి కన్యలెల్ల నీతిమా రులై నారనిగూడ చెప్పి సాహసించుచున్నారు. యుక్తాయుక్త ములు, యోగక్షేమములు, స్వకీయములకు తమ కొమార్తెలపై గల సహజమైన ప్రేమయుగూడ విచారింపకయే మిక్కిలి పసి పాపలకుగూడ వివాహములు చేయుటకు లొందర పడు చున్నారు. వీరి యారాటములుగాంచి బిల్లున కనుకూలముగా నున్నవారిలో కొందరు భయపడి తాము దైర్యముచేసి నిలచి నను కారదాబిల్లు అమలులోనికివచ్చిన రెండుమాడు సంవత్సర ములకే రద్దుకాగలదనియు, అప్పటికే తమ కొమార్తెలు రజస్వ లులై యుండుటచే వారి నెవ్వరు వివాహములు చేసికొనరని యు, పూర్వాచారములకు తమ బంధువులెల్లరి సంతకర్తమే వివా హములు చేయుచున్నారగాన వారియొద్ద రజస్వలలైన బిడ్డ లుండరనియు, యీలోపుగా వారికి పుట్టినట్టియి, యిప్పుడు పుట్టియున్న చిన్న బిడ్డలను వివాహమునకుతగిన పదిసంవత్సరము లుండుగలవారగునప్పటి కీబిల్లు రద్దుకాగలదనియు అందువలన యిప్పుడు వివాహములుచేసినవారి కేచిక్కునురాక, నిలచియు న్నవారికే సంబంధములు దొరకక బ్రహ్మ సమాజ, ఆర్య సమా జమువారిలో కలిసిపోవలసి వచ్చుననియు భయపడి తాముగూడ అనగా బిల్లున కనుకూలమగుగూడ వివాహముల ప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. పురుషులు కొంతవరకు దైర్యముగా నుండి నను స్త్రీలు ముఖ్యముగా ముసలమ్మలు భయపెట్టి లొందర జేయుచున్నారు. ఎట్లయినేమి యీసంవత్సరము సంవత్సరాది లోపల బ్రాహ్మణులలో మితిమీరిన వివాహములు జరుగగలవని చెప్పవచ్చును. కానిండు యీ సంవత్సరము అడుపిల్లలకు మహా పుష్పెన సంభవించినది కాబోలు. పూర్వాచారము సనాతన ధర్మములు నశించినవని చెప్పబడు బ్రాహ్మణులు ప్రపంచము నందిక యుండరని చెప్పబడు మిగుల వింతగా నున్నది. బ్రాహ్మణులనగా బ్రహ్మజ్ఞానము గలిగి పురుషులకు వలెనే స్త్రీలకుగూడ సర్వస్వాతంత్ర్య మిచ్చినబ్రాహ్మణులు లేకపోయిన చింతింపవలయునుగాని స్త్రీలకు విద్యాదానము చేయక వివాహ స్వాతంత్ర్యమునీయక బ్రహ్మచారిణులుగా నుండవలచు నవకాశ ముగాని వైద్యవిద్య, ఉపాధ్యాయ వృత్తి మొదలగు వృత్తు లభ్యసించి దేశసేవ జేయు నవకాశముగాని లేకుండ చిన్నతనము లోనే వివాహముచేసి వారి నభోగతి పాలుచేసి తద్దీర్ఘదేశ స్వాతంత్ర్యమునకే భంగము కలుగజేసిన బ్రాహ్మణులు ప్రపం చమునందు లేకపోయిన చింతించువా రుండరు.

నిమ్మజాతులతో కలిసిమెసి తిరుగుటకుగాని, వారికి విద్యాభ్యాసము చెయించుటకుగాని బ్రాహ్మణేతరులకు మతవిష యమునం దధికారమిచ్చుటకుగాని ప్రాంతలోనే భర్తృమగ్గోల్పో యిన పసిపిల్లలకు మరల వివాహము చేయుటకుగాని అంగీకరిం పకుండుటయే సనాతన ధర్మము లైనయెడల అధర్మము లుల్లం ఘించుటకు సంధేహింప నవసరములేదు. నియోగి, వైదిక భేద ములవలన ఒకరుచేసి నంటకమునే మరెయింకరు భుజించుటకు సమ్యుత్తింపనట్టియు, వైష్ణవ, శైవ, స్మార్త, వైఖానస, శివబ్రా హ్మణ, విశ్వబ్రాహ్మణులవలదు వారిలో అహింసావ్రతులును కర్మిష్టులును నగునా రైన యేకపక్షిని గూర్చుండి భుజించుట కైన యిష్టపడనట్టియు, గ్రుడ్డి, నూగ, వికలాంగులైన బాలిక లకు వివాహముచేయకపోయిన తప్పులేదని తీర్మానింపబలవట్టి యు, బ్రాహ్మణులు, వోరెగనగి పసిపాపలను గ్రుడ్డివారికి నుంటివారికి గూడ వివాహములు చేయుచుండ చూచుచు మార మన్న సనాతన ధర్మ పమురాజులు కారదాబిల్లుపై బ్రాహ్మణే కము పోవుచున్నదని గోలచేసినంతమాత్రమున ప్రపంచము వమ్మ జాలదు.

బ్రాహ్మణులలో కొంతమందివిచారింపుచున్న ఈకార దాబిల్లు పూర్వమందులకు హిందూదేశమేగాక ప్రపంచమంతయు పోలి పించుచున్నది. స్త్రీలలోక శుద్ధింపబడుచున్నది. ఇంక మాత్రమునే స్త్రీలెల్లరు వివాహములు గావించుకొనాలగు. వివాహకాంక్ష పురుషులకు నలెనే స్త్రీలకుగూడగలదు. ఇంట్లం దు మొదలగు పాశ్చాత్యదేశములలో కొంతకాలమునకు బిడ్డలు కను స్త్రీలే యుండబోరభయు దా ని కొంతయు పతి వివా

హములే కారణములనియు అటువంటి స్థితియే యీ బిల్లువలన మనకు సంభవించుననియు నొకరు వ్రాసియున్నారు. అట్టి సీతి మనకుగాని మరి యేదేశమునకుగాని నెన్నటికిని సంభవించదు. పురుషులవలెనే స్త్రీలలోగూడ కొందరు ఆవివాహితులై యుం దుటమాత్రము సంభవించును. అది అవశ్యము జరుగవలసినదాకే. స్త్రీలలో కొందరు వివాహము మానిననే తప్ప స్త్రీజాతియు పురుషజాతియుగూడ నుద్ధింపబడదు. గొప్ప వైద్యాలయ ములు, విద్యాశాలలు హిందూదేశమునందు కైస్తవ దొరవాసు లచే నిర్వహింపబడుట చూచుచున్న మనము మనపైందన్నస్త్రీ లు అందులో ముఖ్యముగా బ్రాహ్మణస్త్రీలు కొందరైనను వివాహములు మానివేసి విద్యావంతులై యిటువంటి గొప్ప సంస్థలు స్థాపించుట మనము కోరదగినదే.

నూటమాటకను సంస్కర్తలను యీ సనాతన ధర్మసరా యులు బహువిధముల నిందించుచున్నారు. సంస్కర్తలే లేకున్న దేశ మింతమాత్రమైనను బాగుపడెడిదికాదు మన ఆర్యభావలయం దభిమానము, జాతీయతయందు ప్రేమయు గలిగి యింగ్లీషువిద్యల నభ్యసించి విదేశము కేగివచ్చి పత్రికలు స్థాపించి, గ్రంథములు స్థాపించి, జాతి ద్వేషమును చాల వరకు పోగొట్టుకొనిన సంస్కర్తలే మనకు కావలసియున్నారు. మరియు మహానుభావులగు, బుద్ధుడు, కంకరడు, రామానుజుడు, మధ్వముని, రాజా రామమోహనుడు, దయానంద సరస్వతి, విద్యా సాగుడు, అప్పయ దీక్షులు, వీరేశలింగం వంతులు మొదలగునా రెల్లరు సంస్కర్తలు. మహాత్మా గాంధీ, నెహ్రూ, మదనమోహన మాలవ్యా యిత్యాది అధుని క దేశారాధకు లెల్లరు సంస్కర్తలే.

ఎందరెన్ని సంస్కరణములు గావించినను మన దేశము నందు స్త్రీలకు వివాహమునందు స్వాతంత్ర్య మియ్యకుండుటచే యేసంస్కరణమును పూర్తిగ జముము గాంచలేదు. నాహిను భావులైన కారదాబిల్లు మహా సంస్కర్తలు గావించబాలని వివాహసంస్కరణమును గావించి ధన్యమైనారు. ఇందువలన హిందూదేశమందలి స్త్రీలుద్ధరింపబడినారు. బీదవానికి వివా హములన్న భయము పోయినది. "పుణ్యమెల్ల జేరి పురుషుడై జ నియు, పాపమెల్ల జేరి పరగు సతియు"నన్న లోకోక్తి వర్ధమై నది. బాల వితంతువుల సంఖ్య తగ్గినది. స్వర్ణ వివాహములూ పుమాసినవి. కన్యావిక్రయములు నశించినవి. వికలాంగులు వివా హ బంధములనుండి విడిపోయినారు. కేరేల దేశ స్వాతంత్ర్య మే యీ బిల్లువలన లభించుచున్నప్పుడు మనము చింతింపవల సిన పనిలేదు. కాబట్టి పూర్వాచార పరాయణులగువారి హడా వుడుంకును, జపతపభులకును భయపడ నవసరము లేదు. మన హిందువులలో కొందరు త్వరపడి వివాహములు చేసినను కావలసి వంత సంఖ్య గల బ్రాహ్మణులు రజస్వలనంతరమే వివాహ ములు చేతురు. వెనుకటివలె రజస్వలనంతర వివాహములు చే యువారల యిండ్లకు బంధువులు రారన్న భయములేదు. 1930 సం॥ ఏప్రిల్ మొదలు శాశ్వతోల్లంఘనము చేయుటకు కొందరు ప్రయత్నించినను ఆ పని సాధ్యమైనది కాదు. నడువుయొక్క తల్లియు, తండ్రియు, వరుడును అతని తల్లితండ్రులును ముఖ్య ముగా పురోహితులును గూడ యేకమై జైలు నకు ను జరిమానాకును సిద్ధపడినగాని శాశ్వతోల్లంఘనము వీలులేదు. ఇంతటి యొకమత్తయు మనబ్రాహ్మణులలో యెన్నటికిని కుద రదు. అంతటి యొకభావమే యుండినయెడల మనకు సర్వరాజ్య మే లభించియుండేది. విద్యావతియు, దాపవతియు, ప్రాధ యునగు బాలిక తమ్మలెందులకు నీడముగా నుండగా పద్మపు యొక్క తల్లిదండ్రులు తనకాశ్వు కడిగి కన్యాదానము చేసె దిమని చెప్పచుండగా, వివాహమున్న యేమియో యెరుగని బాలికను పెండ్లి జేసికొని బంధుమిత్రులతోడను పురోహి తునితోడను తల్లిదండ్రులతోడను జైలుకు పోవుటకు సిద్ధపడు నా కెవ్వరు నుండజాలరు.

కాబట్టి కారదాబిల్లునకు వ్యతిరేకముగా దేవిధమైన ప్రచారమును గావించవలదనియు, అట్టి ప్రచారమునకు భయ పడవలదనియు బ్రాహ్మణులను వినయముతో ప్రార్థించు చున్నాను.

యేటువరకు సీతారామయ్య, నీటువరకు, నంటూరుపాపయ్య.

రాజప్రతినిధివర్తమాన

చౌలభట్టుల కడకు అకస్మాత్తుగా వెళ్లటం
పూనా, నవం 17:—బొంబాయినుండి పూనాకు వెళ్లు చున్న రాజప్రతినిధిగారి రైలుబండిమార్గములో నాల్గూలో పది నిమిషములకాలము నిలిచినది. జి. పి. పి. బాలభట్టులు 400 మంది సహాయమున విడివిడియైవచ్చురని విని, రాజప్రతినిధి స్టేషను నుండి వెకిలియి బాంబేకడకు అకస్మాత్తుగా వెళ్లి, బొంబాయి ను రాష్ట్ర బాలభట్టుల సంగతులను గూర్చి మును చెకచెప్పుకొనకూడ వారికి స్వాగతముగారి. ఆయావి తముగా లభించిన యాచార్యులందఱునకు బాలభట్టులు మిక్కిలి సంతసించిరి. భారతదేశ ప్రధాన బాలభట్టదొడ్డిగియగు రాజ ప్రతినిధి వారితో కొన్నిముట్లలబలికి. తిరుగ తమబండికి వెడలిరి.

“హిందూదేశ దారి ద్రవ్యమునకు బ్రటిషువారే కారణభూతులు” అని వచించుట రాజ ద్రోహమా?

జ్ఞానాంజన నియోగీగారి రాజద్రోహకేసు విచారణ
కలకత్తా, నవంబరు 18:—జ్ఞానాంజన నియోగీగారు వంగరాష్ట్రమునందు ప్రముఖులైన కాంగ్రెసు నాయకులు. గత జూనునెల 16 లేదీరి బాబాపూర్నునందు కలకత్తాలో దేశ బంధు దాసుగారి సంస్మరణార్థము జరుపబడిన సాంవత్సరికో త్వవసభయం దుపన్యసించిరి. భారతదేశ దారిద్ర్యమునకు బ్రిటిష్ పరిపాలన మెట్లు కారణభూతమయ్యెనో విపులముగా ఆయుప న్వాసములో వివరించిరి. ఈ యుపన్వాసము రాజద్రోహపూరి తమని వారిపై సేరాకోపణ చేయుబడిన అతీపూరు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారగు ఏ. కే. యల్. ముకర్జీగారి యెదుట కేసు విచారణయగుచున్నది. సాక్ష్యవిచారణవై రాలు పూర్తియైనవి ముద్దాయియగు నియోగీగారు తమ సేరనిరూపణమును ఖండించుచు నిట్లు కోర్టులో వాదించిరి.
స్వాతంత్ర్యము కావలెనని కోరు యే సేగమైనయెడల కేసు నేనుడనే. అట్టియో మీయిష్టమైనయెడల నన్ను శిక్షింప వచ్చును. నేను నాయుపన్వాసములో అతిశయోక్తులను పలుకు వాడను కాను. కొంతవరకే నిజముగల విషయములను సర్వస్వ వర్తించు సీదాంతములను అంగీకరించువాడనుకాను. భార దేశైత్యర్యము బ్రిటిష్ పరిపాలనాధికారమువల్ల ఏరితిగా హరింప బడినదో, ఏరితిగా దారిద్ర్యదేహిత యీదేశమును ఆవరించి, దో చరిత్రాధారములవల్లను లభింపప్రమాణము లగు సర్కారు లెక్కల ఆధారమువల్లను నేను రుచువుచేయుచున్నాను. ఇవి నిర్దష్టమైన సత్యములు. సత్యముపలుకవాడు దోషియని మీరు ఎంచెయిడల నేను దోషినికానని వాదించుట కవకాశమేలేదు. నాదేశమును విదేశీయప్రభుత్వదాస్యశ్రింఖలములనుండి విడిపిం చుటయే నా సంకల్పము. దేశీయసేదరులకు పరరాజ్యపరి పాలనలన కలుగుచున్న అపకారములను బోధించుటకు నాకు జన్మస్వాతంత్ర్యము కలదు.
బ్రిటనుదేశమే భారతదేశాధి కాభివృద్ధికి ప్రబలకేంద్రపు రవ్యావరగాని, జర్మనీవాడుగాని, ఫ్రెంచివాడుగాని యీ దేశసాభాగ్యమునకు కేంద్రపులుగాలేదు. అని నేను నాటి యుప న్వాసములో చెప్పినవాక్యములు సత్యసమన్వితములు. అట్లు నేను చెప్పబన్వాసమునియే సమరింపదగియున్నది.
తీర్పుచెప్పటకు వాయిదావేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

విట్టి కమిషను విచారణ

అహమ్మదాబాదులో
పనివాండ్లు కొందరు చేసిన విజ్ఞాపన
అహమ్మదాబాదు, నవంబరు 18:—భారతదేశ కార్మికుల కష్ట సుఖములనుగూర్చి విచారణ చేయుటకై వచ్చిన విట్టి కమిషనువారి యెదుట సాక్ష్య మొసంగుటకై నిరాకరిం చుచు కార్మిక సంఘములవారు బహిష్కరణ మొనర్చిరి. కాని, బట్టలసేత ఫ్యాక్టరీలలో సేతపనివాండ్లను మహమ్మదీయులు కొందరును, హిందువులు కొందరును మాత్రము ఒక విజ్ఞాపన నివేదించుకొనిరి. ఆ విజ్ఞాపనలో యీ క్రింది విషయములను నివేదించితి.

మాకు బాధ్యతలేని ప్రమాదములకు మాకు బిల్లు ఆధికా రులు అమితిమను జాల్కూనాలు విధించిరి. మిల్లులలోనివనివాండ్ల ఆరోగ్యస్థితిని పరీక్షించుటకును, పనివాండ్లయిండ్లకు వచ్చి ఉచితముగా బోషణముల నిచ్చుటకును, సర్వదా ఇందుకోరకై పనిచేయు వైద్యులు నియమింపబడనలెను.
కాఫీదుకాణములు, టీదుకాణములు వ్యాపార లాభ ముకొరకుగాక పనివాండ్లకోరకై ప్రత్యేకముగా ప్రతి ఫ్యాక్టరీ కి ఆడ బంధువుగా సేర్పిటు చేయనలెను.
పనివాండ్లకు బ్యాక్టెరీలుతగానూ విచ్చినప్పుడు ఉచిత ముగా కోర్టునవహారములందు పలకాల నిచ్చుటకై ప్లీడ్జు ఉండవలెను. ఆరోగ్యవరక్షణకాంక్షయంద మైదా పనులకున కార్మికజనుల పిల్లల విద్యాభ్యాసం సౌకర్యములకును కావలసిన ద్రవ్యముకోరకై మిల్లుదారులు కొంతవరకు ఇవ్వవలెను.
జూలీ కాలికో మిల్లు ఏజంటుగారగు నేలు అంబ లాలు కేరభాయిగారు ఇట్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి:—
పనివాండ్ల నివాసముకోరకై యీ కాలికో మిల్లులలో ఇండ్లను కట్టించియుచ్చిరి. ఇండ్లను కట్టించుటకును, పరిభా గు సహకారపరపతిసంఘపద్ధతిమీద కాలికో మిల్లుకోసమకు యముచేయు యుత్తమును.
విట్టి కమిషను సభ్యులగు వి. యస్. శ్రీనివాస శా. గారు కొంచెము అస్వస్థముగానున్నారు. కబురీవారు బా ణి మహమ్మదును పోనున్నారు. (ఆ.

విదేశవార్తలు

ఆంగ్లో సోవియటు

-పెడంబడిక

[వై.ఎస్.]

గుగ్గి, నవంబరు 18:—వేదీని సోవియటు ప్రభుత్వ ప్రతికూలము ఇక్కడ పరిశీలించిన ప్రకటితమైన వ్యాసము ను గుర్తించిరా యనియు, ముఖ్యముగ 1924 ఒడంబడికయు 1929 అక్టోబరు 3 తేదీ ఒడంబడికయు కొవింటరను ప్రచారమునుగూర్చి ఒకమాటనుగూడ తెలుపలేదన్న ను అట్టి మాటయుండజాలదను సంకతిని ఎటుగదరా యని కామన్సు సభలో సర్ ఆస్టిక్ చేంబర్లెనుగారకుగ, రాయబారులను కమిషనరుగ, బ్రిటనులోని నియమించుటకు పూర్వము హెండ్లర్నుగారి యరమును సోవియటు ప్రభుత్వము గ్రహించి అప్పుకొనుటలు జేతురా యనియు నడుగ, ఇజ్వెస్టియా అనేక ములను వ్యాసములను జూచితిమనియు ఇతర పత్రికలలో ప్రకటితమైన వ్యాసములనుగూడ జదివెమనియు అందలి విషయము చేంబర్లెనుగారి ప్రశ్నయందు తెలిపెనులే ఉన్నదనియు హెండ్లర్నుగారు ప్రత్యుత్తరం బిడిరి. నవంబరు 5-వ తేదీని పార్లమెంటువారు అక్టోబరు 3-వ తేదీని జేసికొన్న ఒడంబడిక నంగీకరించిరి. అందు సోవియటులు ప్రతికూలప్రచారమును నేయువారము కామని ప్రతిపక్షిరి. ఆప్రతిపక్షి కొవింటరను ప్రచారమునుగూడ పూర్తిగ వర్తించును. రాయబారులనిషయమై ఇదిగర కే శిర్పాలులు జరిగినవిరి. ఆప్రతిపక్షి వారు అమలు జరుపుటలు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు పట్టుదలనుజూపుదురు. ఇద్దరు రాయబారులను నియమింపబడిరి. అందుచే 1929 అక్టోబరు ఒడంబడికను అమలులో తెట్టిరనిరి.

ప్రధానామాత్యుడును, హెండ్లర్నుగారు గావించిన యర్థమును సోవియటు ప్రభుత్వమువారు పాటింపక నూతనార్థమును గల్పించిరి. అట్టి సమయమున రాయబారులను నియమించుట తేముకరము యని హెండ్లర్నుగారిడిరి. పార్లమెంటు తీర్మానము ప్రకారము తాను రాయబారులను నియమింపవలసిన వాడ ననియు ఒకవేళ ఆరాయబారికిచ్చిన యధికారప్రతిమల ప్రకారము అనుకొన్న ప్రతిపక్షి సుల్లంఘించి ప్రవర్తించుట తటస్థియమో ఎట్టిచర్యను దీసికొనునది ఆభాద్యతయంతయు ప్రభుత్వమువారిదే అయియుండునని హెండ్లర్నుగారినిరి.

బ్రిటనులో సోవియటుప్రచారమును సోవియటుప్రభుత్వము నూడవ అంతర్జాతీయసంఘమునకు ఇచ్చు సామ్యవిషయమై మానుకొనెదమను ఆధయము నిచ్చుచుట ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను పరిశీలించుచుండురా యని యడుగ, రాయబారులను నియమించునపుడు వారికి రాజ్యాంగసంబంధమును ఉత్తరప్రత్యుత్తరములకు సదుపాయములను జేయవలసియున్నదని హెండ్లర్నుగారు ప్రత్యుత్తరము నిడిరి.

రషియాలో రాయబారులను ప్రారంభించువిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వముతో అలోచించితిమనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించినదియు ఇండియామంత్రి ప్రత్యుత్తరం బిడిరి.

యుద్ధసమయమున ఆహారపదార్థములతో గూడుకొన్న నాకలను ముట్టడించడానికై పైసిడెంటు మూడు గారన్న మాచనలనుగూర్చి చర్యను దీసికొనెదరాయని హెండ్లర్నుగారిని యడుగ, దీనికి ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షి వారు మాచన గారికి ప్రత్యుత్తరము నీయ నక్కరలేదనియు కాని ఆవిషయమును ప్రభుత్వమువారు అలోచించెదరనియు హెండ్లర్నుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

1922 ఫిబ్రవరి 28 తేదీని ఈజిప్టునుగూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చేసిన ప్రకటనమును మార్చి ఆంగ్లో-ఈజిప్టు ఒడంబడికను ప్రవేశపెట్టెదమని హెండ్లర్నుగారు రనిరి.

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు భారతీయులు బ్రిటిషుప్రభుత్వమును గూల్చవలెనని సంఘ ప్రకటనమునుగూర్చి ఏమైన తెలియనా యనియు తెలియునో ఎట్టిచర్యను దీసికొన దలచెదనియు ఇండియా మంత్రిని కామన్సుసభలో నడుగ, పత్రికలలో ప్రకటితమైన సంకతులు తప్ప ఇతరవిషయము లేవియు తమకు తెలియవని తెన్నుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుకాఖచే ప్రేడియూనియను కాంగ్రెసుకు భాత్యప్రతినిధిగ ఎన్నుకొనబడిన చాల్లెచరుగారికి నాగరపురమున జవహర్లాలుగారి యాజమాన్యమున జరుగు ప్రేడు యూనియను కాంగ్రెసుకు జోవుటకు; ప్యాపెస్టర్ను ఇండియామంత్రి విరాళించెనని స్వత్యముగ తెలియబున్నది.

భారత దేశము దొమినియను ప్రభుత్వము

అతివాదులుగూడ ఏల నంగీకరింపనున్నారు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 18:—ఇండియాకు దొమినియను

ప్రభుత్వమును గమ్యపాసముగ అతివాదులను భారతీయులే అంగీకరించుచున్నారని డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో సర్ రెజినాల్డ్ క్రావ్డనుగారు రదుగుచున్నారు. ఆపత్రిక ప్రత్యుత్తరము నాతడే ఇట్లు చెలుపుచున్నాడు:—దొమినియను ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసముండి భారత రాజకీయవేత్త లంగీకరించుటలేదు. సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు ప్రయత్నించిన ప్రమాద ముండునుగాన అట్టి ప్రమాదము లేకుండుటకు దొమినియను ప్రభుత్వమునే లక్ష్యముగ నంగీకరించుచున్నారు. స్వరాజ్యవాదులు రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును అమోదించుచున్నారు. 1926 తరువాత వచ్చు దొమినియను ప్రభుత్వము 1917 బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముకంటె ఎక్కువని వారికి తెలియును. ఎట్టి శిక్షలు లేకుండ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు ప్రచారము సల్పుటకు దీనివలన హక్కు గల్గునని వారి యభిప్రాయము. స్వరాజ్యవాదులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి గర్హశత్రువులు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును నాశన మొనర్చుటకు వారు కృతనిశ్చయై యున్నారు. తాము ఎంతటిగర్హ ఆందోళనము సల్పిన అంతతరలో బ్రిటిషు యధికారము పడిపోవునని వారి సంపూర్ణవిశ్వాస మని క్రేడకుగారు వ్రాయుచున్నారు.

రాజ ప్రతినిధి ప్రకటనము

కన్సర్వేటివులు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవం 18:—వెడ్డికొడ్ల వెన్నుగారి ప్రత్యుత్తరము తృప్తికరముగ లేనందున, మరల భారతరాజ్యాంగ విధానమునుగూర్చి కామన్సుసభలో చర్చను ప్రవేశపెట్టవలెనని కన్సర్వేటివులు బార్లిమెంటు గారిని గోరెట. ఈ మాచన బార్లిమెంటు గారికిప్రములేదు. ఈవిషయమై మరల చర్చ ప్రారంభముగల రాంకే మగ్డోనాల్లుగారికిని ఇష్టములేదు. అందుచే కన్సర్వేటివులను తృప్తికరవి అల్లరిజేయుకుండుటకు మగ్డోనాల్లుగారు బార్లిమెంటు గారిపేర ప్రభుత్వవిధానమునకు మార్పులేదని వ్రాసిరట. మగ్డోనాల్లుగారు ఈ లేఖను బార్లిమెంటుగారికి వ్రాయుటకుముందు వెడ్డికొడ్ల వెన్నుగారితో అలోచించిరనియు, వెన్నుగారు రంగీకరించినదియు ఫ్రీ ప్రెస్ విలేజరి చెలుపుచున్నాడు.

శ్రీ శ్రీ టి. పి. ఒకనరుగారు

కామన్సుసభలో పితామహుడగు టి. పి. ఒకనరుగారు 82 వ ఏట చనిపోయిరి. ఒకనరుగారు పార్లమెంటులో 50 సంవత్సరములక్రిందట ప్రవేశించిరి. పార్లమెంటు జీవితమునను, పత్రికాప్రచారకసందర్భమునను వివిధ హోమరులను కంతయు కృషిసల్పెను. అనేకపత్రికలను ప్రకటించుచుండెను. కొద్ది కోజులక్రిందటివరకుగూడ ఆతడు పనిచేయుచునేయుండెను. నిన్న ఆదివారముపత్రిక యొకటి ఆతడు మామూలుగ వ్రాసి పంపిన వ్యాసమును ప్రకటించెను. 12 సంవత్సరముల క్రిందట బ్రిటిషు ఫిల్మకంపెనీ కధ్యక్షులుగ నుండగోరగా, ఆతడంగీకరించెను. ఒక సంవత్సరముక్రిందటనే అన్ని రాజకీయపక్షముల వారును ఆయనకు గొప్ప వార్షికనిధిని ఏర్పాటు జేసిరి. ఆసాములో విగతిన దానిని ఇతడనుకొన్న ధర్మములక్రింద వినియోగింపబడును.

HEALTH & VITALITY THROUGH YOGA. "Yogic Physical Culture"

By Sjt. S. SUNDARAM, Pleader, Bangalore.
A practical Guide-Book in English on Yoga-Asanas, Pranayam and Yogic cure.

All the 20 Asanas are illustrated by Photo Blocks. Paper Bound Re. 1/- Calico Bound Re. 1/8/-

(Reg: POSTAGE AS. 4 extra)

Publishers:—"BRAHMACHARYA" OFFICE,
P O Kengeri, Bangalore.

కార్తిక ప్రభుత్వము

డెయిలీ మెయిలుపత్రిక ద్వజమెత్తుట
(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవం 18:—భారతదేశముపట్ల కార్తిక ప్రభుత్వమువారు గావింపదలచుకొన్న ప్రయత్నములను భగ్నపరచుటకు కన్సర్వేటివుల కృషి సహాయమును బడయుచున్నది. డెయిలీ మెయిలు బార్లిమెంటుపై ద్వజమెత్తినది. సంపాదకీయము లందు బార్లిమెంటుగారిని జూదగాడనియు, సర్వస్వమును పంపెను నొడ్డి పర్యవసానముపై ఆధారపడియున్నాడనుచున్నది.

సామ్రాజ్యమునకు భారతదేశము అమూల్యమైన ఆస్తి. ఇట్టి గొప్పఆస్తిని, బార్లిమెంటు గారు రాజప్రతినిధి ప్రకటనము నామోదించి కోర్కొనెనున్నా రనుచున్నది. ఇర్విసుప్రభువు ఇంగ్లండులో నున్నపుడు సగము సోషలిస్టుపక్షమునకు జేరిన వారనుచున్నది. బార్లిమెంటు గారి తీరుమును బలపరచువారిలో జేరుచున్నా రనుచున్నది.

ఇర్విసుప్రభుని ఇండియా రాజప్రతినిధిగ నియమించుట చాల ప్రమాదమైనవని. ఇర్విసుప్రభుని తక్షణము మరలి రమ్మనవలెను. ఆయనసానే వింటుక్ చర్చిలుగారిని నియమింపవలె ననుచున్నది.

కార్తిక ప్రభుత్వము అధికారములో నుండగా కన్సర్వేటివు రాజప్రతినిధిని డెయిలీ మెయిలుపత్రిక ఖండించుటలో తన పక్షునిబంధనలను నీలినదప్పి ప్రవర్తించుచున్నదని లండను లో నున్న భారత రాజకీయవేత్త లనుచున్నారు. చర్చిలుగారిని రాజప్రతినిధిగా నియమించు వలెననుట ఆ పత్రికయొక్క అధిక ప్రసంగతనమును చెలుపుచున్నదనియు హోస్టాన్సుదముగ నున్నదనియు చెలుపుచున్నారు. చర్చిలుగారు లిబరలుపక్షము వారు నుగుణసంపన్నులు. అట్టి వ్యక్తి డెయిలీ మెయిలుపత్రిక ఇట్లు అవినీతిగ ప్రవర్తించుచుండ ఎటులు దానితో ఏకీభవించిరో యని ఆశ్చర్యబడుచున్నారు.

చర్చిలుగారు గూడ బర్మెన్ హెడ్ ప్రభునిధిరణికోనే కార్తిక ప్రభుత్వ భారత విధానమును ఖండించుచున్నారట. తమ స్వంత యభిప్రాయమునే వీరు చెలుపుచున్నారా లేక బర్మెన్ హెడ్ గారి పాటనే పాడుచున్నారా యని ప్రశ్నించుచున్నారు.

చర్చిలుగారి ఖండనమునుండి కొన్ని వాక్యముల నిందు బొందుపరచుచున్నాము. "తరతరములనుండి మోతనముగ కొట్టుకొనుచున్న భారతీయులను నాగరికులుగ జేసితిమి. ఆంధ్రకలహములను బారద్రోలితిమి. నిరంకుశత్వమును అంతరింపజేసితిమి. దొమినియను ప్రభుత్వము నీయపావుట సాగునదిగాదు. అట్టి ప్రయత్నములవలన బ్రిటనుకు నిరోధ మేర్పడును. ఇంగ్లండులో నున్న ధీమంతులందరను, నిదానముగలవా రందరను భారతీయుల తేముమును మనము నుంచుకొనవలెను.

మెక్సికో అధ్యక్షుని ఎన్నిక

19 గురు మాతులైరి

(రూ.అరు)

లండన్, నవంబరు 19:—మెక్సికో అధ్యక్షుని ఎన్నిక విషయములో ఇంతవరకు 19 గురు చనిపోయినదియు, 50 మంది తుతగాత్రులై రనియు, అయిదుగురు పోలీసువారు మృతులై రనియు తెలియుచున్నది. ఈ విషయగురు 19 గురిలో జేరిన వారే. ఓబ్రిగాన్ నేనాని అధికసంఖ్యాకులచే అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ప్రతిపక్షులు ఎన్నిక కార్యాలయములను బలవంతముగ స్వాధీనపరచుకొని ఓటరులు రాకుండ వారిని భయపెట్టి బెడరగొట్టిరి.

ప్రభుత్వమువారి బొగ్గు ఏర్పాటులు గనుల సంఘమువారి రంగీకరించిరి.

బందరు నబార్డి నేటు బడ్జెట్ కోర్టులో

I. P. 17 of 27 I. A. 1335 of 29

పిటిషనరు:—గ స్తి కొండయ్య.

ఎదిరి:

ముణదాతలు:—కాకర్ల తిరుపతిరాయుడు, మరికొందరు.

ఆన 1920 సం॥ రం 5 వ నెంబరు అక్ట 41 వ క్షను ప్రకారం పైన పుడవారించబడిన పిటిషనరు తనను డిస్పోజ్టి చేయించుమని 19-10-29 తేదీ మోక్షా దాఖలు చేసినాడు. సదరు పిటిషను వాయిదా 4-12-29 అయివున్నది. క్రిటిబర్లు ఆక్షేపణ లున్నయెడల సదరు తేదీ పుడయం. 11 గంటలకు హాజరయి తెలియజరుగొనవలయును.

సం॥ దరు } సి. వరదరాజులు,
6-11-29 } న్యాయవాది.

భవానీ ఫిల్మ్ కంపెనీ

నెల్లూరి లో ప్రారంభోత్సవము

సత్యమూర్తిగారి హెచ్చరిక

నెల్లూరు, నవంబరు 18:-

శ్రీయుత ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేటియనవయము 11 గంటలకు పెహదరుపల్లె ప్రదర్శనలో నెల్లూరు చేరి. వారితో గూడా భవానీ ఫిలిమ్స్ కంపెనీ షేనేజింగు డైరెక్టరుగారగు ఆంజనేయలగారు రయచేరి. దుర్గమల్లులోనున్న కంపెనీ ఆఫీసునకు సత్యమూర్తిగారు పూర్వోక్తతో గొనిపోబడిరి. సాయంకాలము 4 ఘంటలకు ఆఫీసు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. అచ్చటి నుంచి వివాదానికి నీటిమాహాల్ లో జరిగిన పురజనుల సభకు వెడలి యచ్చట సుసన్నసిందిరి. పురప్రముఖులు కలుపుకు వచ్చియుండిరి.

సత్యమూర్తిగారు గంభీరముగా సుసన్నసించుచు కంపెనీ యొక్క యాశయముల చెలిపిరి. వీనియూ యాక్షర్యమరించియు, వారి కైసావర్ణములను గురించియు, ప్రస్తుతము వచ్చుచున్న పటములను గురించియు ముగ్ధులైనచు ప్రస్తుతము మనదేశము నందు చూపబడుచున్న పటములంతయుంచి వికాసరియు, మన జీవితమును, నా గరికతను, అవి సరిగా ప్రదర్శించుచుండలేదనియు నుడిపిరి. పాశ్చాత్యపటములకూడా వారిజీవితము యధావిధిగా జూపించుటలేదనిరి.

సత్యమూర్తిగారి యుపన్యాసంతరము మేక్సుపియరు యం. ఆక్టరును కంపెనీ మేనేజరును, అను వెంకటాచార్యుగారు కంపెనీ వివరముల చెలిపి, సత్యమూర్తిగారికి తమ కృతజ్ఞతను చెలిపిరి. వీనిమాహాల్ ప్రాప్తములగు రు. పెట్టిన అడ్డంకులవలన ప్రజలకు హాల్ లోనికి వచ్చుటలో యిబ్బందికలగినది.

చిహ్నులుకలిగిన ప్రారంభోత్సవము బాగుగనే జరిగినది. సత్యమూర్తిగారు వుదయం కలకత్తా మెయిలులో చెన్నపురికిగిరి. సభాంతమున సత్యమూర్తిగారు కంపెనీకి శ్రేయస్సు కలుగుగాకయని కోరుచు, నెల్లూరు ఇండియా దేశముయొక్క 'హోలీవుడ్' అయినచో తనకు సంతోషముకలుగునని నుడిపిరి. (తంత్రీవార్త.)

అలహాబాదు, నవంబరు 18:- అలహాబాదునందలి హిందూకళాశాల విద్యార్థులు కార్తీకపూర్ణమినాడు నెలపు ఇవ్వవలయునని కళాశాలాధికారులను కోరిరి. కాని అధికారులు అందులకు అంగీకరింపనందున విద్యార్థులు సమ్మేకట్టిరి. కొంతమంది విద్యార్థులు పిక్కుచేసిరి. మధ్యాహ్నమునకి కళాశాలకు వచ్చిన విద్యార్థులసంఖ్య మిగుల తక్కువగ నుండుటచే అధికారులు కళాశాలను ఆదిత్యమునకు మూసివైచిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ మణిజ్యోతిషాలయము, గుంటూరు.

ఇది మంచి జ్యోతిషాలయమైనది గొప్ప జ్యోతిషులచే స్థాపితమైనది. ఇందు గొప్ప బహుమతులు, సర్టిఫికేట్లు, కప్పు పొందినవారున్న గలరు. వీరి ప్రశ్నలముల అమోఘములు. మహూర్తముల నిర్ణయములు. జాతకముల విశ్లేషములు, నిరూపణములు. లగ్నములు, గ్రహములు, భావములు, పోడకేవలము, అష్టకేవలము, పడ్యలాది సాధనలతో శాస్త్ర సమ్మతముగా సంపూర్ణ జాతకము లుండును.

కేట్లు:- 8 ప్రశ్నలకు ఏకకాలమున రూ. 1. మహూర్తములకు రూ. 2. టూకీ జాతకములు వాడిమాడివి రూ. 5. ప్రశ్నలనుబట్టిగాని, జన్మకోటిని బట్టిగాని, సంవత్సరములకు రూ. 3. సంపూర్ణ జాతకములు:- సంవత్సరమున రూ. 20. అంతర్దేశవారి రూ. 30. విదేశవారి రూ. 60.

ప్రకటన

'బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థప్రకాశిక'

800 పుటలు.

వెల 5-0-0

శ్రీమన్మహాపాఠ్యశాల

బ్రా కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారి కృతము

ఇయ్యది చిన్నయమూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యానము. తెలుగుభాష సర్వసింహాచార్యుని విద్యావైదికము. జరుపు విద్యార్థులకును నిది నత్యంతోపయోగము. ఈద్వితీయముద్రామం దనేక విశేషాంతములు చేర్చబడియున్నవి.

గ్రంథము కోరువారు త్వరపడుడు.

విభాగము:-

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యే. బి. యిడి.

అప్పింటు టిపరు, బోర్డు హైస్కూలు, కొవ్వూరు.

వరుసగా 3 వత్సరముల ఫలితములు ఒకటి కొకటి మించియున్నవి.

సం॥	సం॥ ఆదాయం.	న్యాయపారం.	బోనస్.
1926	6,48,470.	19,25,500.	81-12-24. రు. 12/-1000-కి
1927	7,18,854.	38,01 500.	81-12-25. రు. 20/-
1928	9,35,501.	6,00,000.	81-12-26. 22-8

ఇండియాలో కెల్ల మిక్కిలి అభివృద్ధిలో నున్న భీమాకంపెనీలో ఆమూర్తీ చేసుకొనుడు.

జనరల్ అస్యూరన్స్ సొసైటీ లిమిటెడ్ హెడ్ ఆఫీసు (అక్కరు)

The General Assurance Society, Ltd., Ajmer.
Apply to:-Dr. R. P. Aiyar, Superintendent, 44 Linghi Chetti St. MADRAS
or General Manager at AJMER.

భారత అస్యూరన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్., లాహోరు

స్థాపితము 1896.

చైర్ మన్ : లాలా హరికిషన్ లాల్ గారు

33 సంవత్సరముల నుండి జయప్రదముగ భీమావ్యాపారము చేయుచున్న

పూర్ణమగు స్వదేశీ భీమా కంపెనీ

1923-వ సంవత్సరములో పాలనిదారులకు రు. 1,000/ లకు సం॥ 1 కి రు. 2 వచ్చెను.

లాభము పంచిపెట్టినది. ఇంత పెద్ద మొత్తమును లాభముక్రింద పంచిపెట్టగలిగిన

మొట్టమొదటి కంపెనీ ఇదియే.

హిందూ దేశమునం దంతటను సభాభిముఖ, బ్రాంచి ఆఫీసులు చీఫ్ ఎజెన్సీలు, గలవు.

ఆస్తి మొత్తం

సమూహ

ఒక కోటిరూపాయలు

సంవత్సరాదాయం

"

80

"

చెల్లించిన భీమా మొత్తం

"

62

"

1928 సం॥లో ఇచ్చిన క్రొత్త పట్టాలు

"

150

"

సరమగు ప్రీమియములేట్లు. క్రొత్త భీమాల పద్ధతులు. భారతమున సౌకర్యములు. స్త్రీలకూడ భీమా చేసికొనవచ్చును.

సమర్థులగు ఏజెంట్లు కావలెను. (ఏవరములకు వెంటనే వ్రాయుడు)

పి. కు స్వ స్వామి అ య్యర్,

బ్రాంచి సెక్రటరీ, 81 తంబుచెట్టిబీధి, మదరాసు.

దంతుర్తి శాంతి య్య,

అర్ధనె జింగు ఇన్ స్పెక్టరు, సామర్ల కోట

ఈ సబ్బును వాడకున్నచో నవాజసౌందర్యమునల స్త్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదే యగును. దీనినే నిత్యమును వాడుచున్నచో సామాన్య సౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నధికముగా బడయగలుగును స్త్రీల సౌందర్యమునకు ముగ్ధు లౌలుకు మొగమే ముఖ్యలక్షణము.

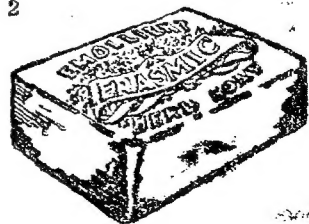
Let

ఈ చర్మమునకు ప్రకృతియను సృష్టించిన సుందరతను నెప్పటికీ నాశమయ్యకుండునట్లు దుర్బలతను కలిగించును. అతిమనోహర

ERASMIC HERB SOAP

మైన ఈ సబ్బునే యెల్లప్పుడు వాడుడు. ఇది చర్మరంధ్రములను శుభ్రము చేయుటకై చర్మములోని టిన్యూలకు పుష్టినిగూడ కలిగించును. సూర్యమున యుచ్చనసౌమ్యమార్గముననుండునది వాడుడును. చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును. దీనిని వాడుటచేత చర్మము యెల్లప్పుడు మృదువుగాను సుందరముగను యుండును.

Made in England by the Manufacturers of the famous Erasmic Toilet Specialties

డాక్టరు సత్యపాలుగారి అప్పీలు

న్యాయమూర్తి జఫరాల్లిగారి తీర్పు

లాహోరు హైకోర్టులో డాక్టరు సత్యపాలుగారి తరఫున దాఖలుచేయబడ్డ అప్పీలులో న్యాయమూర్తి జఫరాల్లిగారు యీ క్రిందివిధమున తీర్పుచెప్పిరి:—

ఈ కేసునందలి అప్పీలుదారుడు పంజాబురాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వములో నొకరయిన డాక్టరు సత్యపాలుగారు. 1929 సంవత్సరం మార్చి 10 వ తారీఖునాడు ఢిల్లీయందలి రాజ్ కోట్ లో జరిగిన బహిరంగసభలో నాతడు మాట్లాడియుండెను. ఈ యుపన్యాస పరిణామ మేమన, ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము బడసి ఢిల్లీ పోలీసు నూపరింపఁడెంటు యీతని మీద హైందస్ కోస్టుతి 124 ఏ సెక్షన్ ప్రకారము రాజద్రోహకరిమైన వుపన్యాసమునందలిని ఫిర్యాదుదాఖలు చేయుట. ఢిల్లీ అధికార జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఈ ఫిర్యాదును విచారించి సత్యపాలుగారు నేరమొనరించిన ఫిర్యాదుకు సచ్చిరి. సత్యపాలుగారికి 2 సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు, 500 రూపాయల జరిమానాయు నిధింపబడెను. నడివాసా జమీందారునియొడల యొకను ఆరు నెలల కఠినశిక్ష యనుభవించవలయుననిరి.

క్రిందికోర్టు విచారణ

ఉపన్యాసములు వుర్దులో మాట్లాడిరి సి. ఐ. డి. రిపోర్టరు లా వుపన్యాసమును సంక్షిప్తతనమునఁబడి, వుర్దుప్రతి నొకదానినీ, ఆంగ్ల క్రిష్టమా ప్రతి నొకదానినీ రియారు చేసిరి. ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున సంక్షిప్తతనమున ముఖ్యమైన సాక్షి. డాక్టరు సత్యపాలుగారి తనిని గాని, మరియుతర ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులనుగాని క్రాసుపరీక్ష చేయలేదు. తనతరఫు నైనా యెవరిని సాక్షులను పిలువలేదు. త న్ను మా జిస్ట్రేటుగారు పరీక్ష చేయగా ఆంగ్ల భాషలోని క్రిష్టమా తన వుపన్యాససారాంశమును సరిగనే యెవరియన్నదని వారు నడిచిరి. “ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము కేవలము అసంతుష్టికరమైనది. దీనికిబదులు స్వరాజ్యముండవలయును,” అననదియే. ఉపన్యాసమునందు వెలువచ్చుచున్న ముఖ్యభావములనియ, స్వరాజ్యమునగా నిదేశియుల యధికారమునకు లోబడక భారతీయులే భారతదేశమును పరిపాలించుట యని తనయుద్దేశ్యమునియ వారు తమ లిఖితవాక్కులమున నొప్పుకొనియున్నారు. ఇట్టి సందర్భములో వుపన్యాసవివరణ సరియైనదనియే, క్రిందికోర్టుగాని, నేను గాని, భావించి, 124, ఏ. ఐ. సి. సి. క్రింది యీ వుపన్యాసము రాజద్రోహకరముగా నాయ ను విషయములో తీర్మానము నకు రావలసియున్నది.

మాజిస్ట్రేటుగారు దోహదోపదేశమునుబదివి వినిపించగా, సత్యపాలుగారు వాదనయేమియు చేయక తగినయేర్పాటుల చేసికొనుటకై వాయిదా కోరిరి. మాజిస్ట్రేటుగారు దీనికి నొప్పుకొనిరి. కాని నెంటునో వారిజామీను పత్రమును రద్దు పరచివేసి, వారిని ఎర్రస్తుచేయమని యాజ్ఞాపించిరి. ఈసంగతి వివరగానే డాక్టరు సత్యపాలుగారు వాయిదాకోరకు తాముజేసిన ప్రార్థనను వుపసంహరించుకొనిరి. అప్పీలుదారునికి ప్రతివాదన మొనరించుటకు తగిన యవకాశములను కలుగజేయ లేదని యీతని న్యాయవాదియగు డాక్టరు గోకుల చంద్రనరంగు గారు చెప్పుచున్నారు.

జామీను రద్దుపరచవలసిన యవసరము లేదు

మాజిస్ట్రేటుగారు అనుకొన్న ప్రకారం జామీను పత్రమును వారులేవ్వనిదిగా రద్దుపరచవలసిన అవసరము లేదనియు కేసు పూర్తియగుచు కు అప్పీలుదారుని జామీను మీద విధించుట వలన చెడుగేమియు కలిగియుండదనియు, నేనీ సందర్భమున నుడువవలసియున్నది.

అప్పీలుదారునికి యనుకూలముగానున్న సంగతులనుడువుచు, వుపన్యాసమునందలి న్యాయమును, విశాలమునగు దృష్టిని పరికించినట్లయిన దానిలో రాజద్రోహము కనుపించదని డాక్టరు నరంగుగారు వాదించుచున్నారు. మరియు న్యాయమూర్తి ఫిట్టుగెరార్డుగారు ‘మల్టెవాన్’ కేసులో చెప్పినట్లుగా, వ్యాజ్య విషయములో అప్పీలు దారునికి సంబంధించిన వట్టుకు అది విశాలమున, వుదారమునగు విధమున పరికింపబడవలయుననియు, నుడువుచున్నారు. నాయభిప్రాయము, ఉపన్యాసము మొత్తము మీద రాజద్రోహకరముగానున్నదని. ఏలనన, మొదటిసంచి తుదివరకు, ప్రభుత్వము నిరంకుశమైనదనుటయు, ఆంగ్లేయులకు ఆంగ్ల పరిపాలకులకు హిందూదేశముయొడలను, అందలి ప్రజలయొడలను, ఆభిమానము సుంకిత్యమైనను లేదనుటయు, వారి యుపన్యాసమునందలి ప్రధాన విషయమయియున్నది.

ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమున కేవలము యసంతుష్టిగల రాజకీయప్రచారకుడు జేయునట్టియుపన్యాసమునే తానుజేసి ఢిల్లీని అప్పీలుదారుడు కొప్పుకొనుచున్నాడు. మరియు

స్వాతంత్ర్యముకొరకై గట్టిప్రయత్నముజేసి దానిని సంపాదించుట, తత్ప్రయత్నమున నుగణించుట, యశ్యచరమని సభికులకు నచ్చజెప్పుటే యీతని యుద్దేశ్యమని యుపన్యాసము నుండి గ్రహింపవచ్చును. కాబట్టి యుపన్యాసమునందలి యిచ్చుట నిరూపించవలసియున్నది. అయినచు, దీనిలోనుంచి సంగ్రహించబడిన యీ క్రిందిభాగములే నేను చెప్పినదానిని రూఢి పరచుచున్నవి.

ఉపన్యాసభాగములు

“ఈ యంగ్లేయులు మనలను చాలకాలమునుంచి క్రూరముగను, నిరంకుశముగను, పరిపాలించుచున్నారు. 150 సంవత్సరములలో ఇండియాను ప్రయోజనకరమైన వాని నన్నిటిని రూపుమాపి యీ దేశమును బలహీనముగను, దరిద్రవంతముగను, నిస్సహాయముగను, అనాధగను, గౌరవవిరహితముగను, నీచమయినదిగను, అనమానితగను, జేసివైచిరి. నిరంకుశత్వము హెచ్చుకొలది భారతీయులు తమనిస్వతంత్ర్యము నెరుంగజాలుదురు”.

దీనికి తరువాత, ఒకమార్గ తొలవైదీకిని, యీతని భార్యకును జరిగిన సంభాషణ వివరింపబడియున్నది. మార్గ తొల వైదీ తన భార్యతోచిన కుమారుని ఆంగ్లేయుని నీడయినవానినొక బడికి పంపవలదని చెప్పును. “ఇండియాలో ఆంగ్ల పరిపాలన ఈ కాలమునా నుండయవలసరలేదు” తన యుపన్యాసమును ముగించుచు వుపన్యాసకుడిట్లు నడిచెను:—“సోదర, సోదరిమణులారా, దేవుని సాక్షిగా, “ఈసమరక్షేత్రమున మాగుండెలను గుండుచే రంగ్రహురీతమైనా యెవరించుకొనెదము; లేనియెడల క్రూరమున, నిర్ణయమునను నాంగ్లేయులను ఇండియానుండి తరిమి యైనా వేసెదము” అని ప్రమాణము గైకొనుడు”.

ఆంగ్లేయులకు వ్యతిరేకముగా చెప్పబడిన వై సంగతులు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకే వర్తించునని చెప్పననును. ఈ దేశపు పరిపాలనములో ఆంగ్లేయులు ముఖ్య భాగస్థులగుటయే యిట్లు చెప్పుటకు కారణము. అప్పీలు దారుని యుపన్యాసమునకు సహజఫలితము, బ్రిటీషు ఇండియాలో చట్టము ప్రకారము నియమితమయిన ప్రభుత్వముపై ఆయిప్తతయు, ద్వేషమును, నిరసన భావమును, నుదయించుటే. అట్లు జరుగవలయుననియే ఉపన్యాసకు డుద్దేశించెనని యనుకొనవలసియున్నది. అయినను 124 ఏ సెక్షన్ ప్రకారము, నాయభిప్రాయములో, గర్వముగ ఉపన్యాస భాగములు వైన నిరూపించినదియే యని నుడువవచ్చును. మరియు, నుపన్యాస ప్రారంభమునవాడిన, ప్రభుత్వముతోటి యుద్ధము యను పదములను, మరియు వాక్యములను, కేవలము అసంతుష్టిగలిగించునట్టి వే కాని, విరోధము ను కలిగించునట్టివిగావు. ఆంగ్లభాషలో ‘వార్’ అనుపదము రూపకాలంకారముగా నెట్లు వాడబడుచున్నదో అట్లే ఉర్దూలో ‘జాంగ్’ అనుపదము వాడబడుచున్నది.

సి. ఆ ఆర్ యుతోనే అప్పీలుదారు డా పదమును వాడెనని పుష్టము. అహింసయే కాంగ్రెసు మతము గావున అప్పీలుదారుడు తన శ్రోతల దౌర్జన్యచూర్ణముల నవలంబింప మని ప్రబోధించియుండజాలదని వాదించబడెను. ఈసంగతి చర్చింపక్కరలేదు. అప్పీలుదారుడు ప్రజలను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పి యిత్తించెనని నాయభిప్రాయము. కాని ప్రభుత్వముపై ద్వేషము, నిరసనభావము, విరోధము కల్పించుటకు అతడు చెప్పిన మాటలే సరిపోవు ననుటలో ఏమియు సందేహములేదు.

అప్పీలుదారుని తరఫుననే హాజరయిన డాక్టరు మొహమ్మద్ ఆలమ్గారు వింతవాదన నొకదాని నొనర్చిరి. దానిని గురించి కొంతటాకిగా చర్చింపవలెను. ప్రభుత్వమువారి విధానమునందు మార్పు గలుగుటచేతను, భారతీయులే భారతదేశమును పరిపాలింపవలయునను నూత్రము స్థిరమైనందు నలనను, 1917 సంవత్సరమునాటి చాక్సలను బట్టియు, భారత ప్రభుత్వ చట్ట ఉపాధ్యక్షమును బట్టియు, యీ మధ్య రాజప్రతినిధిగారు చెప్పిన దానిని బట్టియు, అధినివేశ పరిపాలన, భారత జాతి హక్కుని నిర్ధారణ అయినందు నట్లునున్న, రాజద్రోహ కాసనము సంబంధి మయిపోయె ననియు; అందుచే బ్రిటీషువారికి భారత ప్రభుత్వముతో సంబంధ ముండగూడదనుటలో నేరము లేదనియు వారు గట్టిగా వాదించుచున్నారు. ఈ వాదనలో సార మంతగా లేదు; ఏలనన, యాక్షణమున, ఇండియానుండి ఆంగ్లేయుల వెడలవడవలయు ననుట యిప్పటి కాసన యీతనుగు ప్రభుత్వమును పడద్రోయు మనుటయే యగును.

శిక్ష తగ్గింపబడుట

పై చెప్పిన కారణముల ప్రకారము అప్పీలుదారుని దోషి యని క్రిందికోర్టు నిర్ణయించుట సరి యను నిర్ణయమునకు వచ్చుచున్నాను.

కాని, విధింపబడిన శిక్ష మాత్రము చాల ఎక్కువగా కనబడుచున్నది. ఉపన్యాసకుడు వెల్లబుచ్చిన యభిప్రాయములనే తప్పుబట్టుటకు వీలులేని మాటలతో అనేకులు సర్వసాధారణముగా ఉపన్యాసములలో తెలియజేయుచున్నారు. ఇట్టి యుపన్యాసములను వినుటకు ప్రజలు బాగుగా అలవాటు పడియున్నారు. మరియు ప్రజలలో రాజకీయపరిజ్ఞానము వ్యాప్తి గాంచియున్నందునల భావోద్రేక మంతములువుగా గల్గుట లేదు. ఇంతకుపై అన్యాయమైనకేసు (ఆనండ్కోరోవర్సస్ ప్రభుత్వము) లో న్యాయమూర్తి ఫార్డుగారు శిక్షను గతించినకాలపరిమితికే తగ్గించివేసిరి. ఆ కేసులో నిందితుడు ప్రజలను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పియుండెను. ఈకేసులో అప్పీలుదారుడు యిప్పటికే నాలుగుమాసములు వైదు ననభివించి యున్నాడు. గతించిన కాలపరిమితికిశిక్షను తగ్గించి జేయుచున్నవాడను. అపరాధముగా ధనమును చెల్లింపవలసరమలేదు. ఇంతమట్టుకు మాత్రము అప్పీలు గెలుంపొందుచున్నది.

(ఫీ తె.)

మా క్ కా ర్ మి క్ డీ రింగ్ ఇంజన్లు

ఎచ్చట నమ్మకముగా ననియొనర్చు పవర్ యూనిట్ అవసరమో, అచ్చటి కనుకూలమైన ఇంజను యిదియే. వెట్రోల్తో బయలుదేరును. కిరొసిన్ చేత పనిచేయును.

1 1/2, 3, 6, 10 హె. పి. సైజులలో తయారైనవి.

మధుర
కోయంబుత్తూరు
బెంగళూరు
బెజవాడ

ఆర్మినియూమ్ వీధి, మద్రాసు.

GRAHAM-PAIGE

బ్రాడ్వే, గుంటూరు ౭ని వాసికోవవలెను

Joseph D. Graham
Robert C. Graham
Ray A. Graham

AMRUTANJANI
THE BEST
INDIAN PAIN BALM
AMRUTANJANI DEPOT
BOMBAY MADRAS

ఆంధ్ర ప్రతిభ - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజల్యాలలో నుండువారికి వీ. పీ. లు సంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలుగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరిచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి వ్రతీకలు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రప్రతిభ సంచిత్రచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కలదారు	24-0-0
" ఆరుమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంచిత్రచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0
వారపత్రిక "	1-4-0	పాఠశాలకల సంచిక 1-3	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగులచిత్రములు, విద్యాంశులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చార్మిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంచిత్రచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కలదారు	6-0-0
అర్ధసంచిత్రచందా "	3-9-0	"	3-0-0
విడిపత్రిక "	0-12-0	"	0-10-0

భారతి జనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాలికో బైండు విక్రయమునకు సిద్ధ ముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0. వీ. పీ. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రప్రతిభాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతిష్ఠాత్మకము ముఖ్యముగా చదవ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
సంపాదకాల్లికో బైండు ఫెదర్ బైండు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము } ఆంధ్రప్రతిభాకార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రతిభాకార్యాలయమున- దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాహిందీ ప్రథమ పుస్తకము— రామానంద శర్మగారు 0-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెం. లక్ష్మణ రావుగారు. 0-8-0
కారదాలి, (ప్రస్తుతకర్మతోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివాసరావుగారు. 0-4-0
శబ్దకామిని (సంపుటలు)—శిరోధూమణి, వేంకటరంగాచార్యులుగారు. చాలాపాఠాగ్రహరము. చేబులోనిముడును. 1-4-0
ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, శీర్షికలు చిత్రములు గలవు. 1-8-0
ఆర్యజ్ఞాసాంఘము—పాఠనంది జగన్నాథస్వామిగారు. శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0
సర్వోత్కృష్టపాఖ్యానము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిగారు. ఆయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన ములతో నిండియున్నది. 1-0-0
గురుబోధామృతము (వేదపాఠగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితములగు పాటలు 0-4
తిలకు మహాశయని, సంపూర్ణముగ జీవితములు—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి 420 పుటలు. 2-4-0
తల్పచంద్రికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానము నూర్య నారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0
సంగీత శమంతకమణి. 0-8-0
సుహర్షి దేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠాత్మకము ముఖ్యముగ జరుపవలసినది. ఫెదర్ బైండు కాగితము. పుటలు 214 క్యాలికో బైండు (కొన్ని పుటలు మాత్రమే కలవు) 2-8-0
ఆంధ్రోద్యమచరిత్ర (నటీకము)—పాఠనంది రామశాస్త్రిగారు. 0-12-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర ప్రతిభాకార్యాలయము,

నెం 7, తంబుచెట్టివీధి, బార్జిటవరక, మదరాసు.

శ్రీ సనాతన గ్రంథములు

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, సోక్రటిసు మన్ననమహానభావుల యువ దేశములను తేలుతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగని సంచికలు రెండేసి నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంచిత్రమునకు 300 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంచికలు సంచిత్రముచందా, పోస్టేజి సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రసూనము. గృహస్థాశ్రమ తత్త్వము (శ్రీరామ తీర్థ స్వామి ప్రణీతము)

2 ప్రసూనము. మృత్యుంజయము (సోక్రటిసు ప్రవచనము)

మొదటిగ్రంథము యొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కరెన్సీ పోయి, పుస్తకస్థానము గానున్నవి. త్వగపడుడు. మీచందాలను మన్నించుచు చేయుడు.

విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-8-6 కరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన బడయవచ్చును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథముల మేనేజరు, స. శ్రీరామశ్రమము; (కాపీ పోస్టు ట్యాంబురగమంబురుజి.)

ఆర్థరసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ప్రశస్త మైనవి. శాస్త్రీయమైనవి. ఆయుర్వేదావధములు దొరకుచోటు. మీ కేసుందు కావలసియునుకే వ్రాయుడు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజెంట్—

కే. వి. శేషయ్య

8/15 నల్ల తంబివీధి. తిరుపతి క్లె. నీ, మద్రాసు.

బాలసుధ (రిజిస్టర్డు)

మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమోఘములైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. సీసా 1 కి రు 1-0-0. 185 డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.